

Dioklecijanova palača : transformacijom do revitalizacije

Plavljanić, Eda

Master's thesis / Diplomski rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:123:482922>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-09**

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

EDA PLAVLJANIĆ

DIOKLECIJANOVA PALAČA: TRANSFORMACIJOM DO REVITALIZACIJE

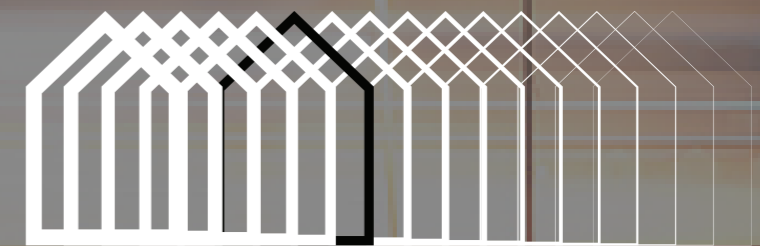
AKADEMSKA GODINA

2014/ 2015

MENTOR: red. prof. HRVOJE NJIRIĆ, dipl.ing.arh.

Dioklecijanova palača: transformacijom do revitalizacije

red. prof. Hrvoje Njirić, dipl. ing. arh. // Dražen Pejković, dipl. ing. arh. // Ak.god. 2014/15 // Eda Plavljanić

SPLITSKA POVIJESNA JEZGRA SOCIOLOŠKA STUDIJA

POVIJESNA JEZGRA I (POST)MODERNA URBANIZACIJA

Kroz povijest postojale brojne zamisli o revitalizaciji. Nikad ostvarene. Uzroci:

1. Nepostojanje društvenih uvjeta za sustavnu obnovu splitske povijesne jezgre.
"Društveni uvjeti" = interaktivno postojanje aktera, pojedinaca i društvenih grupa, nositelja procesa.
2. Upravne odluke zaobišle palaču u korist stvaranja novog periferijskog prostora.

Razumijevanje, tumačenje i djelovanje povijesne jezgre - 3 obvezujuća lika gradske zbiljnosti:

(a) Simbol identiteta

Cilj pitanja je pripremiti drukčiju osnovicu samoodređenosti, drukčiju hijerarhiju socijalnih ciljeva.

Identitet - baština= skup dobara koji pojedincu ili skupini pripada na temelju lanca srodstva:

1. deterministički- jezik, običaji, teritorij, institucije, fond imena
  2. simbolično- kulturni odabir, egzistencijalni odabir
- 1.+2. = "konkretna struktura" društvene cjeline

(b) Čimbenik duha mjesta

1. Skup posebnosti, razlika koje omogućuju da se mjesto doživi kao posebni i relativno cjeloviti ulomak društvenog teritorija. Ukupnost poticaja koji u iskustvu sudionika izazivaju posebni doživljaji, mogući samo na tom mjestu.
- čimbenici - prirodni (klimatske posebnosti),
- rezultat čovjekovog djelovanja (atrakcija+atrakcija= doživljaj, ponovljiv)
2. Lokalizirani skup značenja- konotativnih (prenesenih) i denotativnih (osnovnih) dobivenih na temelju posebne sintaktičke mreže mjesta. Mjesto je strukturalna sastavnica upisanog identiteta, uz pomoć koje se razvija i potvrđuje.
3. Teritorijalni trag jedne značenjske sinteze koja se oblikovala u simboličnoj autonomiji društvenih sudionika i o čijim je identitetima ovisna. Unutrašnja doživljajna raznovrsnost koja nudi mnoštvo doživljajnih poticaja. Identitetska raznovrsnost koja otvara horizont iskustva.

(c) Tercijarni kapital

Trgovina, ugostiteljstvo, turizam. Subjekt je komunikacija. Objekt je proizvod.

Objekt::

- određen tip socijalnog iskustva- industrija iskustva ili doživljaja.
- kapitalno "dobro" s konkretnim ekološkim i socijalnim odnosima prema drugima.
- društveno iskustvo planski oblikovan proizvod.

Subjekt:

- Simulacija autentičnosti, različitosti, različiti kontakt s korisnikom, atrakcija.
- Teatralizacija- oblikovanje značenjskog pričina u pj i s pomoću pj.
- Podvrgavanja jezgre kao simbola identiteta tercijarnim zlorabama. Iste djelatnosti, druga scena. Magnetična mjesta unutar mreže.

POVIJESNA JEZGRA U DVIJE HRVATSKE MODERNIZACIJE

Pj s periferijskim pulsom , pj= središnja periferija.

Modernizacija u socijalističkom razdoblju - novi početak - periferijska čistina:

- socijalizam gradi "na ledini", ekspanzija industrijskog sektora
- napetost "staro"- "novo"

PJ U HRVATSKIM SOCIOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA 80-IH

(a) Likovi oronulosti:

1. Demografsko propadanje (iseljavanje vitalnog stanovništva, useljavanje marginalnih skupina)
2. Ekološka zapuštenost (komunalna neopremljenost i niski zdravstveni standard)
3. Stambeno propadanje
4. Funkcionalan neselektivnost- "koš za otpatke"
5. Simbolička banalizacija- "baština bez baštinika"

(b) Uporišta revitalizacije:

1. Dominacija tercijarnog kapitala
Nepostojeći model razvitka turizma. Nepovjerenje prema privatnim poduzetnicima. Blokada suradnje između privatnih poduzetnika i državnih službi.
2. Deindustrijalizacija
Strukturalna mijena klasičnog turizma, ne gospodarska strukturalna ovisna isključivo o trgovini i uslugama. Potreba za novim oblicima tehničke preobrazbe i tehničkom kompetencijom stanovništva. Novi model tehničke strukture, drukčija uporišta industrijskog gospodarstva. Socijalna, ekološka obzornost.
Povjerenje u razliku i alternativu- socijalne aspiracije kojima je životni ritam jezgre "prirodni" cilj. Alternativni razvojni postupci. Identifikacija novih društvenih sudionika čija prisutnost implicira potrebu za novim promjenama fizičke strukture jezgre.
3. Obnova urbane zavičajnosti
Identifikacija gradskog stanovništva s gradovima u kojim živi. Nove aspiracije i nova mjerila kakvoće gradskog života. Nova osjetljivost, zavičajno je mjesto s kojeg se ne odlazi nego se život i opstanak na njemu projektiraju kao trajne činjenice- simboličke tvorevine i sklopovi. Vlastiti identitet, nova urbana zavičajnost. Simboličke rekonstrukcije gradskih identiteta.

Povijesna jezgra=simbolična 'zaliha' gradskog sklopa, smisao i značenje.

- dozvola gradu da se "ozakoni" kao forma života koja ima dublje zadaće od vidljivih kroz svakodnevnih poslovanja. Problemi (ograničenja):

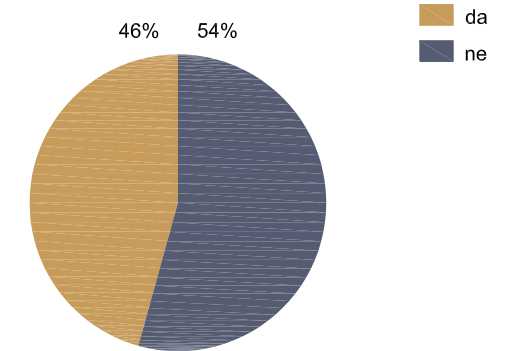
1. nedostatak ovlasti potrebnih za dugoročnu revitalizaciju (mali poduzetnici i ovlasti grada)
2. osiromašenje društva, financijska oskudica
- modernizacija nezaobilazna makar zbog geostrategijskog položaja, dio europske tradicije
- poticaj novih oblika razvitka

SUDIONICI U REVITALIZACIJI, SUDIONICI ŽIVOTA JEZGRE I U NJOJ

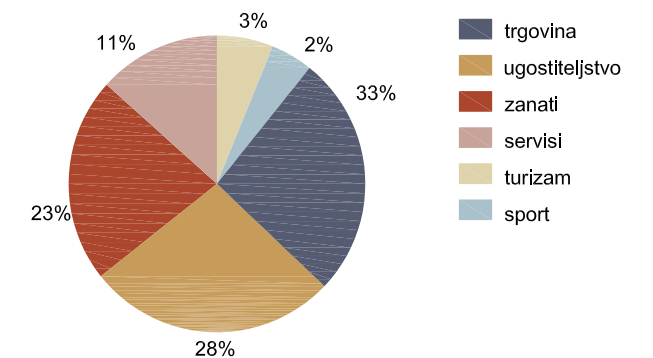
1. Država - relativno neovisna.
2. Grad - važan sudionik:
- jezgra je dio gradske zbilje - socijalne, simboličke, religijske, tehničke
- prilike u jezgri su ogledalo grada: ciljeva, sposobnosti, autonomije
- razvojna otpornost- samoupravna subjektivnost, sudionici, pomagači (poduzetnici)
3. Stanovnici jezgre - nerijetko neukorijenjeni u gradu.
Paradoks: stara jezgra je porođajno mjesto grada i u njoj su po pretpostavci povijesni tvorci grada, no, tko su zapravo pripadnici starogradske zajednice i jesu li kompetentni sudionici u oblikovanju revitalizacijske strategije? Lokalno pamćenje.
4. Stanovnici grada - slabiji utjecaj.
Socijalna i zavičajna integracija, socijalna identifikacija- temeljna uloga jezgre. Ostale (kao stambena, uslužna) se ponavljaju i u drugim gradskim mjestima. Interakcijska uloga neprenosiva jer ovisi o mjestu na kojem i s pomoću kojeg se ostvaruje.

GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA SOCIOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA:

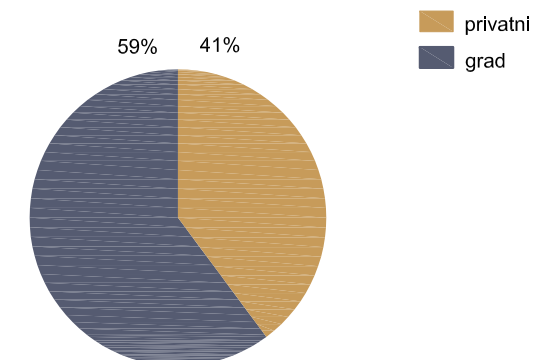
1. zaposlenost ispitanika stanovnici povijesne jezgre (n=200)

2. područja djelatnosti biznismena u povijesnoj jezgri vrsta poslovanja (n=100)

3. vlasništvo poslovnih prostora u jezgri vlasnik prostora (n=56)

5. Komunalna poduzeća (javna ili privatna) - imaju ovlasti tehničke organizacije infrastrukture:
- temeljna zadaća tehničke infrastrukture je utjecati na preraspodjelu ključnih javnih dobara kao što su: energija, javne usluge u naobrazbi, zdravstvu, kulturi, životnoj sigurnosti.
  - aktivnosti komunalnih poduzeća utječu i na socijalnu i teritorijalnu pristupačnost znatnog broja javnih dobara koja izravno određuju kakvoću uvjeta života - autonomna vrst nadzora nad osnovnim uvjetima života u pj, na njenu privlačnost, useljavanje i iseljavanje.

6. Poduzetnici - ovisni o održavanju baštine.
- Jezgra je teritorijalni kapital. Poduzetnici su ovisni o gospodarskoj uporabi baštine i njenih doživljajnih varijacija. Trajni savez država-grad-poduzetnici.

7. Posebni sudionici:
- Katolička Crkva- lokalna integracija, mjesna župa, u vlasništvu broja posjeda.
  - stručnjaci. Mladi- potrošači, baštinci. Stranci- figure urbane socijalizacije.
  - gospodarske, kulturne, političke elite u iseljeništvu- potencijalni sudionici revitalizacije- zavičaj, profit.

SADRŽAJ PROJEKTA

1. Ispitati sve implikacije funkcioniranja jezgre kao simbola identiteta specifičnog mjesta i kapitala.
2. Odnos jezgra - periferija.
3. Tipološki odrediti povijesnu jezgru u Splitu.
Transformacije koje potiču izlazak iz periferijskog statusa- definiranje uloge jezgre: u svjetskoj podjeli gradova, na Mediteranu, u Splitu.
4. Položaj pj u gradskoj politici i preobrazbi Splita.
5. Likovi oronulosti.
6. Pj u iskustvu Splitskana.
7. Pj u poduzetničkoj praksi- odnos poduzetnika prema pj kao gospodarskom dobru.
Podrška gradske vlasti i sredstva.
8. Uporišta revitalizacije: kulturna (vrijednosna), socijološka, ekološka.
9. Uporišta revitalizacije i turističke aspiracije- oprez, muzealizacija.
10. Glavni scenarij revitalizacije- metode, sudionici, hijerarhija.
11. Zaključci.

TIPOLOŠKA IDENTIFIKACIJA PJ SPLITA

Palača-grad.

Rimska carska palača na simboličnoj i funkcionalnoj razini ishod je grada- posebnost i temeljna kulturna vrijednost na globalnoj razini, duhovno ishodište i središte.

Palača-rimski logor-ladanjska vila.

Osnova ekonomije kroz razvoj grada bio je zemljoposjed, nešto trgovine, manje obrtništvo -nedostatak proizvodno-obrtničkog sloja iz kojeg bi se oblikovala proizvodna podloga modernizacije (endogeni uzrok, egzogeni=država) i koji bi modernizaciju, u njenom tehničkom dijelu, provodio iznutra.

Ekspanzija izgradnje u okolnom području započinje rušenjem gradskih zidina u 17.st- početak procesa strukturalne dekadanse i zapuštanja. Povijesna jezgra je još neko vrijeme ostala gradsko središte.

GUP 1978.- neusvojen u potpunosti- odstupanja, nedosljednost, razdoblje divlje tercijarizacije, netransparentnost u vlasničkom i upravljačkom smislu. Djelatnosti bez punog legitimiteta- automat klubovi, peep show,.... Razvoj organski i fragmentiran.

Cilj: transformacije koje potiču izlazak iz periferijskog statusa. Odgovor na strategijsko pitanje mjesta i uloge Splita u svjetskoj podjeli gradova, na Mediteranu, u Hrvatskoj.

IDENTITET SPLITA I POVIJESNA JEZGRA

Split-povijesna jezgra-palača
Gradsko središte-palača

IDENTITET

3 identiteta:

- (a) jedinstvena "živa" zbilja- realno životno područje, kontinuitet grada
- (b) živi sklop povijesnih razlika kojima je rimska ishodište- priča o prastarom i o izvrsnom gradu
- (c) posebna životna zajednica- ambijentalne i ekološke posebnosti, sjećanje na tradiciju

SOCIJALNA PREDODŽBA

- (a) ulomci sluma, nekompetentno stanovništvo, dominacija nižeg socijalnog sloja,
- (b) substandardno stanovanje i prenaseljenost
- (c) komunalna i ekološka zapuštenost (zapuštenost komunalne infrastrukture, gomilanje smeća i mirisa, anonični oblici komunalnog ponašanja)

OPĆI CILJEVI REVITALIZACIJE

- (a) "socijalna rekonstrukcija" - obnova fizičkog sklopa pj + transformacija postojeće socijalne skupine
- (b) konzervacija- cjelovitost jezgre kao urbanog sklopa
- (c) atrakcija- simbolična i doživljajna, magnet
- (d) poboljšanje kvalitete života

Željeni ishod revitalizacije: socijalna poželjnost, tehnička efikasnost i funkcionalna uređenost.

DJELATNOSTI

- (a) stanovanje
- (b) svakodnevna tercijara
- (c) ekskluzivna trgovina i usluge
- (d) stari zanati starosjedioca
- (e) kulturne i znanstvene djelatnosti

PRIORITETNE ZADAĆE REVITALIZACIJE

- (a) obnova infrastrukture- kanalizacija, vodovod, električna
- (b) stambena obnova
- (c) uspostava komunalnog reda
- (d) uređivanje i konzervacija pojedinih dijelova pj

ZAKLJUČAK

Jezgra je najvažniji dio grada, koncentracija povijesnih i kulturnih spomenika, funkcija i simbola.

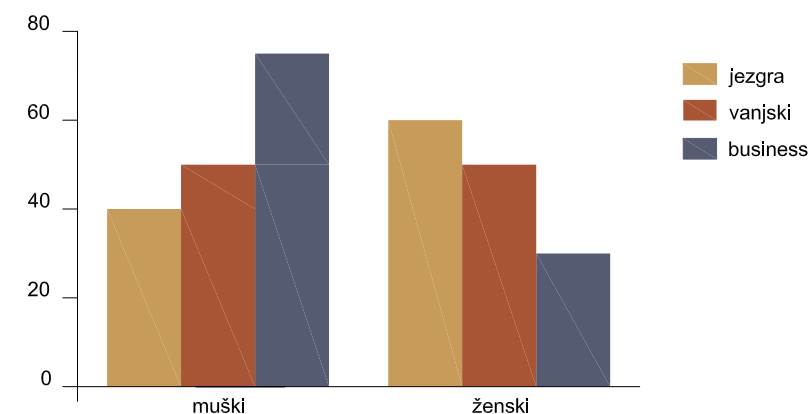
Povijesna jezgra = živa urbana struktura.

Postojeće stanje: zgrade i društvena struktura zapušteni i devastirani.

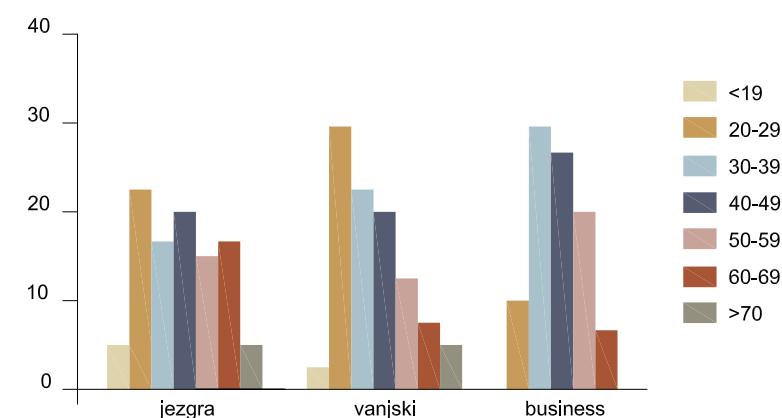
Rezultati ankete stanara jezgre:

- 73% se smatra srednjom klasom, 78% imaju srednje ili visoko obrazovanje, 45% je zaposleno, 62% živi u vlastitim stanovima
- vrsta poslovanja poduzetnika u pj: trgovina 33%, ugostiteljstvo 28%, zanati 23%, servisi 11%, turizam 3%, sport 2%
- 50% ne želi i ne planira odseliti jer je zadovoljno, 15% želi zbog nezadovoljstva životnim uvjetima, 38% je oduševljeno s povijesnom jezgrom
- 50% zadovoljno infrastrukturom i održavanjem

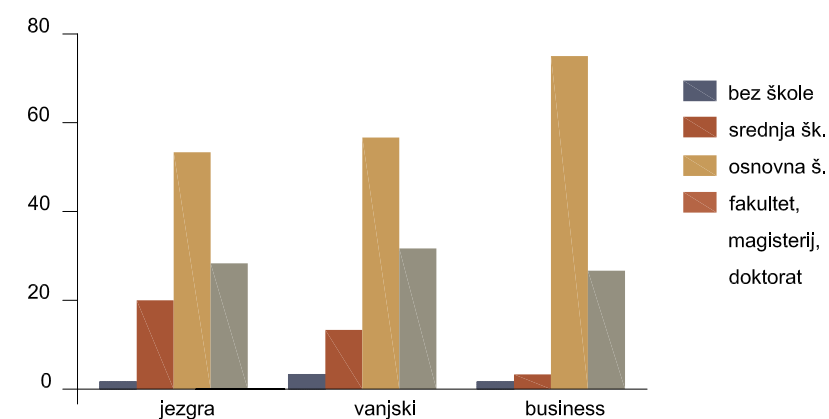
4. sociodemografska obilježja ispitanika spol

5. dobna struktura godine života

6. obrazovna struktura ispitanika završena škola

STUDIJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE, VODOVODA I KANALIZACIJE

Današnje stanje pločnika i kolnika ulica i trgova unuta povijesne jezgre Grada može se ocijeniti kao nezadovoljavajuće.

To se prvenstveno odnosi na funkcionalnost oborinske odvodnje što kao direktnu posljedicu ima znatne dodatne količine procjedne vode ispod uglavnom popločanih prostora i na izrazitu neujednačenost i nekompletnost svih elemenata i detalja potrebnih iz ostalih funkcionalnih razloga.

Unutar stare gradkse jezgre, kada je riječ o stanju pločnika, možemo promatrati dvije cjeline, užu staru gradsku jezgru i ostale ulice i prostore (do obodnih ulica stare gradske jezgre).

Kod svih ulica i trgova užeg dijela stare gradske jezgre potrebne su određene intervencije, pri čemu je kao jedno od najlošijih stanja pločnika uočeno Morpurgovoj poljani i Krešimirovoj ulici, koje traži hitnu i cjelovitu intervenciju.

Kako i infrastrukturne instalacije ispod pločnika također trebaju rekonstrukciju i sanaciju, potrebno je ove zahvate objediniti i provoditi sustavno kako ne bi dolazilo do nepotrebnog višestrukog prekopavanja ulica.

Kod ostalih ulica i prostora (izvan uže stare gradske jezgre) do obodnih uočica, situacija je još složenija, ne samo zbog njihovog funkcionalnog stanja (vezano za odvodnju oborite vode) već i zbog problema njihove ukupne urbane uređenosti.

Dio ovog prostora je posljednjih petnaestak godina preuređen (dio Rive, Marmontova i Matoševa ulica, ali je još veći dio ostao neuređen.

Sadašnje stanje pločnika na ovim prostorima je izuzetno loše, tako da njihovo uređenje treba što prije definirati te pristupiti njihovoj sanaciji (privremenoj ili trajnoj) .

Postojeće stanje komunalne infrastrukture vodovoda i kanalizacije unutar stare gradske jezgre također se može ocijeniti kao nezadovoljavajuće, te su potrebna hitna i sustavna rješenja koja će omogućiti revitalizaciju postojećeg sustava instalacija.

Najlošije stanje je sa drenažnim sustavom (za prihvat podzemnih voda) koji praktički ne postoji unutar stare gradske jezgre (osim kod pojedinih novije obnovljenih objekata).

Od značajnih problema postojećeg kanalizacijskog i drenažnog sustava mogu se svesti na sljedeće:

- Kanalizacijski sustav unutar stare gradske jezgre je dotrajavao i nepouzdan.
- Stanje sumpornih kanala je nezadovoljavajuće te treba izvršiti njihovu sanaciju.
- Odvodnja oborinskih voda nije odgovarajuće riješena, naročito na sjevernoj strani Palače gdje za vrijeme velikih kiša poplavljuje Dioklecijanovu ulicu i preko Peristila ulazi u podrum Palače.
- Za vrijeme velikih kiša podzemna voda pred južnim zidom Dioklecijanove palače prodire u njezine podrum.
- Kako nema izvedenog drenažnog sustava (za prihvat podzemnih voda), podzemne vode vlaže temelje kuća.
- Kapilarna vlaga prodire u zidove i podove Palače kao i objekata u njoj.
- Masivni zidovi podruma Palače tijekom zime akumuliraju hladnoću pa se ljeti na njima kondenzira voda, te tada prostori podruma postaju neupotrebljivi.

Od ostalih instalacija, vidljivo je vođenje elektroinstalacija i telefonskih instalacija uz fasade objekata što je neadekvatno i estetski neprihvatljivo. Isto tako fasade su nagrdene vanjskim jedinicama klima sustava što je također neprihvatljivo rješenje za objekte unutar gradske jezgre.

PROJEKTI KOJI SE MOGU BRZO REALIZIRATI BEZ POSLJEDICA NA OSTALE SUSTAVE

U ovoj grupi je predviđena izrada projekta koji se mogu realizirati bez bitnih posljedica na ostale sustave i na sustav instalacija i njihovu dinamiku realizacije u cjelini.

1. Projekt revitalizacije kanala antičke kanalizacije.
2. Program ispitivanja stanja instalacija i započeti sustavna ispitivanja instalacija (TV inspekcija, georadarsko ispitivanje,...) radi upotpunjavanja znanja o njihovom stanju i točnom položaju.
3. Istražni projekt o karakteru i stanju podzemnih voda.
4. Projekt drenaže Palače.

1. PROJEKT REVITALIZACIJE KANALA ANTIČKE KANALIZACIJE

Radi se o izgradnji crpne stanice na mjestu završetka antičkog kanala, izgradnjom podrumskog prostora i crpne stanice ispod nivoa dna ušća antičkog kanala.

Faze pražnjenja i saniranja antičkih kanala:

- Isprazniti kanale i obaviti njegovo čišćenje od mulja i ostalih nečistoća.
- Registrirati eventualne fekalne priključke i iste prespojiti na postojeću kanalizaciju.
- Ispitati i klasificirati otpadne vode u kanalima.
- Ovisno o količini dotoka vode, procijeniti buduću namjenu kanala.
- Ispitati mogućnost i opravdanost korištenja kanala u budućem drenažnom sustavu Palače.
- Ovisno o količini drenažnih voda, procijeniti njihovu energetske iskoristivost u sustavu hlađenja i grijanja hotela i eventualno dijela okolnih objekata.

Cilj ovog projekta je dovođenje cjelokupnog razvoda antičkih kanalizacijskih kanala u pristupačno stanje uz trajnu odvodnju drenažnih voda.

2. PROGRAM ISPITIVANJA STANJA INSTALACIJA

Poznavanje točnog položaja i stanja pojedinih instalacija komunalne infrastrukture jedan je od preduvjeta za osmišljavanje daljnjih aktivnosti njene sanacije i obnove. Redosljed aktivnosti:

- Izraditi program sustavnog ispitivanja instalacija
- Temeljem prihvaćenog Programa trajno provoditi sustavno ispitivanje instalacije
- Temeljem rezultata ispitivanja korigirati i dopunjavati plan sanacije

Cilj ovog projekta je da se napravi program sustavnog ispitivanja instalacija koji će definirati način snimanja i evidentiranja podataka. Temeljem prikupljenih podataka će se korigirati postojeće podloge i ažurirati GIS sustav, donositi odluke o načinu i obimu sanacije, odnosno dobiveni planovi koristiti za izradu planova sanacije.

3. ISTRAŽNI PROJEKT O KARAKTERU I STANJU PODZEMNIH VODA

Cilj projekta je da se temeljem istražnih radnji dobiju potrebna saznanja o karakteru i količini podzemnih voda koje su prisutne u podzemlju stare gradske jezgre, kako bi se temeljem dobivenih rezultata moglo pristupiti izradi odgovarajućeg drenažnog sustava..

Problem stalnog prisustva podzemnih voda unutar stare gradske jezgre, koja negativno djeluje na same objekte i podzemne instalacije, te ometa mogućnost kvalitetne revitalizacije i izloga arheoloških nalaza, nameće potrebu izrade istražnog projekta o karakteru i stanju podzemnih voda.

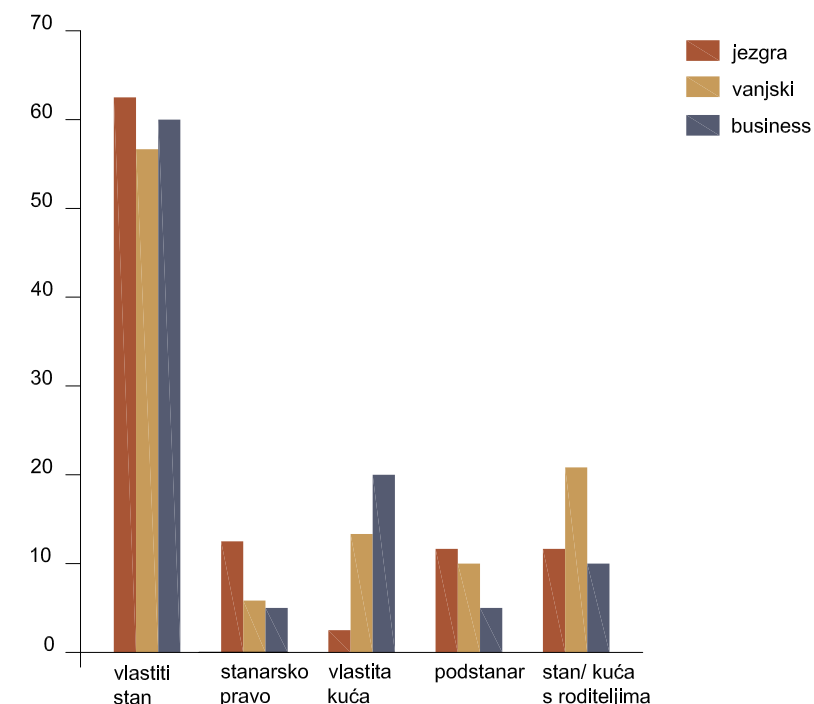
Posebno je podzemnim vodama ugroženo područje unutar prostora Palače i neposredno uz nju, tako da tom području treba dati prioritet u istražnim radnjama.

4. IZRADA PROJEKTA DRENAŽNOG SUSTAVA

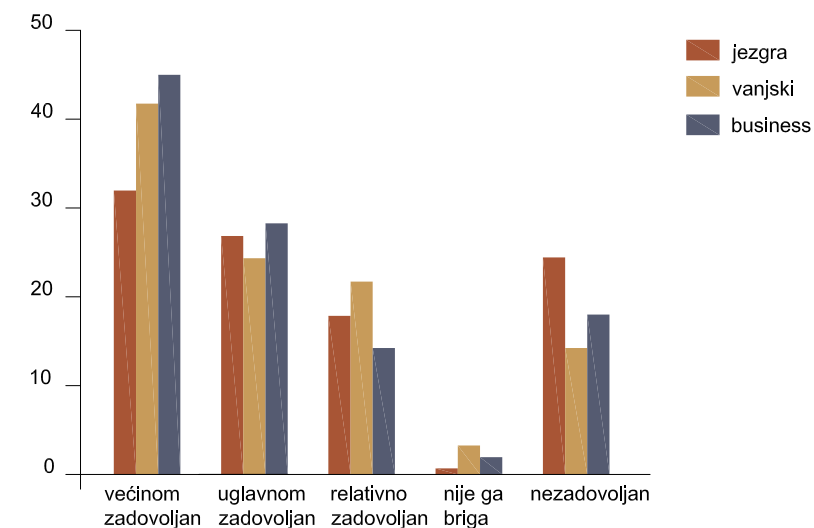
Bitna pretpostavka za realizaciju ovog projekta je provedba istražnih ispitivanja o karakteru i stanju podzemnih voda. Temeljem dobivenih podataka, kroz projekt drenažnog sustava, treba osmisliti i dimenzionirati drenažni sustav i njegovu trajnu odvodnju.

Izradu projekta drenažnog sustava stare gradske jezgre treba usuglasiti sa projektom revitalizacije antičke kanalizacije koja može poslužiti za odvodnju drenažnih voda.

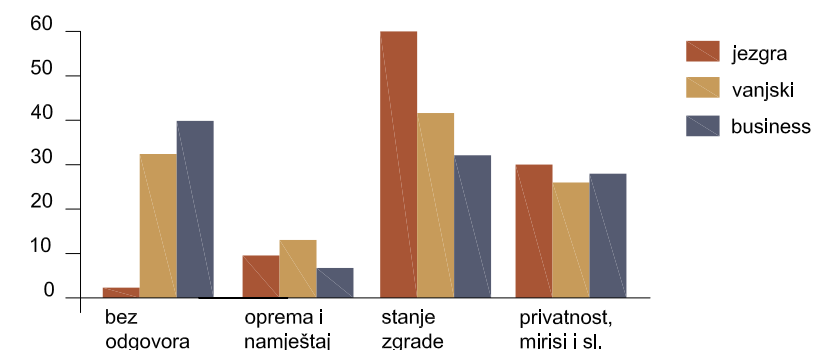
7. način stanovanja ispitanika način stanovanja

8. stupanj zadovoljstva uvjetima stanovanja jeste li zadovoljni uvjetima stanovanja?

9. ocjene uvjeta življenja koji su problemi najizraženiji u vašoj kući/stanu?

PRIJEDLOG FAZA SANACIJE

Da bi cjelokupni proces obnove i razvoja komunalne infrastrukture bio optimalno proveden potrebno je sagledati potrebne tehnološke faze realizacije.

Sam proces se može podijeliti u četiri faze.

I. FAZA - obuhvaća detaljno snimanje i kategorizaciju svih postojećih elemenata komunalne infrastrukture koji se nalaze unutar plana zahvata.

II. FAZA - temeljem obavljene kategorizacije stanja komunalne infrastrukture pojedine ulice, sastavlja se lista prioriteta za njihovu sanaciju.

III. FAZA - obuhvaća iz projektne dokumentacije prema utvrđenim prioritetima.

IV. FAZA - predstavlja neposrednu realizaciju sanacije i obnove kom. infrastrukture pojedine ulice.

Prioritet u sanaciji i obnovi komunalne infrastrukture trebaju imati one ulice, čije se stanje kategorizira kao najlošije, pri čemu u svakom slučaju najviše utječe stanje instalacija vodovoda i kanalizacije, te samog pločnika.

Od ostalih instalacija potrebno je sagledati njihove tehnološke potrebe i dinamiku obnove te po potrebi ostvariti pretpostavku za njihovu kasniju ugradnju (postavljanjem praznih instalacijskih cijevi i odgovarajućih revizijskih okana).

Definiranje veličine i izgleda vanjskih okana za pojedine instalacije, predstavlja jedan od prioritarnih zadataka.

Od dosad nepostojećih instalacija unutar pojedinih ulica, treba prvenstveno voditi računa o drenažnom razvodu i plinovodu.

Navedene faze obnove i razvoja komunalne infrastrukture, odnose se na sustavan pristup cjelovite obnove komunalne infrastrukture unutar pojedine ulice kao i pripadajućeg pločnika sa revizijskim i slivnim oknima.

Navedeno se ne odnosi na intervencije neposredne sanacije zbog propuštanja instalacije uslijed oštećenja i sl., što ne može čekati cjelovitu sanaciju, već mora biti hitno parcijalno sanirano.

Smisao je predloženih faza sanacije, da se kroz sustavni pristup utvrdivanja postojećeg stanja, preduhitre i sprječite ekscenčne situacije u što većoj mjeri.

ZAKLJUČAK

Provedena analiza postojećeg stanja komunalne infrastrukture vodovoda i kanalizacije, pokazala je svu složenost ovog problema.

Današnje stanje karakterizira dotrajalost i nepouzdanost postojećih razvoda sustava vodovoda i kanalizacije.

Većina postojećeg kanalizacijskog razvoda je izgrađena većim dijelom koncem 19. stoljeća, te dijelom početkom 20. stoljeća.

U kasnijim razdobljima do današnjih dana vršena je samo parcijalna sanacija pojedinih dionica.

Loše stanje kanalizacijskog sustava, zbog propuštanja u korozivnog djelovanja fekalnih voda, doprinosi ubrzanom propadanju i vodovodnih instalacija (naročito onih iz pocinčanih cijevi), tako da se opće stanje vodovodnog razvoda može ocijeniti kao loše (dotrajalo i nepouzđano).

Za sve podzemne infrastrukturne instalacije, kao i same objekte unutar stare gradske jezgre, poseban problem predstavlja stalno prisustvo podzemnih voda, čije prisustvo je najvećim dijelom uzrokovano nepostojanjem adekvatnog drenažnog sustava.

Ako se navedenom doda i loše stanje pločnika, kojima je zbog oštećenja poremećena funkcionalnost odvoda oborinskih voda, dolazimo do spoznaje o neophodnosti cjelovite rekonstrukcije gotovo svih ulica i njihovih podzemnih instalacija unutar stare gradske jezgre.

Na žalost ova ova spoznaja nije nova, i prisutna je već godinama ali se još nisu stvorili uvjeti za sustavni pristup rekonstrukciji pojedinih ulica i njihovog infrastrukturnog razvoda.

LITERATURA

1. A. Leburčić, M. Maroević, I. Rogić, Splitska povijesna jezgra: zapušteno srce grada (sociološka studija), 2002., Grad Split, Split
2. roterm d.o.o., studija komunalne infrastrukture, vodovoda i kanalizacije unutar stare gradske jezgre

Studija sugerira tri osnovne aktivnosti koje je potrebno provesti kao preduvjete sustavnog pristupa rekonstrukcije ulica u staroj gradskoj jezgri, i to:

- Detaljno snimanje postojeće infrastrukture i ažurirati postojeći katastar instalacija u mjerilu.
- Izraditi glavni (master) plan obnove i razvoja komunalne infrastrukture, te temeljem njega potrebnu projektnu dokumentaciju.
- Izraditi GIS - geoinformacijski sustav stare gradske jezgre.

Zbog specifičnosti stare gradske jezgre, koja se ogleda u uskim ulicama i malom prostoru za smještaj svih podzemnih instalacija, potrebno je uspostaviti poseban ustroj praćenja i evidentiranja svih infrastrukturnih promjena u prikladnom mjerilu, u kojem će biti razvidan položaj svih podzemnih instalacija.

Za dobivanje odgovarajućih snimaka postojećeg stanja treba koristiti suvremene tehnike snimanja (TV inspekciju, georadarsko snimanje i sl.), pri čemu, prema potrebi, kombinirati razne metode snimanja kako bi se dobilo što vjerodostojnije stanje.

Izrada glavnog (master) plana obnove i razvoja komunalne infrastrukture mora se temeljiti na strategiji razvoja i namjeni prostora unutar stare gradske jezgre i dugoročnim planovima koncesionara komunalne infrastrukture, kao i obuhvatiti i one instalacije koje trenutno ne postoje (npr. plinsku instalaciju).

Izradom GIS-a stare gradske jezgre stvaraju se pretpostavke za moderan način evidentiranja i ažuriranja stanja infrastrukturnog razvoda, te dobiva snažan alat u upravljanju i gospodarenju starom gradskom jezgrom.

Kao jedan od prioriteta obnove postojeće komunalne infrastrukture, nameće se revitalizacija kanala antičke kanalizacije, koja je trenutno van ikakve funkcije, zapuštena i dijelom neistražena.

Najbrži i najjednostavniji (optimalni) način revitalizacije antičkog kanala, pretpostavlja izgradnju crpne stanice u njegovom završetku, sa odvodnjom drenažne vode u postojeći kanalizacijski sustav (u Marulićevoj ulici).

Prethodno, kanale antičke kanalizacije treba osloboditi prisutne vode, očistiti od mulja, te sanirati zatrpane i oštećene dijelove (uz prateće istražne arheološke aktivnosti), kako bi postali pristupačni i funkcionalni u cijeloj svojoj dužini.

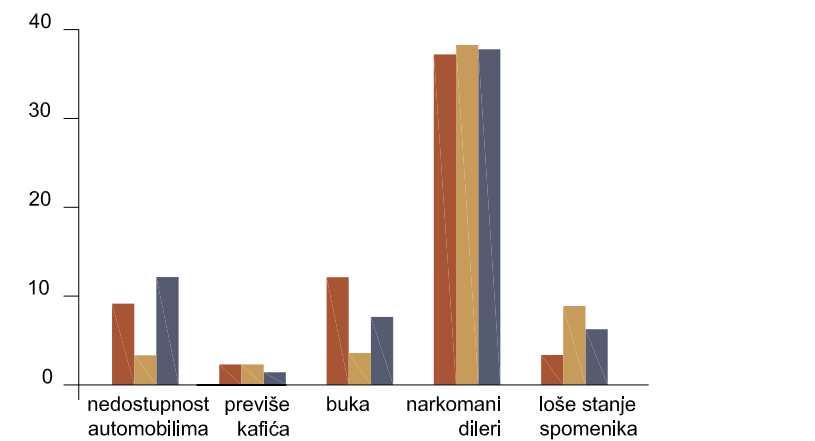
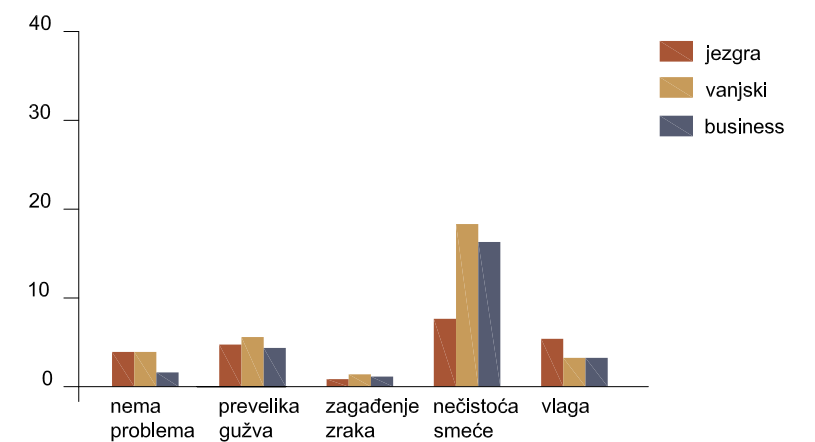
Revitalizacijom kanala antičke civilizacije, stvorile bi se idealne pretpostavke za realizaciju kvalitetnog drenažnog sustava stare gradske jezgre, te oslobađanje podzemlja o prekomjernih otpadnih voda. Na taj način bi se stvorile i pretpostavke za daljna arheološka istraživanja i mogućnost prezentacije već otkrivenih nalaza.

Osim općeg lošeg stanja postojeće komunalne infrastrukture vodovoda i kanalizacije, utvrđen je nezadovoljavajući nivo koordinacije među sudionicima koji se bave problematikom komunalne infrastrukture unutar stare gradske jezgre. Slična je stvar i sa raspoloživom dokumentacijom, koja je nesistematizirana i kao takva teško može bez provjere poslužiti kao relevantni izvor podataka. Pri tome svaki sudionik formira svoju bazu podataka i ažurira informacije samo u okviru svog interesa, bez adekvatnog ažuriranja postojećeg stanja u centralnom katastru komunalne infrastrukture.

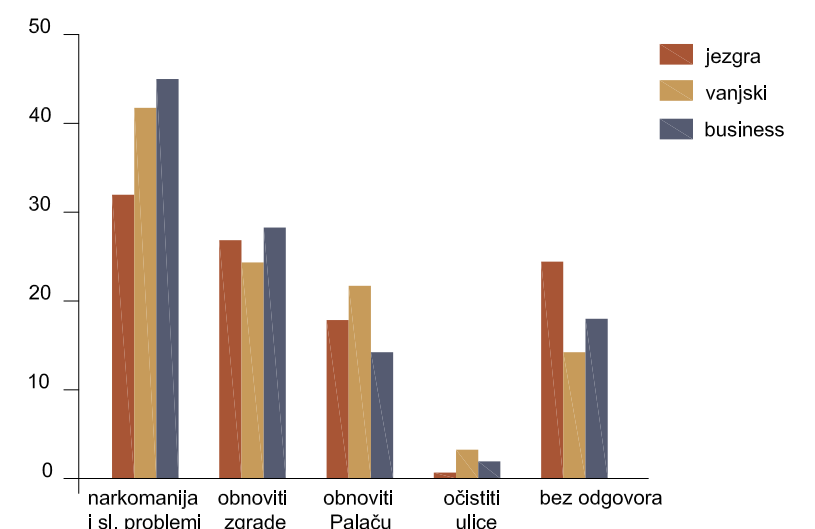
Nezadovoljavajuće opće stanje komunalne infrastrukture, te nagomilani problemi u sustavu njenog održavanja, koje se provodi nesustavno, uglavnom rješavanjem samo najakutnijih problema (oštećenja i kvarova), traži značajne organizacijske promjene i potrebu da se utvrde novi mehanizmi koji će omogućiti sustavni pristup u održavanju i obnovi komunalne infrastrukture.

Temeljem osmišljenog i usvojenog plana aktivnosti, moraju se utvrditi potrebne tehničke, konzalting i poslovne usluge (specijaliziranih tvrtki) koje treba kontinuirano obavljati, kao neophodan servis za realizaciju potrebnih zahvata, te tehničko i poslovno odlučivanje u okviru sustava upravljanja starom gradskom jezgrom.

10. lista problema u povijesnoj jezgri koji su problemi najizraženiji u povijesnoj jezgri?

11. mišljenja stanovnika o najhitnijim zahtevima u povijesnoj jezgri koji su zahvati na obnovi povijesne jezgre najhitniji?

PROJEKTI PROGRAM TEKSTUALNO OBRAZLOŽENJE

Unutar uvučene uvale Sredozemnog mora, u donjoj polovici Jadranskog mora, smjestila se, razvedena i nizom otoka zaštićena, splitska obala. Na pola Jadrana stoji ugriz koji je oblikovno obilježilo pejzaž i palača koja ga je definirala.

Na globalnoj sceni Split je jedini grad čiji je urbani razvitak počeo unutar rimske carske palače- posebnost. Unutar grada palača je centralni čvor gradskog tkiva.

2 razloga postojećeg stanja:

- Split je krenuo od zemljoposjedništva uz nešto trgovine, nije postojao proizvodno obrtnički sloj koji bi modernizaciju doslijedno provodio iznutra (nedostajeći endogeni faktor). Posljedica se očitovala u organskom i fragmentiranom prostornom razvoju.
- Identifikacija s mjestom- carskom palačom je barjera modernizaciji zasnovanoj na racionalnosti. Carska palača= duhovno ishodište i središte, no negativna posljedica je splitski kampanilizam- uskogrudna pretjerana privrženost zavičaju. S jedne strane kako očuvati postojeće stanje, s druge kako se razvijati i napredovati - kontradikcija.

U povijesnoj jezgri grada ponuda sadržaja turističko-ugostiteljskog karaktera sve više istiskuje kulturne, obrazovne, poslovne, upravne i trgovačke sadržaje namijenjene lokalnom stanovništvu. Takav trend smanjuje povezanost kulturno-umjetničke baštine sa svakidašnjom životnom praksom, koja je prepoznata kao osobita vrijednost i koja je privlačna „odgovornim turistima“. U sadržajima koji se nude turističkoj klijenteli uočljiv je trend unificiranja ponude. To također utječe na percepciju karaktera prostora i smanjuje njegovu simboličku vrijednost. U javnoj percepciji, stvorenoj na temelju izjava političara i medijskih priloga, učvrstila se slika turizma kao praktički jedine razvojne mogućnosti grada. Međutim, turizam kao gospodarska monokultura iznimno je rizičan i dugoročno neodrživ razvojni put.

Uz druge poznate negativne učinke, isključiva koncentracija na turizam negativno djeluje na razvojne mogućnosti grada jer se takvoj koncentraciji prilagođava i profil radne snage. Ona dovodi do „odljeva mozgova“ koji ne mogu naći zaposlenje u područjima izvan uslužne djelatnosti niske razine kompleksnosti. Iako Split nadilazi nacionalni prosjek visokoobrazovanih, ispod je nacionalnog prosjeka po broju magistara i doktora znanosti. „Ljudski kapital“ kojim raspolaže Split znatno je slabiji od snage baštinskih i drugih urbanih kulturnih resursa kojima grad raspolaže. Premda grad raspolaže resursima koji su iznimna osnovica za razvoj urbanog turizma, turizam općenito zauzima odviše istaknuto mjesto u vizijama budućnosti grada.

Na institucionalnoj razini, grad karakterizira nedovoljan apsorpcijski potencijal, osim u dijelu udruga civilnog društva. Grad ne posjeduje strategiju razvoja, kao ni artikulirane i dugoročne javne politike u pojedinim područjima. Plan razvoja kulturnog turizma Splitsko-dalmatinske županije ne uvažava u dovoljnoj mjeri specifičnosti i svjetsku vrijednost povijesne jezgre grada Splita. U prostoru između različitih aktera koji polažu pravo na donošenje odluka o upravljanju ili se pojavljuju kao čimbenik u prostoru povijesne jezgre (vlasnici stambenih i poslovnih prostora; građani, znanstvenici, stručnjaci, udruge; donositelji odluka u službama grada, komunalnim i državnim poduzećima, konzervatorskoj službi, UNESCO-u; te posjetitelji) javlja se siva zona kompromisa, nesuglasja, sukoba i nejasnih rješenja. Ona je posljedica nejasne nadležnosti i neprincipijelnog provođenja ovlasti koje imaju pojedini akteri. Pored svih nadležnosti gradskih i državnih službi koje očito nisu dostatne, moguće je ustvrditi stvarnu dominaciju privatnog vlasništva u eksploataciji resursa povijesne jezgre.

KONCEPT

S idejom revitalizacije, projekt kreće od pretpostavke donošenja zakona po kojem su privatni vlasnici s posjedima unutar Dioklecijanove palače obvezni prodati prizemlja svojih nekretnina koja se otkupljuju kao javno vlasništvo. Inicijalna namjera je osloboditi prostore prizemlja unutar kojih se zatim intervenira s ciljom oživljavanja života u palači. Otkupljuju se poslovni i stambeni prostori, stanovnici se iseljavaju u druga gradska područja. Posljedno se pojavljuje pitanje stanovanja i poslovnih prostora na višim etažama čije su vertikalne komunikacije otkupljene. Stanovnicima i poslodavcima na višim etažama se ovim postupkom onemogućava pristup stambenim/ poslovnim prostorima. Postavkom razrađene pretpostavke, otkupljuju se svi prizemni prostori osim komunikacijskih jezgri. Ovim slučajem pak, ugrožavaju se pripadnici nekolicine obitelji koje stanuju unutar obiteljske kuće. Prodajom prostora u prizemlju kuće, kapacitet njihovog stambenog prostora se prisilno odjeljuje i umanjuje.

Generalnim osvrtom ,zaključuje se da je posebnost palače, kako na lokalnoj, tako i na nacionalnoj razini, grad nastao iz palače, palača-grad, živuće naslijeđe. Glavni akteri= stanovnici- oživljavaju i upotpunjavaju scenu. Je li scena dobra upravo takva kakva je? Treba li mijenjati njene sastavne dijelove, njenu građu i aktere, ili samo promijeniti scenarij? Po pisanju Venturija, ne less is more, već less is bore- iskustvo svih doživljaja, bogatstvo iskustava. Definira se nova postavka: stambeni prostori su integrirani u životni ritam palače. Poslovni prostori su predmet otkupa i lokacije intervencije unutar palače.

DEFINIRANJE PROGRAMA

postojeće stanje:

- palača funkcionira kao definirana i postavljena (izgrađena) scena
- trenutni scenarij nezadovoljavajuć
- negativni aspekti: dominacija trgovačkih i uslužnih djelatnosti, zapuštenost komunalne infrastrukture i građevina, nezadovoljni stanovnici, okupljalište smeća, boravište narkomana, utočište negativnosti

zadatak:

- definirati novi scenarij koji će uvjetovati modificiranje/preobrazbu postojeće scene, intervencijama unutar postojećeg stanja, u svrhu revitalizacije života unutar palače

cilj/namjera:

- transformacijom stare, tj. formacijom nove scene, osigurati:
- sinkroniziranu i cjelovitu funkcionalnu dinamičnost povijesnog prostora, primjerenu zahtjevima vremena u kojem živimo
- autentičnost, lokalni duh, prirodna spontana atmosfera

definicija intervencije:

- programski kontrolirane arhitektonske transformacije prizemlja dioklecijanove palače
- strukturalna mijena postojeće organizacije, ne gospodarska strukturalna ovisna isključivo o trgovini i uslugama, već novi oblici tehničke preobrazbe uz tehnički kompetentno stanovništvo
- novi model tehničke strukture, drukčija uporišta industrijskog gospodarstva
- socijalna i ekološka obzirnost
- povjerenje u razliku i alternativu- socijalne aspiracije kojima je životni ritam jezgre "prirodni" cilj
- alternativni razvojni postupci i identifikacija novih društvenih sudionika čija prisutnost implicira potrebu za novim promjenama fizičke strukture jezgre

glavni akteri/sudionici:

- stanovnici jezgre - većinom mladi profil s uskom svijesti o prostoru
  - pružiti osjećaj stabilnosti, sigurnosti i zaštićenosti, kontrole i uvida u situaciju
  - omogućiti pristup sadržajima i interakciju
- novi društveni sudionici - službeni djelatnici/radni kadar, nositelji i akteri novih programa tj. socijalnog aspekta revitalizacije - raznovrsna dob i zanimanja (varijabilan faktor)
- svakodnevni prolaznici (lokalno stanovništvo, turisti)

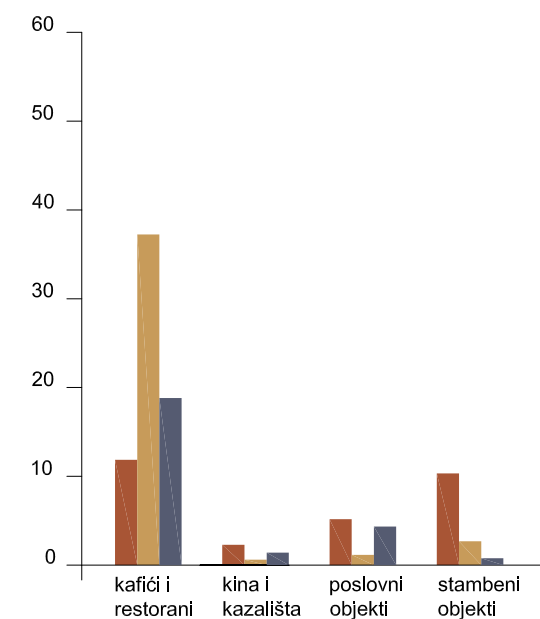
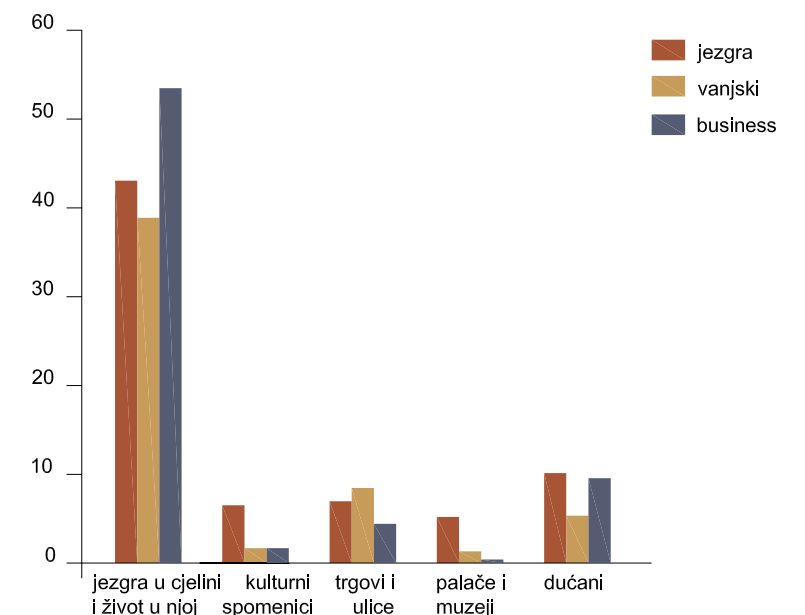
novi sadržaji:

znanost, zdravstvo, sport, edukacija, slobodno vrijeme, gospodarstvo, ekologija, lokalna obrtnička proizvodnja, tržnica

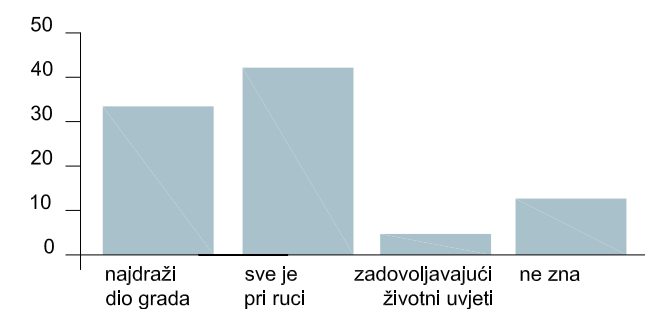
željeni ishod

- prostor hibrid različitih sadržaja, suradnja i međupoštovanje sudionika
- ljepota u raznolikosti, povezanost i sinergija
- dok vlada harmonija prisutnosti, akteri su nebitni
- kontrola uništava spontanost i kreativnost, prirodno djelovanje
- stambeni i radni uvjeti u kojima je moguć sklad, ne barijere i ograničenja

12. procjene vrijednosti i značaja povijesne jezgre koji su najvažniji dijelovi povijesne jezgre?

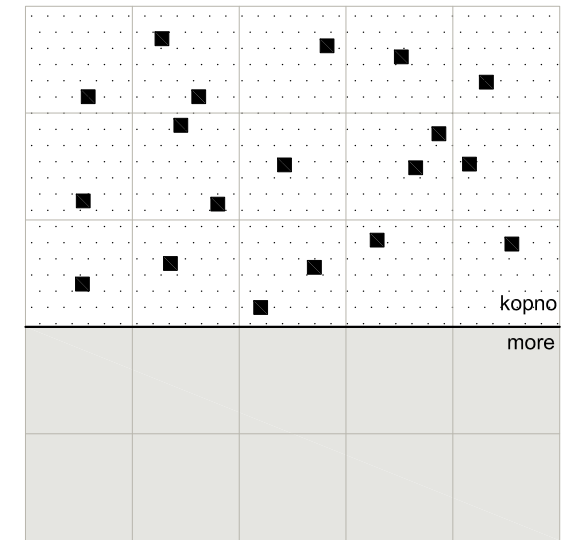
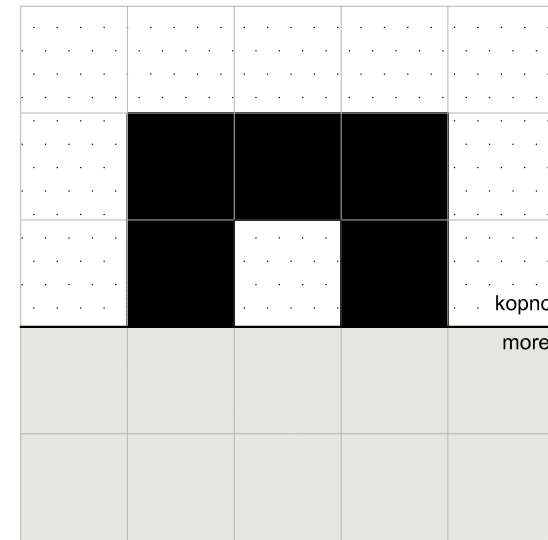
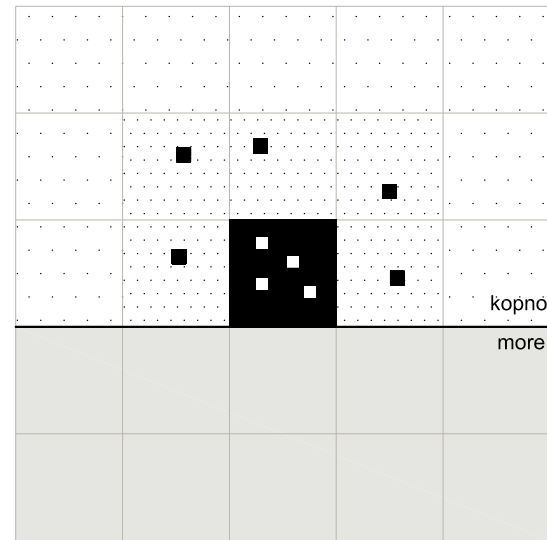
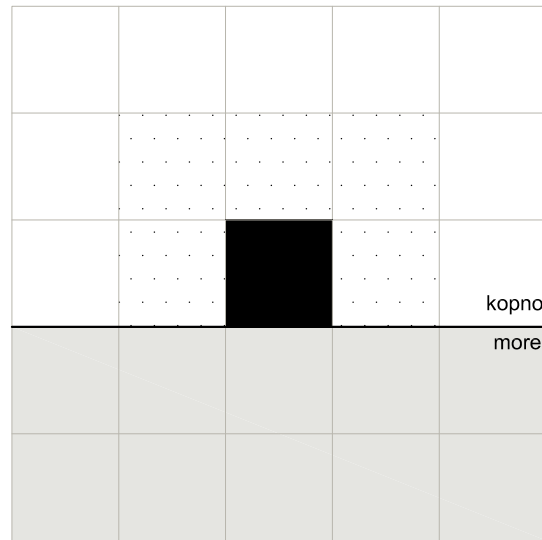

13. vezanost ispitanika uz povijesnu jezgru zbog čega ne želite preseliti iz povijesne jezgre?

IZVOR: A. Leburic, Splitska povijesna jezgra: zapušteno srce grada, sociološko istraživanje

- jezgra (palača) - komprimiranost stanovništva i sadržaja
- srednja zona - malobrojni obrti i zemljoposjedi
- rubna zona (periferija)

- jezgra - postepeno iseljavanje vitalnih funkcija
- srednja zona - primanje središta financija, uprave, školstva...
- periferija

- srednja zona = vitalno gradsko područje
- jezgra= središnja periferija

- policentričnost

do 19. st.

nakon rušenja zidina u19.st.

postojeće stanje, 21.st.

1

2

3

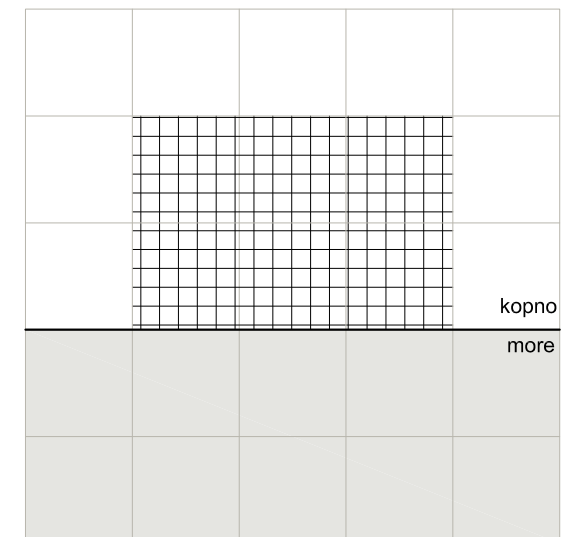
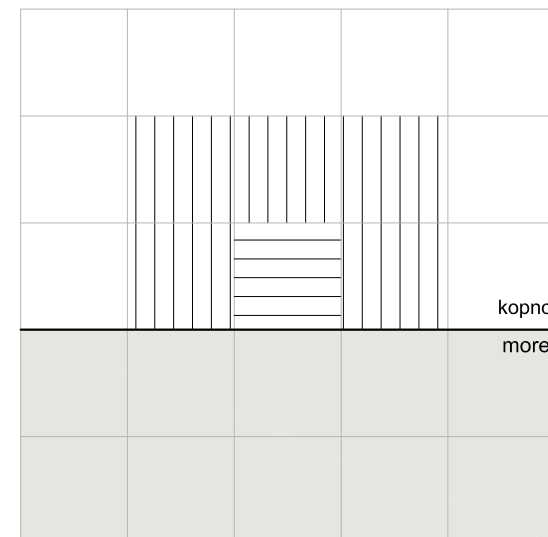
4

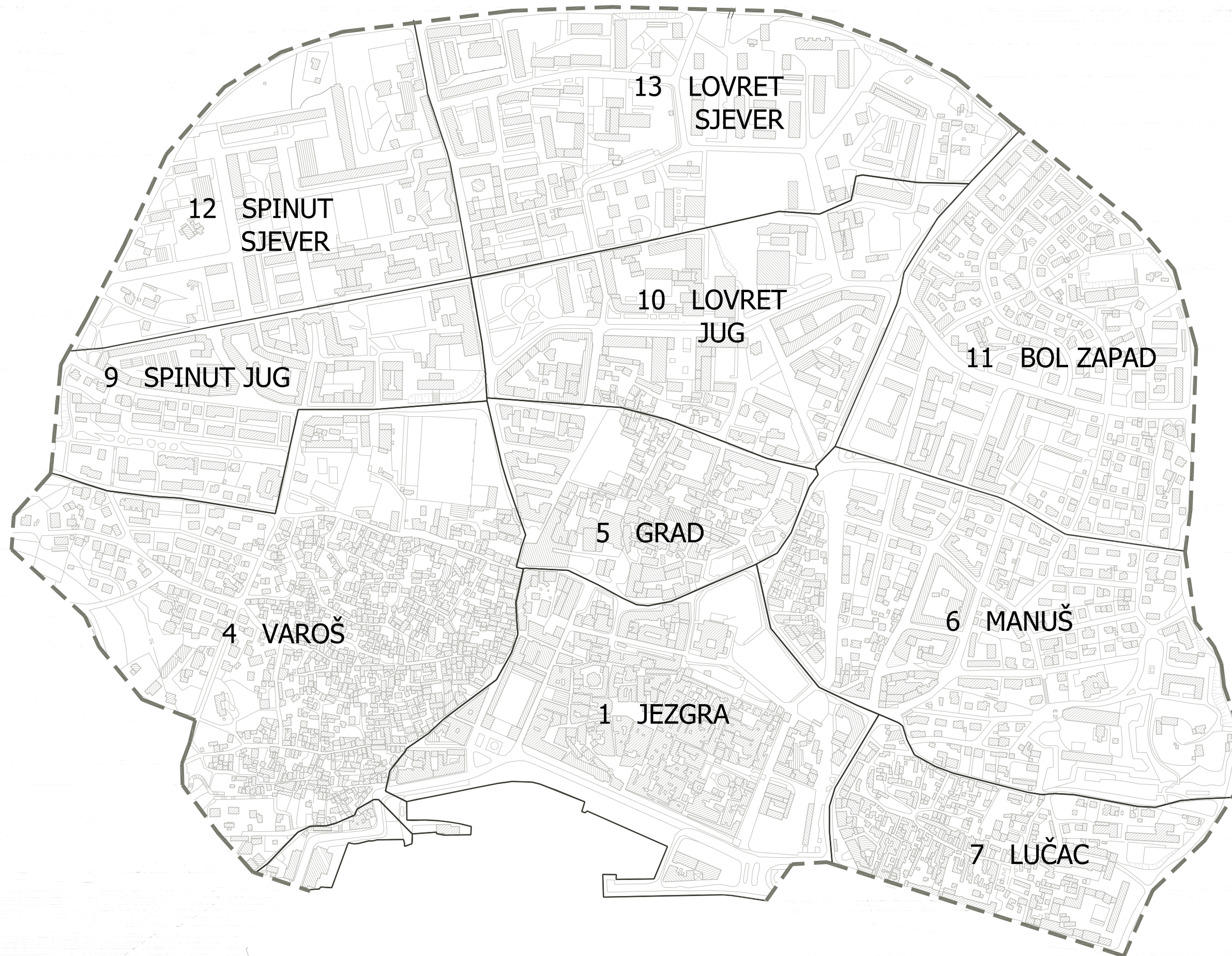
gospodarske djelatnosti

područje	jezgra	srednja zona
djelatnosti	turizam trgovina ugostiteljstvo usluge	znanost školstvo industrija
jukstapozicija djelatnosti	prostorna i sadržajna dinamika, dinamičnost, autentičnost, iskustveni doživljaj	

- rubna zona primarni sektor
- srednja zona sekundarni sektor
- jezgra tercijarni sektor

- preklapanje djelatnosti

Ocjena iskorištenosti i razine funkcioniranja prometnog sustava

(*izvadak iz prometne studije fgag-a, 2006.)

Kapacitet i razina usluge odvijanja prometnih tokova u mreži gradskih cesta i ulica najčešće su uvjetovani kapacitetom i funkcioniranjem odvijanja prometnih tokova na raskrižjima koja predstavljaju usko grlo prometnog sustava. Na njima postoji najveći broj konfliktnih točaka između odvijanja prometa vozila, a uzimajući u obzir i intenzivne pješačke tokove prema središtu grada, koja se odvijaju preko raskrižja, stanje postaje još složenije. Iako kapacitet ulične mreže grada Splita teoretski zadovoljava potražnju, upravo problem intenzivnog prometa vozila i pješaka te njihovih brojnih konflikata na raskrižjima rezultira odvijanjem tokova s niskom razinom usluge, odnosno dugim čekanjima na raskrižjima, stvaranjem i propagiranjem kolona do uzvodnih raskrižja te rezultira nesigurnim uvjetima odvijanja tokova pješaka.

Većina dionica i raskrižja u središtu grada pokazuju još uvijek zadovoljavajuće stanje odvijanja prometnih tokova. Međutim, zbog nedovoljno razvijenog sustava prometa u mirovanju, veliki broj vozila nelegalno parkira ili uzduž ulica ili na pješačkim hodnicima čime se kapacitet ulične mreže može smanjiti za 20 do 40%. Također su vozila koja dolaze u središte grada u potrazi za parkirnim mjestom suočena s nemogućnošću parkiranja što rezultira njihovim bespotrebnim cirkuliranjem po mreži prometnica užeg centra čime se povećava prometno opterećenje, parkirajući na svim dostupnim površinama (legalnim - uličnim, dvorišnim; i nelegalnim - na zelenim površinama, pješačkim prijelazima, nogostupima). Rezultat svega je potpuni prometni kolaps tekućeg prometa i prometa u mirovanju, stvaranje neroveze te smanjenje sigurnosti i kvalitete odvijanja prometa (naročito u odnosu vozila-pješak), kao i nedostatak mjesta u dvorištima za parkiranje domicilnih stanovnika zona na obodu gradskog središta.

— cestovni promet
— pješački promet

- parkirališta - Promet d.o.o.
- parkirališta - HVIDRA
- ostale javne garaže i parkirališta uz naplatu
- parkirališta (od poduzeća)
- javna parkirališta bez naplate
- garaže - etaža unutar zgrade
- garaže - pojedinačne I/II i u nizu

- ulično parkiranje
- ulično parkiranje - označeno horizontalnom signalizacijom
- nedozvoljeno parkiranje
- ulična parkirališta - Promet d.o.o.

prikaz broja i površina prostora različite namjene po kotarevima
(AOP grada Splita, analiza 2004.)

gradski kotar	broj zgrada	broj stanova	površina (m ²)	prosječna površina (m ²)	broj poslovnih prostora	površina (m ²)	prosječna površina (m ²)	industrija broj	površina (m ²)	prosječna površina (m ²)	garaže broj	površina (m ²)	prosječna površina (m ²)	neizgrađeno građevinsko zemljište (broj parcela)	površina (m ²)
JEZGRA-GRAD	792	2139	125 918	58,90	1137	137 484	120,90	1	1625,00	1625,00	11	6646,00	604,20	1	55,00
LUČAC-MANUŠ	887	3046	179 278	58,85	344	38 293	111,30	3	636,00	212,00	98	1749,00	17,85	2	396,00
VAROŠ	1219	2500	115 138	46,05	258	23 042	89,30	1	85,00	85,00	58	1109,50	19,15	7	3519,50
BOL ZAPAD	580	4307	253 077	58,75	384	81 034	211,30	2	2965,00	1482,50	270	13 313,80	49,30	2	1613,00
LOVRET SJ.-JUG	565	4463	271 584	60,85	546	614 207	1124,90	18	672 088,00	37 338,20	274	11 539,60	42,10	1	3153,00
SPINUT SJ.-JUG	408	3022	206 082	68,20	202	87 481	433,10	3	244,35	81,45	135	5709,15	42,30	1	411,00

prikaz broja i površina prostora različite namjene po kotarevima
(GIS-plan, URBOS d.o.o., analiza 2004.)

gradski kotar	broj stanovnika 2001.	broj stanovnika 2015.	broj radnih mjesta 2001.	broj radnih mjesta 2015.	broj zaposlenih 2001.
JEZGRA	2713	2990	2500	3300	840
LUČAC	2865	2600	500	600	924
MANUŠ	4465	3900	700	800	1467
GRAD	2314	2400	1800	2500	724
VAROŠ	5913	5700	300	1000	1957
BOL ZAPAD	4219	4700	2800	3000	1393
LOVRET JUG	3360	3300	2000	3500	1036
SPINUT JUG	4298	4000	500	700	1332
LOVRET SJEVER	6694	6300	500	1200	2063
SPINUT SJEVER	4224	4500	800	1000	1255

studija parkirnih kapaciteta po kotarevima
(prometna studija fgag-a, 2006.)

zona		JEZGRA		VAROŠ		GRAD		MANUŠ		LUČAC		BOL ZAPAD		LOVRET-SJEVER		LOVRET-JUG		SPINUT-SJEVER		SPINUT-JUG		
tip parkiranja		potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	potražnja	ponuda	
ulično parkiranje	bez oznaka	19	19	327	305	21	36	377	356	108	115	181	192	250	237	59	54	310	315	273	330	
	označeno, bez naplate	62	62	0	0	35	35	5	5	12	12	76	111	116	116	61	61	48	48	35	35	
	invalidi	28	28	19	19	11	11	13	13	2	2	5	5	0	0	0	0	0	0	3	3	
	uz naplatu	55	55	45	45	44	44	58	58	26	26	51	51	0	0	201	201	0	0	0	0	
	ukupno	164	164	391	369	111	126	453	432	148	155	313	359	366	353	321	316	358	363	311	368	
vanulično parkiranje	dvorišno	0	0	195	179	303	281	320	412	316	314	535	682	1029	1090	436	424	802	830	251	283	
	parkirališta	javna	75	135	276	276	245	245	300	320	0	0	60	60	96	283	297	322	0	0	0	0
		privatna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150	152	0	0	0	0
	garaže		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	66	0	0	0	0
			0	0	52	52	0	0	21	21	26	26	136	136	386	386	135	135	180	278	143	143
zona		75	135	523	507	548	526	641	753	342	340	731	878	1511	1759	1061	1099	982	1108	394	426	
neregularno parkiranje		38		314		38		593		96		309		404		109		11		299		
sveukupno		277	299	1228	876	697	652	1687	1185	586	495	1353	1237	2281	2112	1481	1415	1351	1471	1004	794	

U Splitu postoji javnih i gradskih zelenih površina, te oko 23.000 stabla, a proizvodi se i oko 180.000 raznih sadnica i sezonskog cvijeća.

Podjela je izvedena na osnovu kvadrature uređenog zelenila tj. površina pod stablašicama, grmovima, travnjacima i cvjetnicama, a u skladu s mogućnostima prati se i ustroj grada po gradskim kotarima i mjesnim odborima.

Građanima ovog grada ali i turistima dani su na korištenje **uređeni parkovi** *Emanuela Vidovića, Strossmayerov, Ljudevita Posavskog, Lučki prilaz, Katalinića brig, Matejuška, Trg Mihovila Pavlinovića, Sustipan, Uvala Baluni.*

- travnate, pošumljene površine
- grmlje i nisko raslinje
- vrtno zelenilo

POSTOJEĆI SADRŽAJI
UNUTAR OBUHVATA:

- kultura
- galerije
  - kazališta
  - knjižnice
  - koncertna dvorana
  - muzeji
  - religijski objekti

- turizam
- charter tvrtke
  - gatevi s kruzerima
  - hoteli, hosteli
  - putničke agencije
  - turistički info centar
  - turistička zajednica

- uprava i financije
- gradska uprava
  - banke
  - poštanski uredi

- zdravstvo
- bolnice i klinike
  - domovi zdravlja
  - ljekarne
  - spec. zdravstvene ordinacije

- ugostiteljstvo
- fast food lokali
  - kavane
  - konobe
  - pizzerie
  - restorani
  - slastičarne

- uslužne djelatnosti
- staklarski obrti
  - servisi el. uređaja i bijele tehnike
  - cvjećarnice
  - urarski obrti
  - kemijske čistionice i postolarski obrti
  - bravarske i stolarske radionice
  - zlatarne
  - grafičke i fotokopirne usluge

- sport i wellness
- wellness centri
  - sportski tereni, stadioni

- zabava
- automat klubovi i kladionice
  - kina

- trgovina
- prehrambeni marketi
  - ribarnica
  - trgovine odjećom i obućom
  - trgovine ostalom robom
  - tržnica voćem i povrćem

- obrazovanje i odgoj
- auto škole
  - osnovne škole
  - srednje škole
  - veleučilišta i sveučilišta
  - dječji vrtići
  - centri stranih jezika

katastarske čestice:
■ u vlasništvu grada
□ u privatnom vlasništvu

_definicija intervencija: insertiranje novih sadržaja unutar prve zone prstena oko palače, uključujući stanovanje (5-6000st.) i proizvodne djelatnosti, s kolnim pristupom i parkingom, različitih tipologija gradnje ovisno o zahtjevima lokacije

_cilj: reaktivacija jezgre grada, generiranje mjesta okupljanja ljudi, cjelogodišnji puls naspram sezonskom, interakcija Dioklecijanove palače s okolnim prostorom

- lokacije intervencije (1-38)
- čestice u gradskom vlasništvu ili unutar planiranog obuhvata gup-a
- gradske čestice
- istaknuti objekti javne namjene

LOKACIJA	I
POVRŠINA	P
NAMJENA	n
POTENCIJALNI SADRŽAJI	s
INVESTITOR	i
PARKING	p

I 1
P 3170m² + ?m²
n T1 (ugostiteljsko-turistička)
s 1. diskoteka + lounge bar + stage show + performance workshop (ples, gluma)
2. mini hotel + tvornica sladoleda
i GP (gradski projekt) po GUP-u
p nadzemni- u sklopu uređenja partera
podzemni- u sklopu objekta

I 2
P 2450m²
n M1 (mješovita)
s 1. stanovanje + jaslice
2. stanovanje + društvo Marjana
i privatni i.
p nadzemni- u sklopu objekta
zaštita, održavanje, intervencije, povorka križnog puta, edukacija

I 3
P 2450m²
n Z3 (javne zelene površine/ uređeno zel.)
s uređeni parkovni prostor s urbanom opremom stanovnika pripadajuće ulice
i grad
p u sklopu lokacije broj 4
objekt trenutnog boravka u nedostatku kapaciteta nepostojeća obrazovna ustanova u Splitu

I 4
P 10 330m²
n D (javna i društvena)
s 1. galerijski sklop: povijest marjana, velog varoša, starog hajdukovog igrališta i uz locirane plinare
2. umjetnička akademija+prateći galerijski prostori, fotografski i likovni studio
3. tekstilno-tehnološki fakultet + modna agencija + event hala s modnom pistom + dizajn studio
4. tehnološki park
ulaganje u razvoj znanosti, povezivanje srodnih djelatnosti, jačanje lokalne zajednice ideje mladih ljudi+iskustvo znanstvenika+tehnologija velikih kompanija nova otkrića i inovacije=novi proizvodi i usluge=nova zanimanja i radna mjesta
i 1. grad
2. ministarstvo znanosti i obrazovanja, umjetnička akademija
3. ministarstvo znanosti i obrazovanja, ttf
4. investitori; država, privatne poduzetničke kompanije (pr. ericsson), tehnološka i znanstvena sveučilišta
p nadzemni- u sklopu uređenja partera
podzemni- u sklopu objekta

I 5
P 25 720m²
n M1 (mješovita/ pretežno stambena) i Z3 (javno zelenilo)
s stanovanje+javni parking+uređeno zelenilo s urbanom opremom i dječjim igralištem
i grad
p garažni parking

I 6
P 2230m²
n Z3 (javne zelene površine/ uređeno zel.)
s urbani staklenik
i kotar
p x
lokalija u blizini osnovne škole i dječjeg vrtića, neugledne pojavnosti
vrt djece pa i cijelog kvarta, kreativan rad i druženje uz podizanje ekološke svijesti

I 7
P 32 650m²
n D (javna i društvena)
s stajalište-okretno autobusa+ dječji vrtić+javni parking
i grad
p javna garaža (650gm gup)
lokalija centralno orijentirana s obzirom na vitalne sadržaje javne namjene: dom zdravlja, sud i policija, osiguravajuće društvo, općina, osnovna škola, te na hodajućoj udaljenosti, sklop srednjih škola i fakulteta, i arh. muzej
velika dnevna migracija, premještanje s lokacije 7
nedovoljni kapaciteti postojećih, duge liste čekanja

I 19
P 840m²
n M1 (mješovita)
s stanovanje + glazbeni studio + slušaonica glazbe + CD shop
i privatni investitor
p u sklopu uređenja partera

I 8
P 12 600m²
n D (javna i društvena) i M1(mješovita)
s zabavno-rekreativni sklop s ugostiteljskim sadržajima: dvoranske aktivnosti, slobodno penjanje, fitness, dječja igraonica + dining lounge (kavana, menza, kinoteka)
i grad/ privatni i.
p javna garaža (300gm gup)
lokalija uz najvažniju prometnicu pristupa užem gradskom području, ishodišna lokalija najprometnije pješačke rute
u toku izgradnja hotela (+ pivnica, prizemlje)

I 9
P 3340m²
n K (poslovna)
s stambeni prostor + javni parking + servis i praonica automobila + cafe
i privatni i.
p nadzemni
uz važnu pješačku rutu s uzdužnim parkingom u smjeru gradske jezgre

I 10
P 5200m²
n M1 (mješovita/ pretežno stambena)
s 1. stanovanje + wellness + rehabilitacijski centar
2. lokalni odsjek svjetskog instituta za edukaciju u specifičnom području, onemogućenu kroz lokalni obrazovni sustav, npr. kontrolor leta, slastičar....
3. tvornica duhana + centar za liječenje ovisnosti
i grad/ privatni i.
p u sklopu kompleksa
s1, s2, s3
kolno i pješački pristupačan, miran gradski predio nadomak g. jezgre

I 20-24
P 660-780m²
n S (stambena)
s stanovanje
i privatni investitor
p u sklopu objekta

I 25
P 980m²
n M1 (mješovita namjena)
s stanovanje + salon za pse + usluge čuvanja i šetanja pasa
i privatni investitor
p u sklopu uređenja partera

I 26
P cca 570m²
n M2 (mješovita namjena)
s stanovanje + piercing i tattoo studio
i privatni investitor
p u sklopu uređenja partera

I 11
P 2400m²
n M2 (mješovita/ stamb.-poslovna)
s 1. stanovanje + slastičarna uz proizvodnju, edukaciju, kreativne tečaje i radionice
2. stanovanje + zajednički sklop lokalnih obrtnika (bravari, stolari, pituri)
i grad/ privatni i.
p u sklopu kompleksa

I 12
P 6660m²
n K3 (poslovna/ komunalno- servisna)
s odlaganje smeća, kompost, uzgoj i prodaja voća i povrća
i grad
p x

I 13
P 6660m²
n D (društvena)
s prostori lučke kapetanije + 1. multimedijalni centar + lounge bar
2. fish market (nabava, obrada, distribucija, restoran, bar)
i grad/ privatni investitor
p postojeći (dok uz lokaciju) + u sklopu kompleksa

I 27
P 930m²
n D5 (školska)
s školski voćnjak i povrtnjak
i osnovna škola
p x

I 28
P 720m²
n M1 (stambena)
s cafe bar + karaoke klub
i privatni i.
p u sklopu uređenja partera

I 29
P 580m²
n M1 (stambena)
s stanovanje + servis čišćenja
i privatni i.
p u sklopu uređenja partera

I 30
P 800m²
n M1 (stambena)
s stanovanje + klub stand-up komedije
i privatni i.
p u sklopu uređenja partera

I 14
P 1500m²
n M2 (mješovita/ stamb.-poslovna)
s stanovanje + tvornica čokolade s omogućenim pristupom
i grad
p podzemni
revitalizacija lokalne proizvodnje, kontakt proizvođač-kupac, autohtoni proizvodi, tihia industrija ,degustacija i distribucija

I 15
P 11000m²
n M2 (mješovita/ stamb.-poslovna)
s 1. stanovanje + introvertirana organska farma
2. zatvoreni bazenski sklop (dječji,terapeutski...) sa wellness i fitness programom
3. nadzemni parking objekt s ukomponiranim dodatnim sadržajima (mac donalds, sportski tereni, ekosustavi, pročišćivači zraka...)
i grad/ privatni i.
p u sklopu kompleksa
dio lokalije ozelenjen, namijenjen uzgoju domaćih životinja (koke, krave, koze), u svrhu proizvodnje domaćih jaja, mlječnih proizvoda

I 16
P 6100m²
n D7 (društvena/ kultura)
s 1. skupljanje smeća, prihvatilište i park za pse
2. multimedijalni centar s knjižnicom
i privatni i.
p x
s1, s2
povoljan položaj uz galeriju umjetnina

I 31
P 660m²
n M1 (stambena)
s stanovanje + kompjuterske edukativne radionice
i privatni i.
p u sklopu uređenja partera

I 32
P 750m²
n M1 (stambena)
s stanovanje + proizvodnja i prodaja domaće tjestenine
i privatni i.
p u sklopu uređenja partera

I 33
P 520m²
n M1 (stambena)
s stanovanje + speed date cafe i restoran
i kvart
p u sklopu uređenja partera

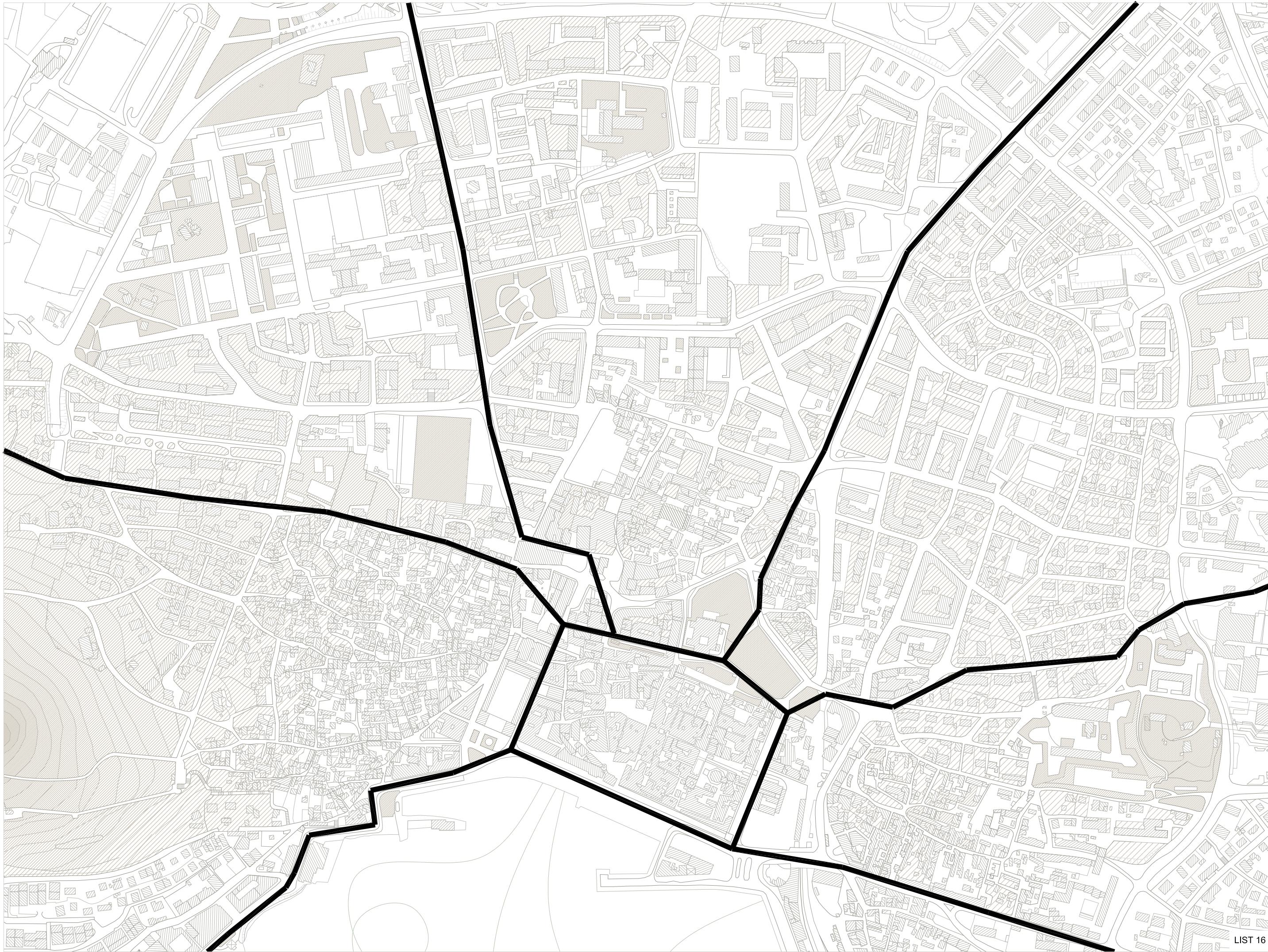
I 34
P 800m²
n D4 (predškolska)
s dječji arheološki vrt (zabava, edukacija)
i dječji vrtić
p x

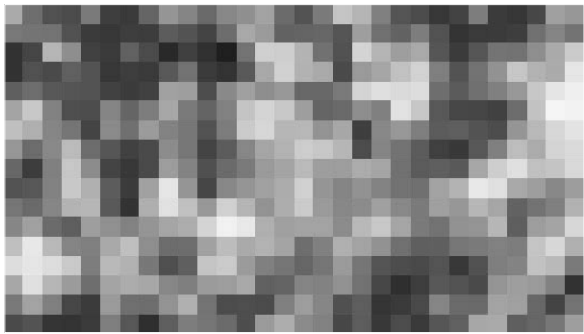
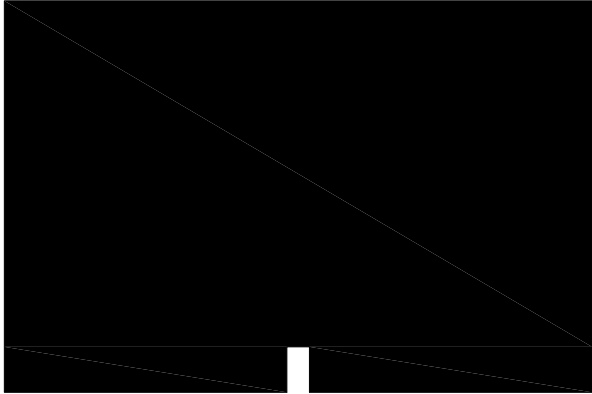
I 17
P 9500m²
n D7 (kultura)
s glazbena škola
i glazbena škola
p u sklopu kompleksa
trenutno u središtu grada, manjak prostornih kapaciteta
vanjski prostor tvrđave kao pozornica

I 18
P 9500m²
n Z6 (javne zelene površine)
s botanički vrt
i grad
p x
lokalija s povijesnim značenjem, nepostojeći sadržaj unutar grada

* lokacije broj 6,7,9,10,13 i 14 su obuhvati definirani gup-om

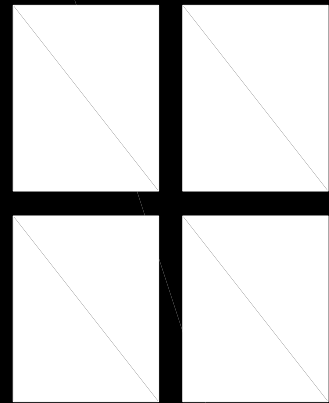
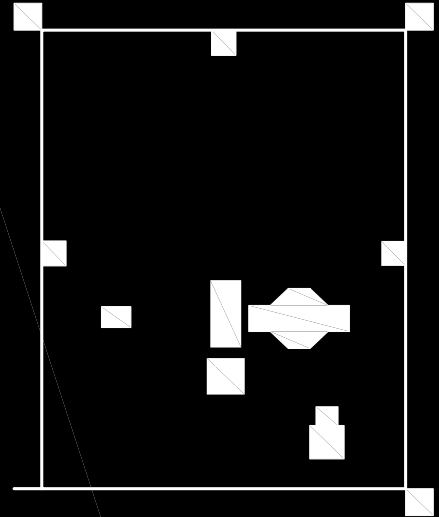
* lokacije 19-38 predviđene su kao točkaste intervencije s ciljem generiranja pulsa i stimuliranja vitalnosti grada

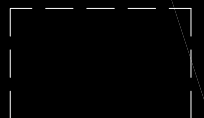
shopping centar - proizvod (kruna) kapitalizma

- bezlična masa s gomilom unificiranih sadržaja
- disorijentacija i vizualna kakofonija
- naboj zabave, besmislija i svega umjetnog
- naizgled korisnost i pogodnost, zapravo manipulacija i iznuđivanje novca

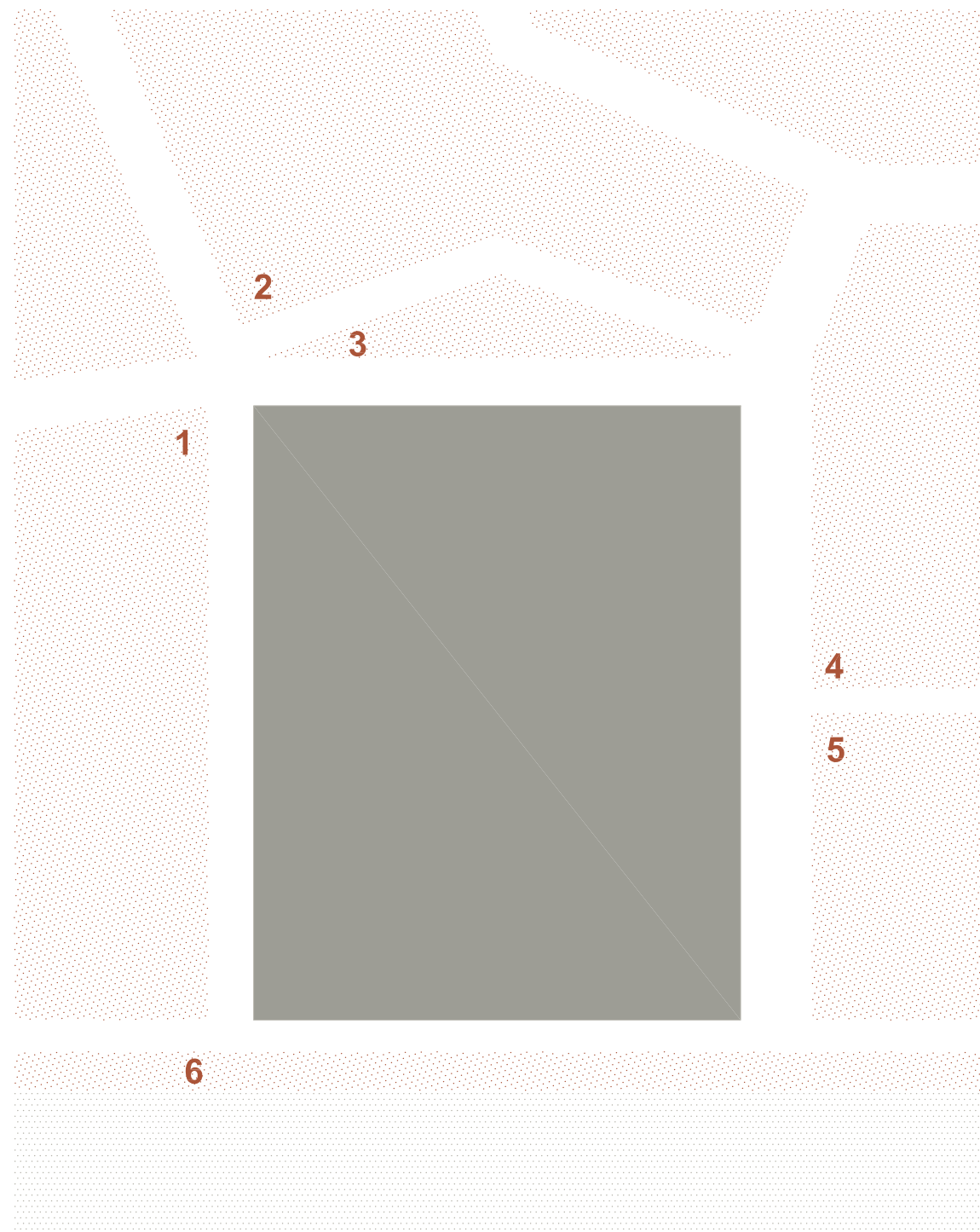
palača- kulturna i povijesna baština

- nasilno se prilagođava obrascu shopping centra, no forma ne odgovara sadržaju pa dolazi do suprotne reakcije- puni se neadekvatnim sadržajima, prazni se život u njoj
- tretira se kao proizvod- eksploatacija (vlasnici poslovnih prostora brinu samo za svoje objekte, ne za održavanje palače u cjelosti)
- genius loci stavljen u pozadinu koji scenarij pripada ovoj sceni?

- prostor palače
- ▨ morska površina
- ▨ okolni prostori

- 1 prostor stare gradske j.
- 2 park+galerijski prostor
- 3 zelena površina+ arheološki nalazi
- 4 trgovačko-edukativni sklop
- 5 trgovačko-religijski sklop
- 6 obalni prostor

SLIKA 1 UŽA SITUACIJA OKO D.PALAČE

legenda

- izgrađene prostorne cjeline
- komunikacije + dvorišni prostori

SLIKA 2 KORISNE POVRŠINE

■ spomenici kulturne baštine i objekti istaknute arhitektonske vrijednosti

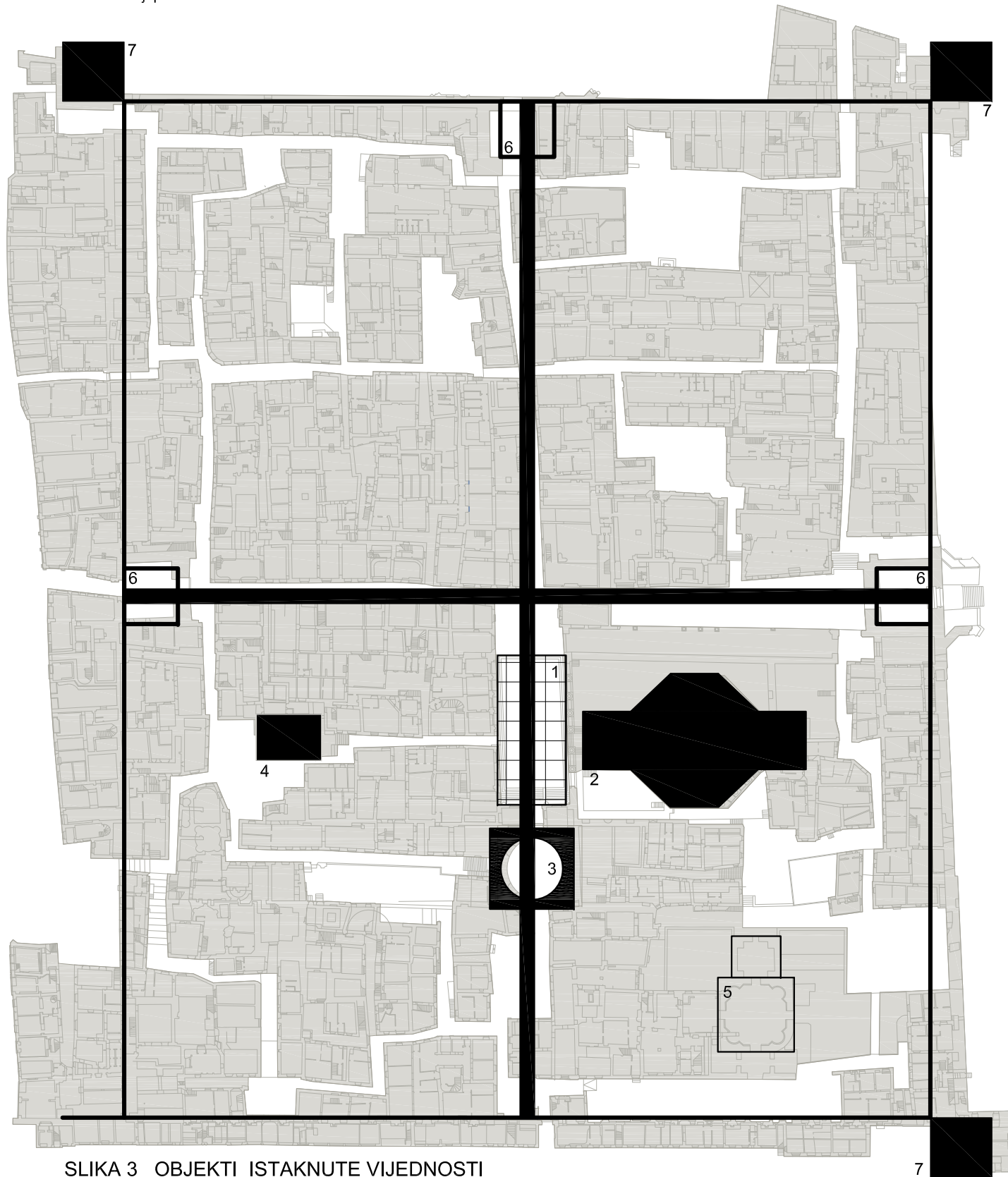
- 1 peristil
- 2 dioklecijanov mauzolej
- 3 vestibul
- 4 jupiterov hram
- 5 ostaci triklinija
- 6 ulazni trijemovi
- 7 obodne kule
- 8 crkvice sv. roka

□ komunikacije+dvorišni prostor

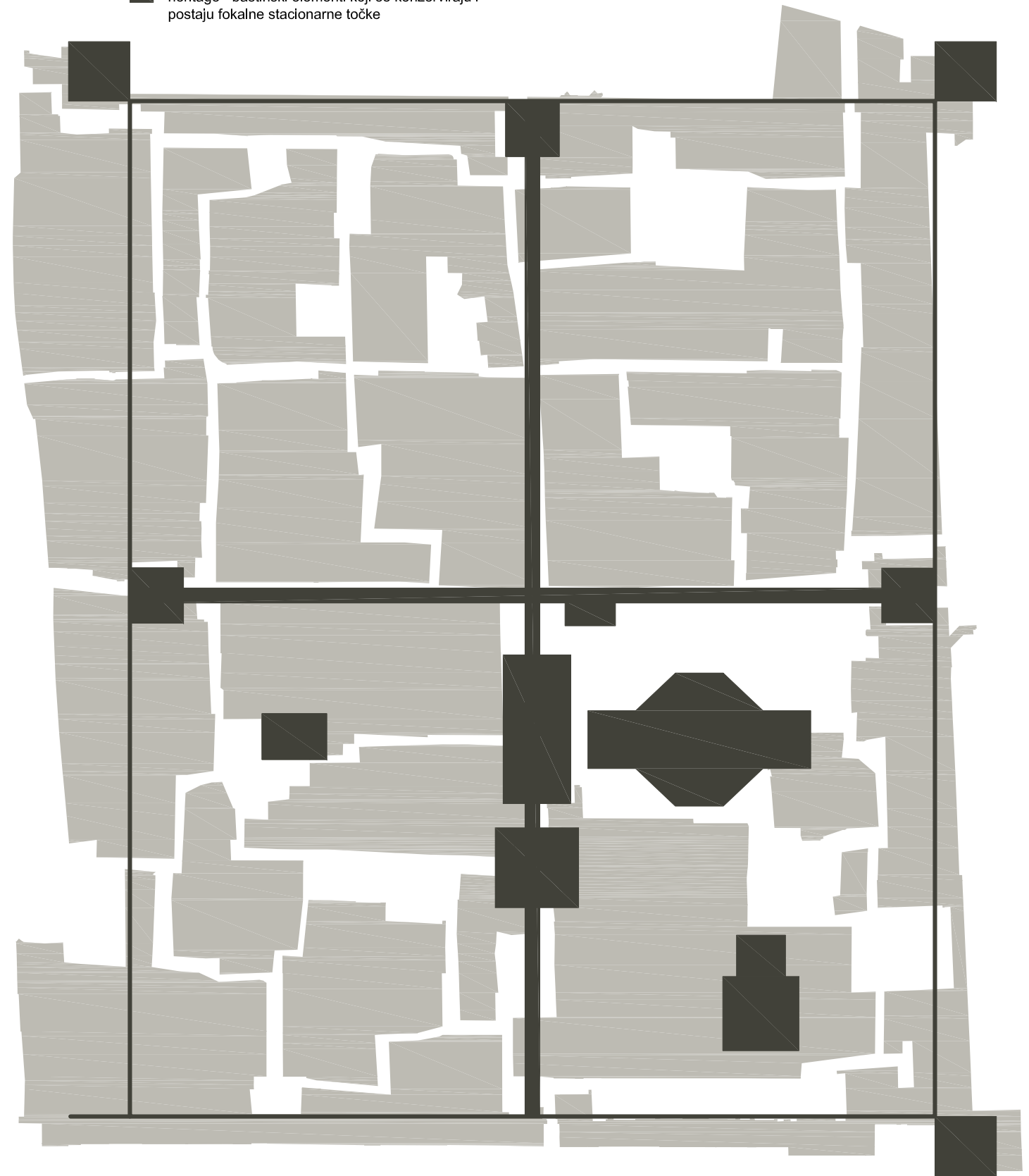
— naznaka antičkog rastera cardo-decumanus

"living heritage"

- living= "živi" stambeno-poslovni blokovi koji se redefinišu, prestrukturiraju, prazne ili dopunjavaju
- heritage= baštinski elementi koji se konzerviraju i postaju fokalne stacionarne točke

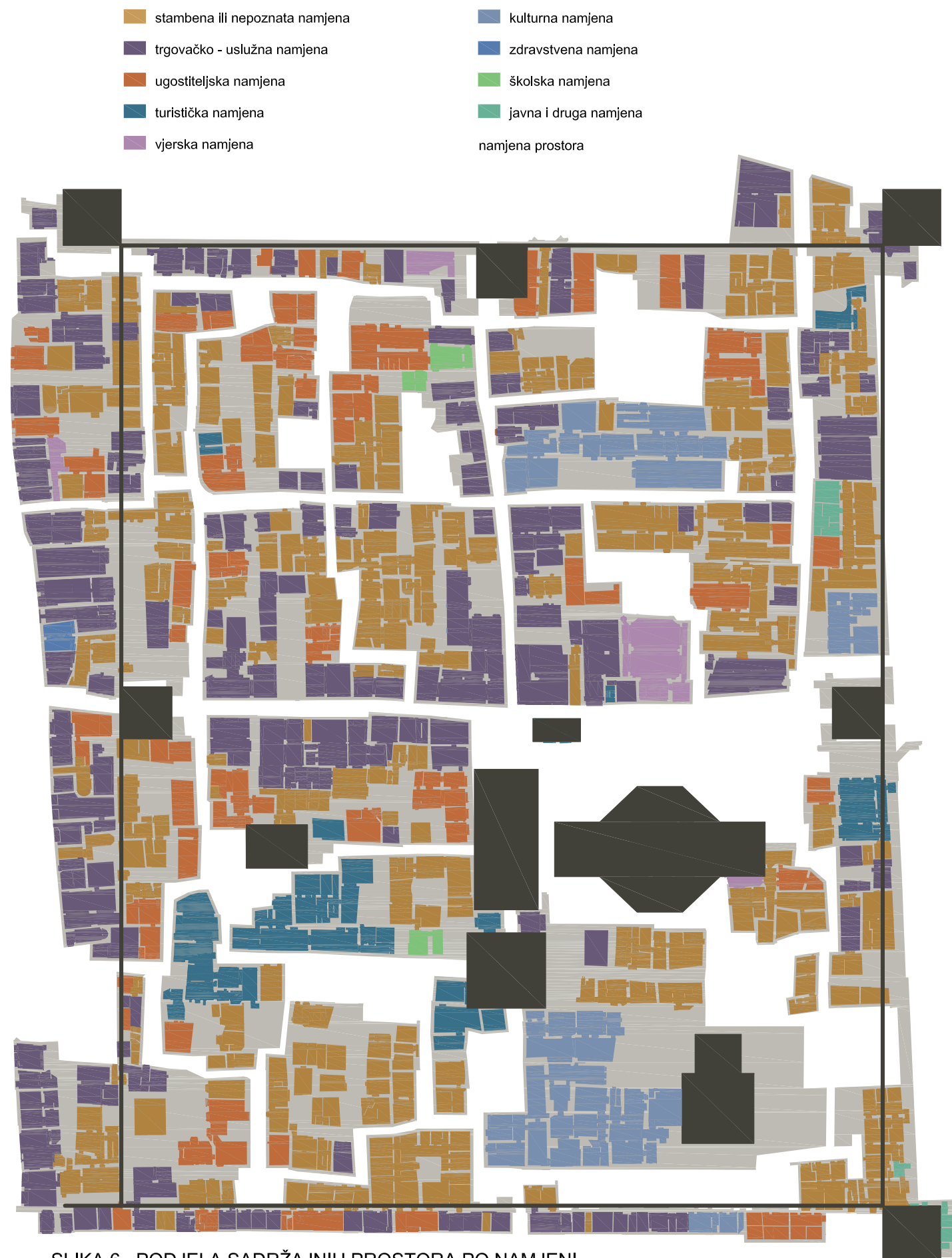
SLIKA 3 OBJEKTI ISTAKNUTE VIJEDNOSTI

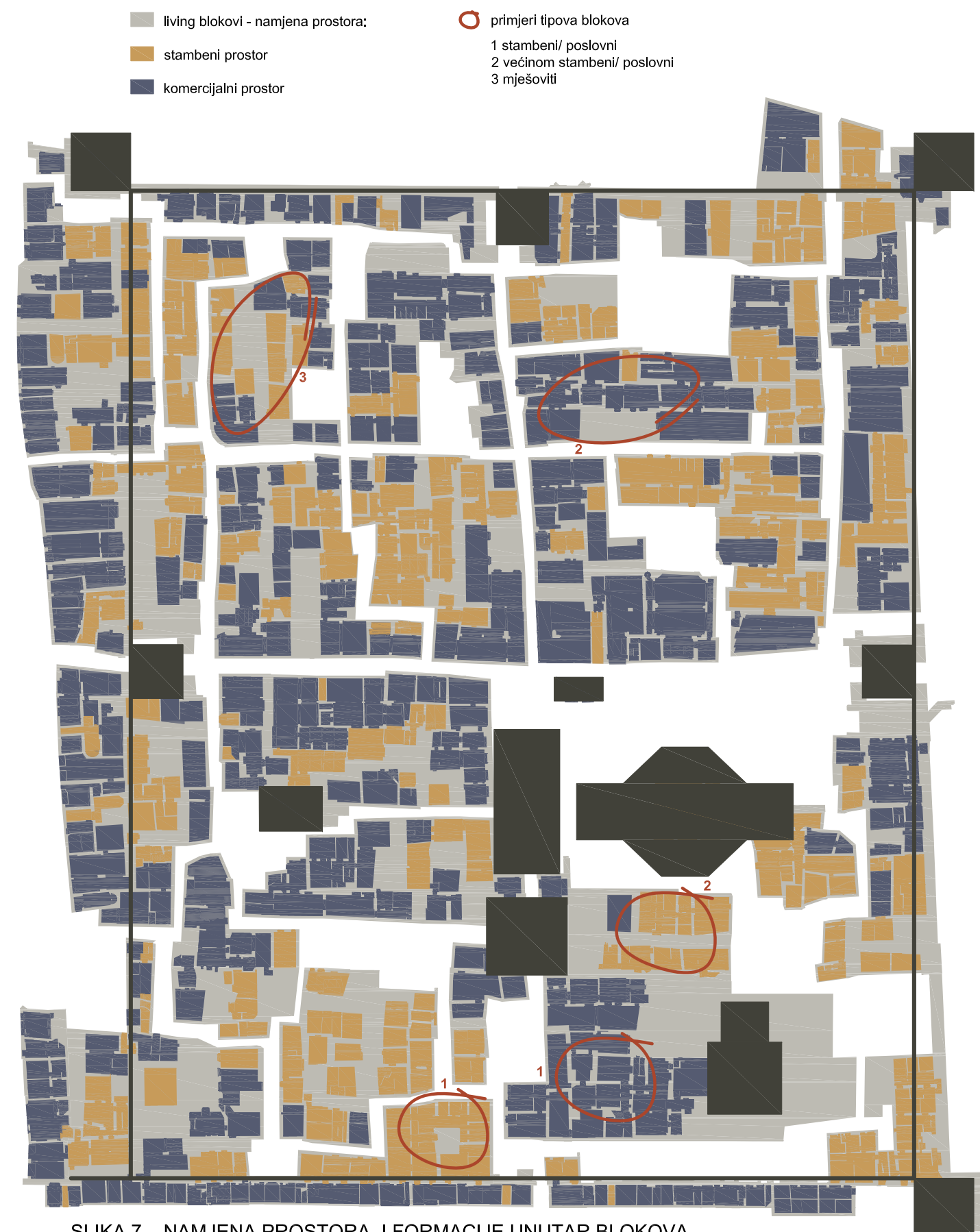
SLIKA 4 NAMJENA POVRŠINA

SLIKA 5 STARA GRADSKA JEZGRA

SLIKA 6 PODJELA SADRŽAJNIH PROSTORA PO NAMJENI

SLIKA 7 NAMJENA PROSTORA I FORMACIJE UNUTAR BLOKOVA

INTERVENCIJA 1

prenamjena razlikovnih prostora unutar blokova tipa 2

■ izdvojeni blokovi tipa 2
(većinom stambeni/ poslovni)

SLIKA 8 VEĆINOM STAMBENI/ POSLOVNI BLOKOVI

namjena prostora
unutar blokova:

■ poslovni
■ stambeni

○ prostori s razlikovnim namjenama
(lokacije intervencije)

SLIKA 9 NAMJENA PROSTORA UNUTAR IZDVOJENIH BLOKOVA

SLIKA 10 INTERVENCIJA 1: LOKACIJE

definicija

prenamjena izdvojenih prostora kod pretežno definiranih blokova

a-f poslovni → (novi) stambeni

1-8 stambeni → (novi) poslovni

obrazloženje

novi poslovni prostori: postaju dio cjeline pripadajućeg poslovnog bloka kako bi se u njemu mogao kompaktno organizirati novi program

novi stambeni prostori: preuzimaju funkciju zasebnog stanovanja kao "mali domovi", npr studentski apartmani za strance ili za gostujuće profesore nekog sveučilišta, domovi za određen broj beskućnika... svojom egzistencijom obogaćuju stambeni život u palači

izdvojeni prikaz poslovnih prostora (katnost P)

slovo	prizemlje	proračun površina
a		$\Sigma(P) = 32,80m^2$
b		$\Sigma(P) = 23,75m^2$
c		$\Sigma(P) = 24,30m^2$
d		$\Sigma(P) = 22,40m^2$
e		$\Sigma(P) = 32,90m^2$
f		$\Sigma(P) = 36,70m^2$
		$\Sigma(P) = 172,85m^2$

izdvojeni prikaz stambenih prostora po etažama

broj	prizemlje	I kat	II kat	III kat	IV kat	proračun površina
1						$\Sigma(P/P+4) = 101,50m^2$
2						$\Sigma(P/P+2) = 108,50m^2$
3						$\Sigma(P) = 70,60m^2$
4						$\Sigma(P/P+2) = 58,05m^2$
5						$\Sigma(P/P+4) = 1518,45m^2$
6						$\Sigma(P/P+1) = 32,25m^2$
7						$\Sigma(P/P+1) = 42,95m^2$
8						$\Sigma(P/P+1) = 110,80m^2$
						$\Sigma(1-6) = 2043,10m^2$

pozicioni blokovi intervencije:

- poslovni prostori
- stambeni prostori
- lokacije intervencije

SLIKA 11 INTERVENCIJA 1: PRETHODNO STANJE

SLIKA 12 INTERVENCIJA 1: NAKNADNO STANJE

INTERVENCIJA 1a

analiza i definiranje lokacija smještaja stanovanja
 intervencijom 1 prenamijenjenih stambenih prostora

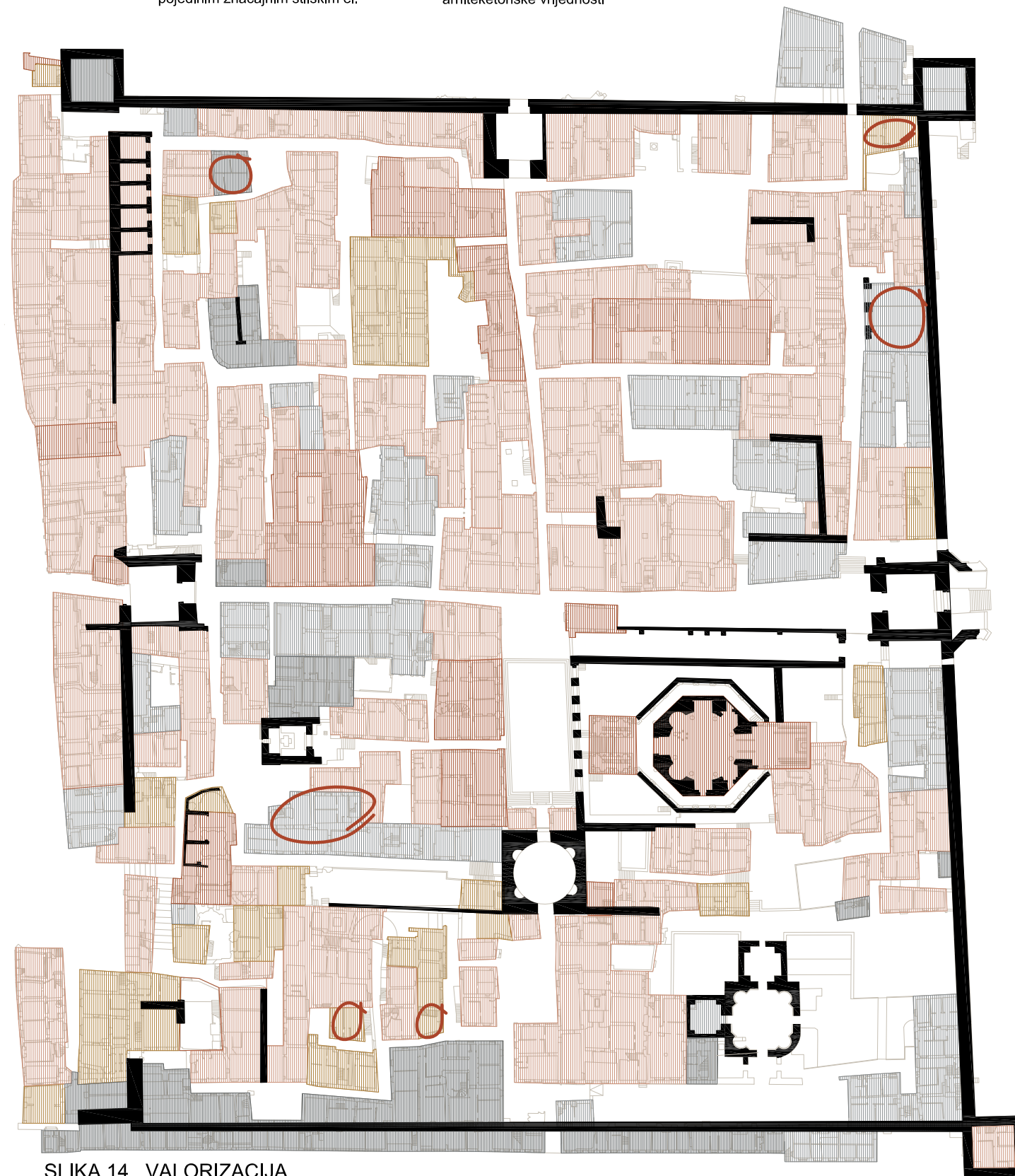
- P   ■ P+3
- P+1   ■ P+4
- P+2   ■ zidine, zvonici, kule

○ potencijalne lokacije intervencije
 (objekti povoljni za rušenje/ renovaciju
 - niska gradnja, niska arhitektonska
 vrijednost, nesklad s ambijentom)

- srednjovjekovni i kasniji objekti
visoke gradit. i ambijent. vrijed.
- cjelina arhitektonsko
ambijentalne vrijednosti
- objekti skromne arh. i objekti s
pojednim značajnim stilskim el.
- u neskladu s
ambijentom
- neutralni
- objekti D. palače-istaknute
arhitektonske vrijednosti

SLIKA 13 VISINA PO KATOVIMA

SLIKA 14 VALORIZACIJA

■ izdvojeni blokovi
lokacija intervencije

SLIKA 15 POZICIONI BLOKOVI

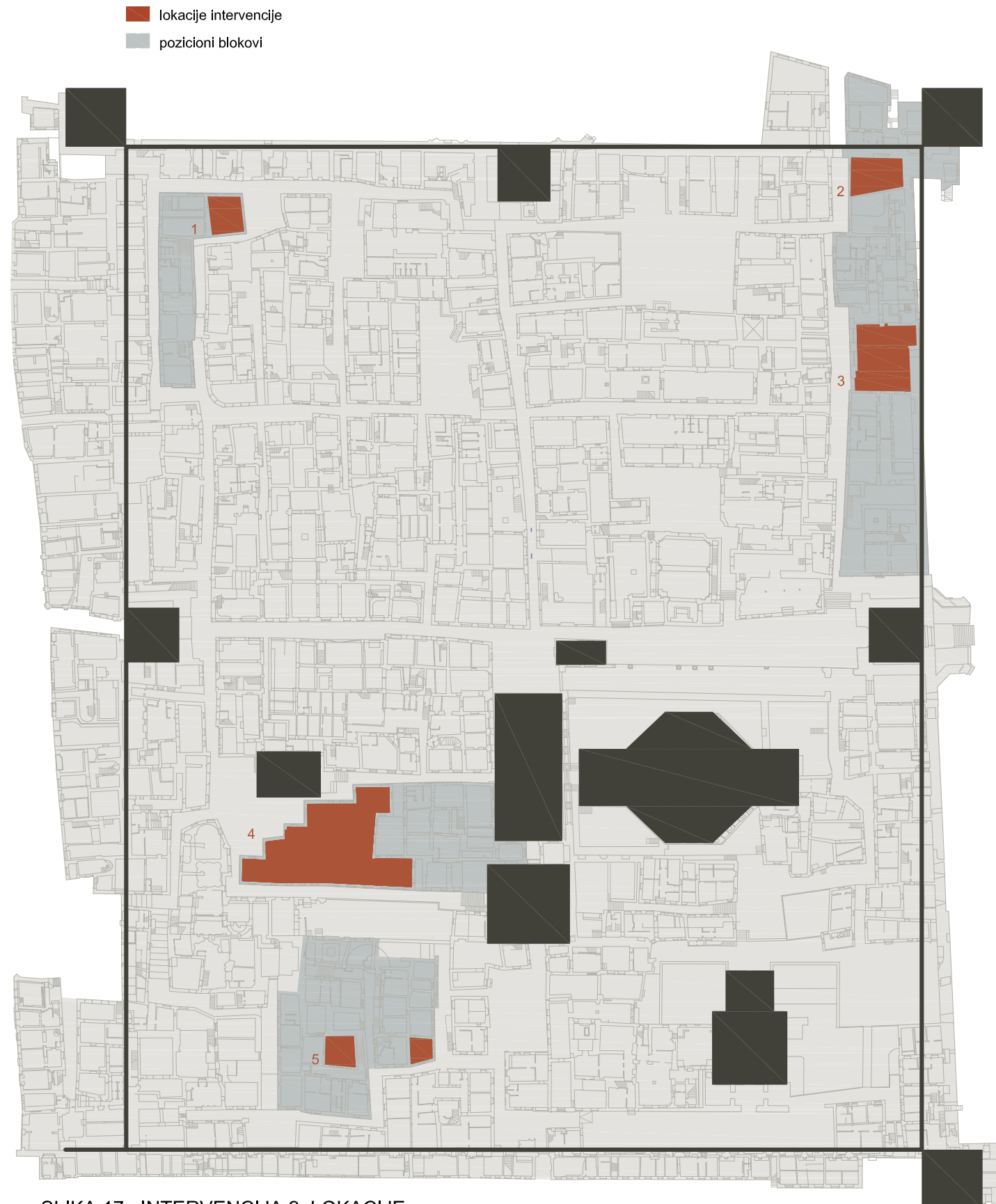
namjena prostora
unutar blokova:

■ stambeni
■ poslovni

○ lokacije intervencije - smještaja
prenamjenjenih stamb. prostora

SLIKA 16 NAMJENA PROSTORA

■ lokacije intervencije
■ pozicioni blokovi

definicija

odabir lokacija čija će renovacija nadomjestiti smještaj za prenamijenjene stambene prostore
 potrebna površina novih stamb. prostora $\geq$ površina prenamijenjenih stamb. prostora = 2098,05m²

obrazloženje

lokacije novih stambenih prostora obuhvaćaju većinom objekte niske gradnje (iznimka hotelski objekt), skromne arhitektonske vrijednosti i u neskladu s ambijentom, čijom će se renovacijom povećati prostorni kapaciteti i omogućiti životni standardi viši od dosadašnjih.

izdvojeni prikaz lokacija po etažama

broj	prizemlje
1	
2	
3	
4	
5	
6	

analiza lokacija

namjena prostora	valorizacija objekata	postojeća katnost	dozvolj. katnost	obračunata dozvoljena suma kvadratura po et.
1 poslovna	skromna arh. vrijed.	P	P+3	$\Sigma (P/P+3) = 172,40m^2$
2 stambena	skromna arh. vrijed.	P	P+3	$\Sigma (P/P+3) = 258,80m^2$
3 bez nam.	u neskladu s amb.	P	P+3	$\Sigma (P/P+3) = 540,90m^2$
4 sadržajna	neutralni	P+4	P+4	$\Sigma (P/P+4) = 1208,10m^2$
5 stambena	u neskladu s amb.	P+1	P+3	$\Sigma (P/P+3) = 126,25m^2$
6 stambena	u neskladu s amb.	P+1	P+3	$\Sigma (P/P+3) = 72,45m^2$
				$\Sigma(1-6) = 2378,90m^2$

	I kat	II kat	III kat	IV kat
4				
5		obračun kvad. postojećeg stanovanja unutar lokacija: 2 $\Sigma(P) = 32,00m^2$ 5 $\Sigma(P+1) = 63,20m^2$ 6 $\Sigma(P+1) = 36,10m^2$ $\Sigma(2,5,6) = 131,30m^2$		
6				
				razlika: $\Sigma(1-6) - \Sigma(2,5,6) = 2378,90 - 131,30 = 2247,60m^2$

rezultati i zaključak

rezultati proračuna intervencije 1
 uk. kvadratura prenam. stamb. prostora po etažama $\Sigma=2043,10m^2$

rezultati proračuna intervencije 2
 uk. dozvoljena kv. na novim lokacijama za stanovanje $\Sigma=2247,60m^2$

zaključak
 proračunata dopuštena kv. prostora na novim lokacijama je veća od ukupne kv. prenam. stamb. prostora po et. i stoga dovoljna za smještaj prostora prenamijenjenog stanovanja

SLIKA 17 INTERVENCIJA 2: LOKACIJE

pozicioni blokovi intervencije:

- poslovni prostori
- stambeni prostori
- lokacije intervencije

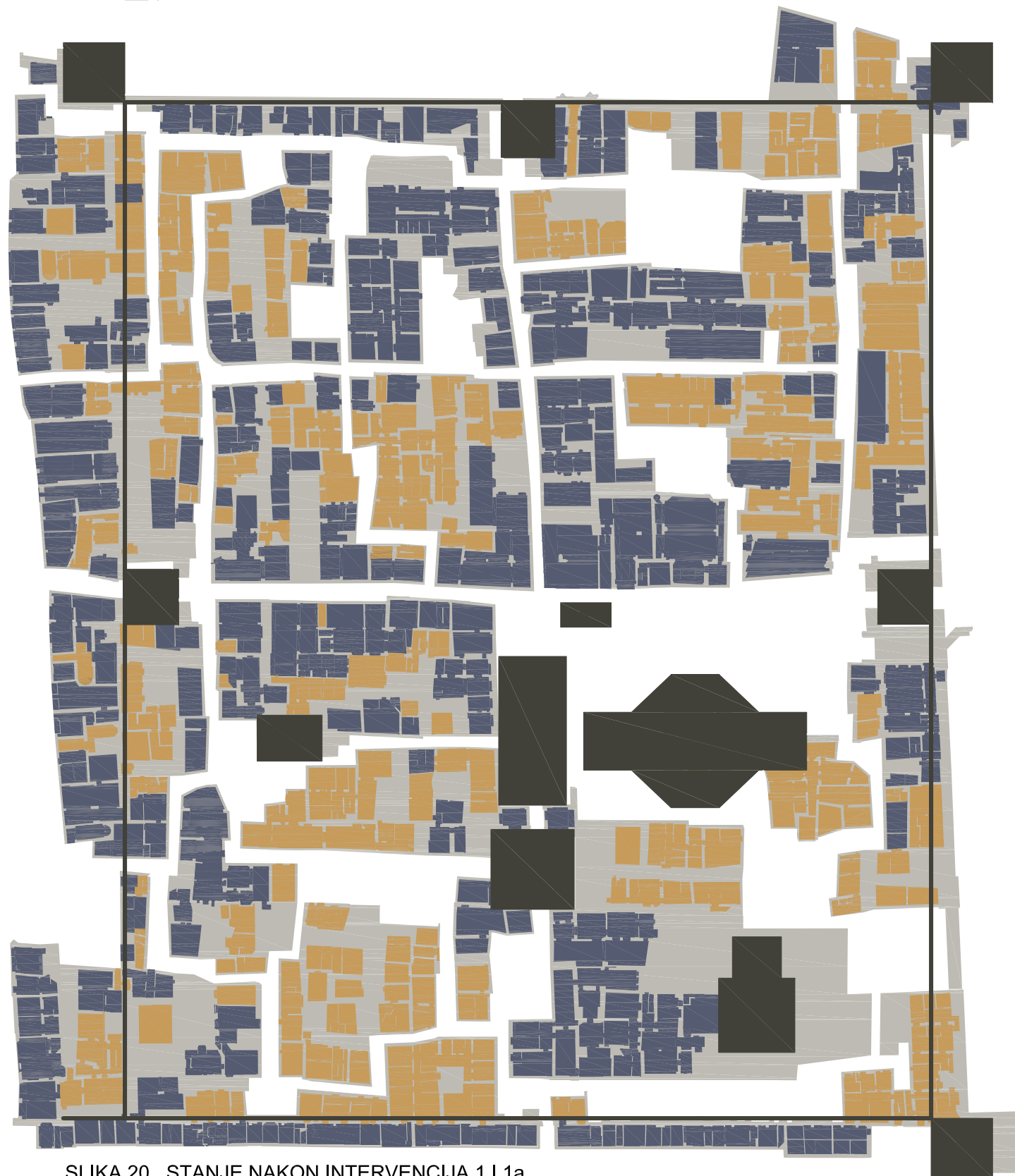
SLIKA 18 INTERVENCIJA 1a: PRETHODNO STANJE

SLIKA 19 INTERVENCIJA 1a: NAKNADNO STANJE

nova namjena prostora
unutar blokova:

- stambeni
- poslovni

SLIKA 20 STANJE NAKON INTERVENCIJA 1 | 1a

blokovi po namjeni:

- poslovni
- stambeni
- mješoviti

SLIKA 21 DEFINIRANJE NAMJENE BLOKOVA

DEFINIRANJE ULOGE STAMBENIH I POSLOVNIH BLOKOVA U PROCESU REVITALIZACIJE

namjena prostora
unutar blokova:

- stambeni
- poslovni

izdvojeni primjeri lokacija
detaljnog prikaza

stambeni prostori

postojeća vrijednost:

- domovi glavnih aktera svakodnevnog života u palači
- domovi starosjedioca i mladih naraštaja
- nositelji društvenog identiteta palače
- skup lokalnih posebnosti (jezik, teritorij, običaji)

intervencija: 1,1a

doprinos kroz intervenciju:

- renovacija starih i izgradnja novih stambenih objekata
- ostvarivanje doze privatnosti ljudi čiji je životni prostor, time i svakodnevni život, eksponiran i eksploatiran
- isticanje vrijednosti postojeće gradnje uspostavljajući odnos s novom

poslovni prostori

postojeća vrijednost:

- sadržaji + izvor prihoda u palači
- povećavaju cirkulaciju posjetitelja kroz palaču
- pridonose živosti prostora

intervencija: 1

doprinos kroz intervenciju:

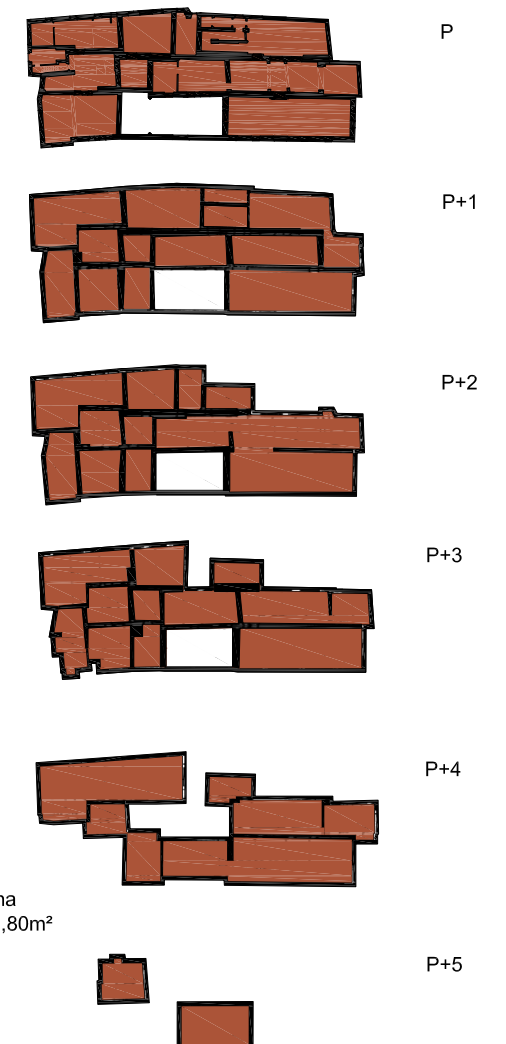
- povezivanjem prostora unutar blokova, ostvarivanje njihovog maksimalnog kapaciteta i otvaranje novih mogućnosti za smještaj sklopa različitih djelatnosti
- akumulacijom novih sadržaja stvaraju se prostorni generatori i uporišta budućeg razvoja
- stvara se novi prostorni identitet

potencijalni novi sadržaji:

- edukacija: dječji vrtić, osnovna/srednja škola, sveučilište
- znanost: istraživački centar, tehnološki park
- zdravstvo: wellness i spa centar
- kultura: galerijski sklop
- gospodarstvo: obrtnička proizvodnja
- ostalo: konferencijske hale, uredski prostori

- prostor intervencija
- postojeće stanovanje
- dvorišni prostor i komunikacije

SLIKA 22 KORISNI PROSTORI STAMBENIH I POSLOVNIH BLOKOVA

(POTENCIJALNA) INTERVENCIJA 2

preuređenje prizemlja poslovnih blokova

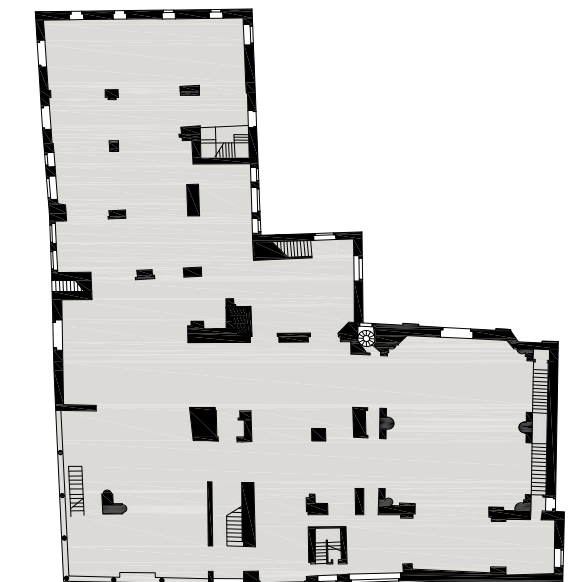
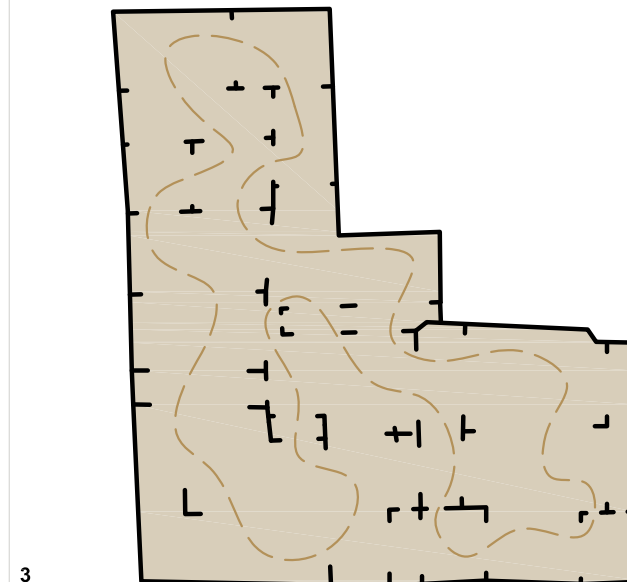
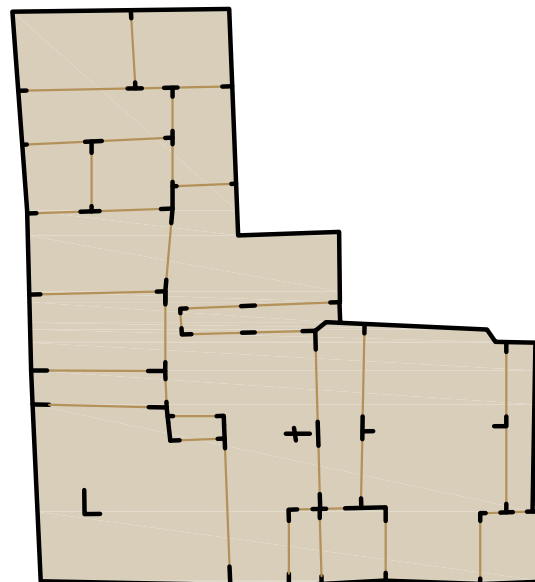
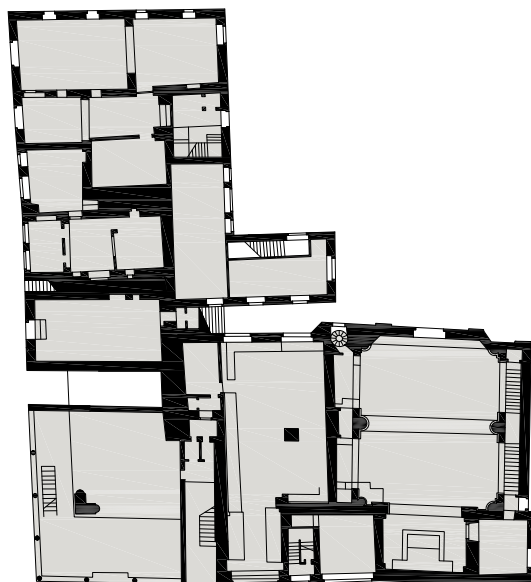
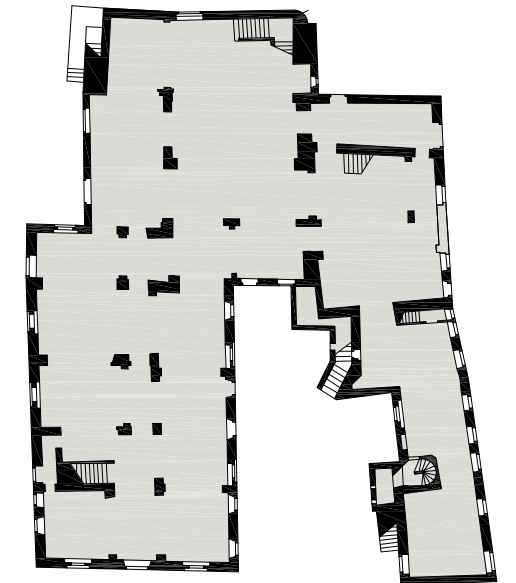
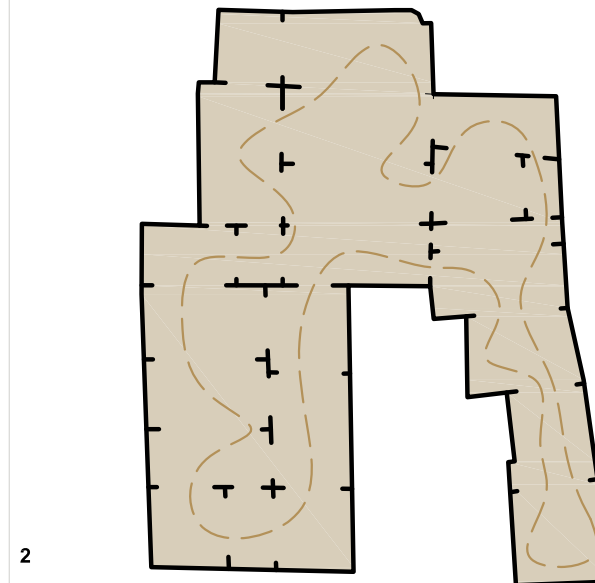
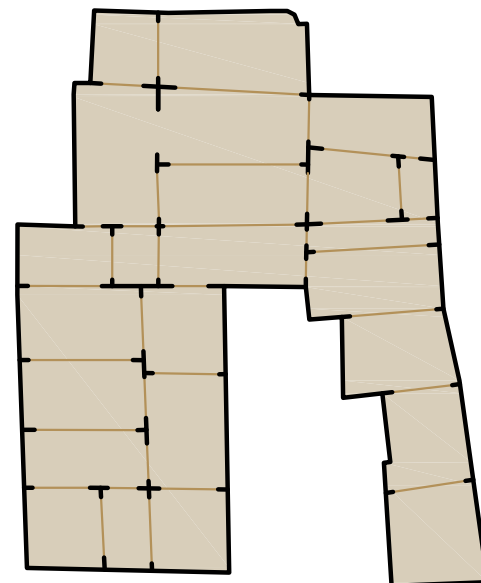
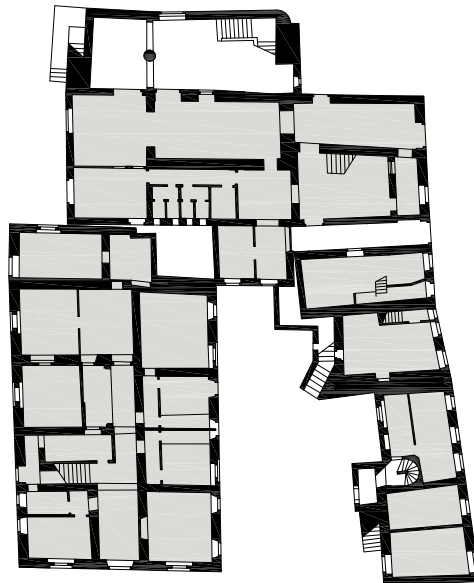
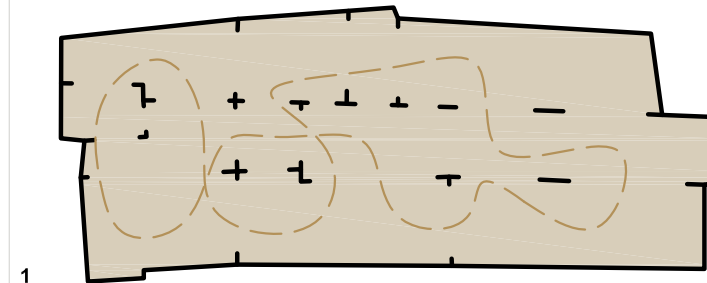
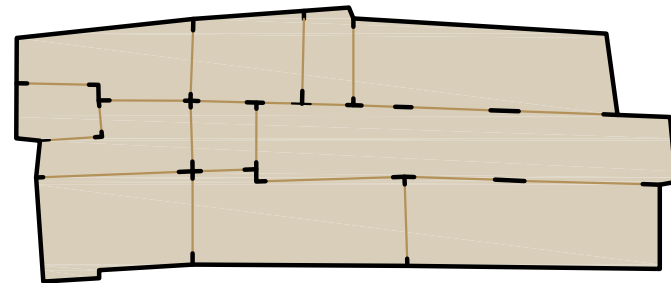
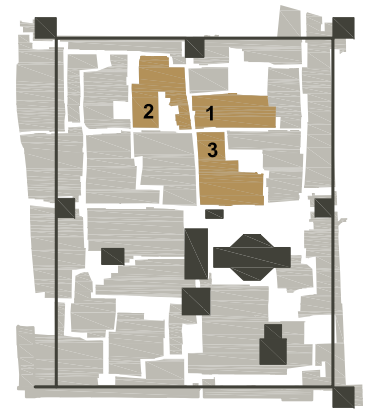
obrazloženje

perforacijom unutrašnjih zidova ogoljava se nosiva konstrukcija i formira jedinstveni fluidan prostor koji je u mogućnosti udomiti veći broj funkcija istovremeno

IZDVOJENI PRIMJERI

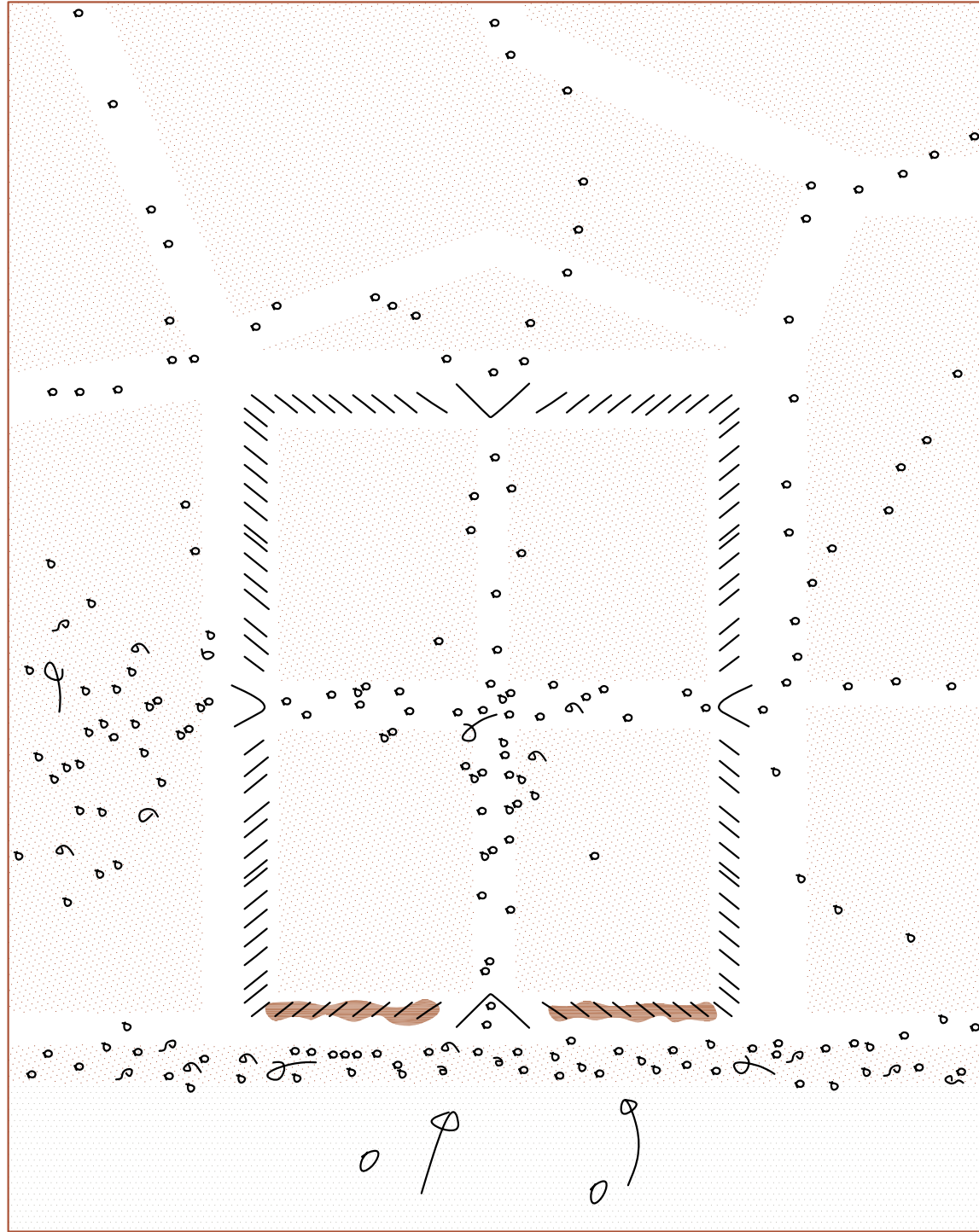
POSTOJEĆE STANJE

PROJEKTIRANO STANJE

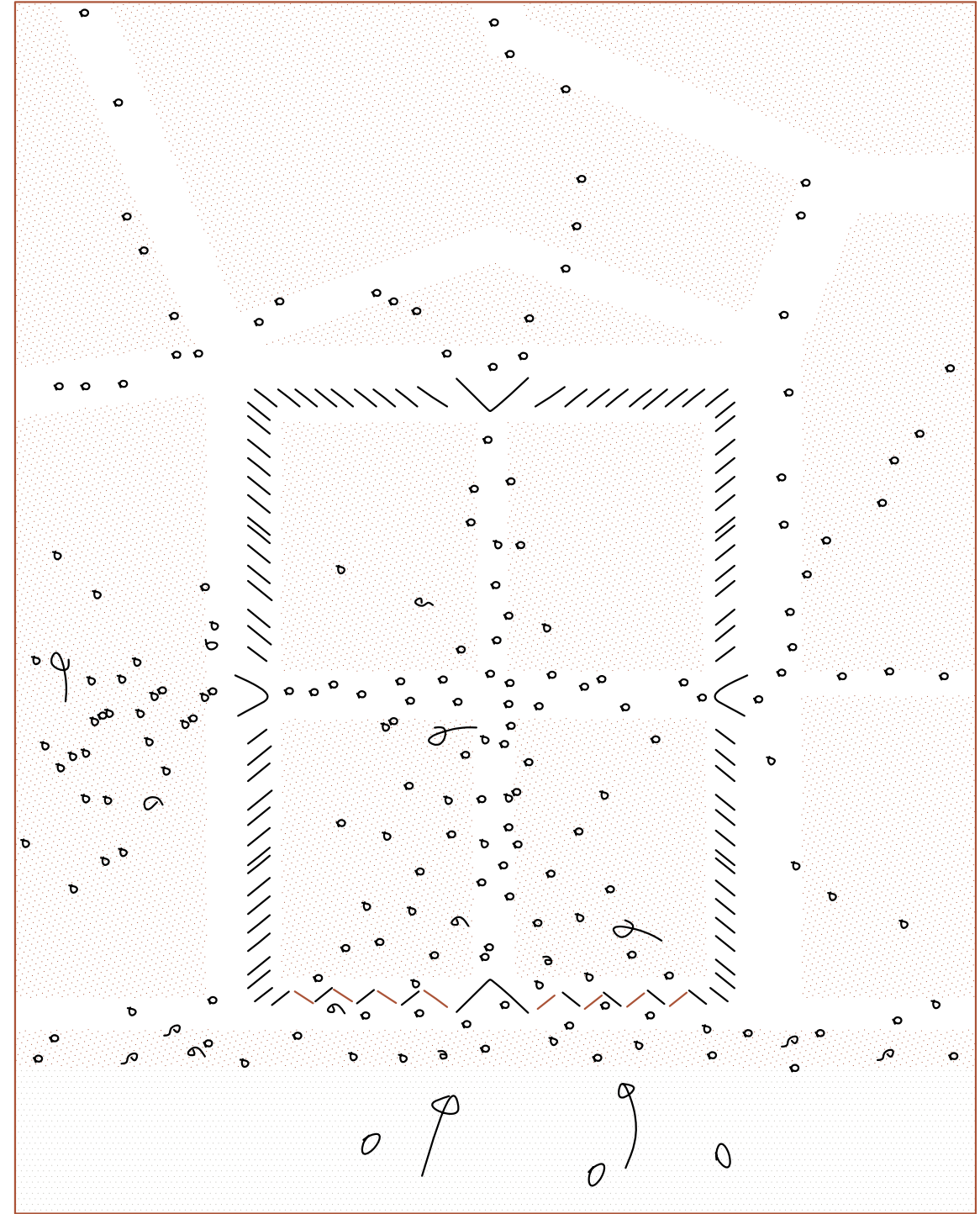

SLIKA 23 PREUREĐENJE PRIZEMLJA POSLOVNIH BLOKOVA

DIOKLECIJANOVA PALAČA IZDVOJENI PRIKAZI BLOKOVA M 1:500

SLIKA 24 OBALNA FRONTA - ZATVORENOST, OBRANA

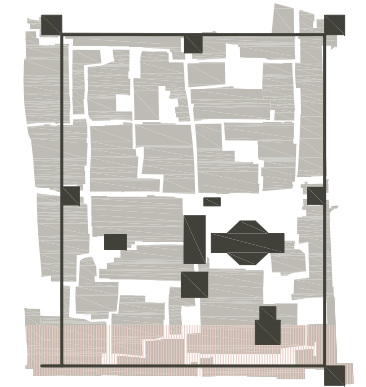
SLIKA 25 OBALNA FRONTA - OTVORENOST, GOSTOPRIMSTVO

INTERVENCIJA 3

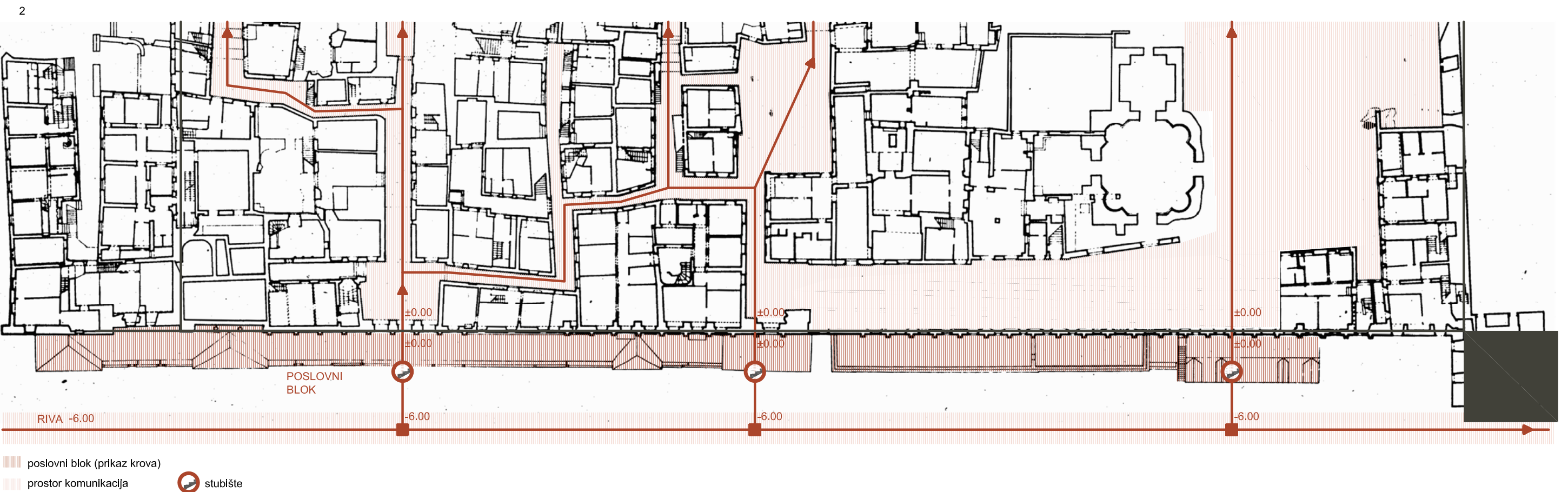
transformacija poslovnog bloka
na južnoj vanjskoj strani zidina

obrazloženje

- 1 perforacija južnih zidina palače s namjerom osvjetljavanja i aktiviranja neiskorištenih prostora u podrumima
- 2 uspostavljanje poprečnih veza obalne linije i južnog dijela prizemlja palače, s namjerom rasterećenja obalne šetnice i aktiviranja prostora palače, tako i krova poslovnog bloka

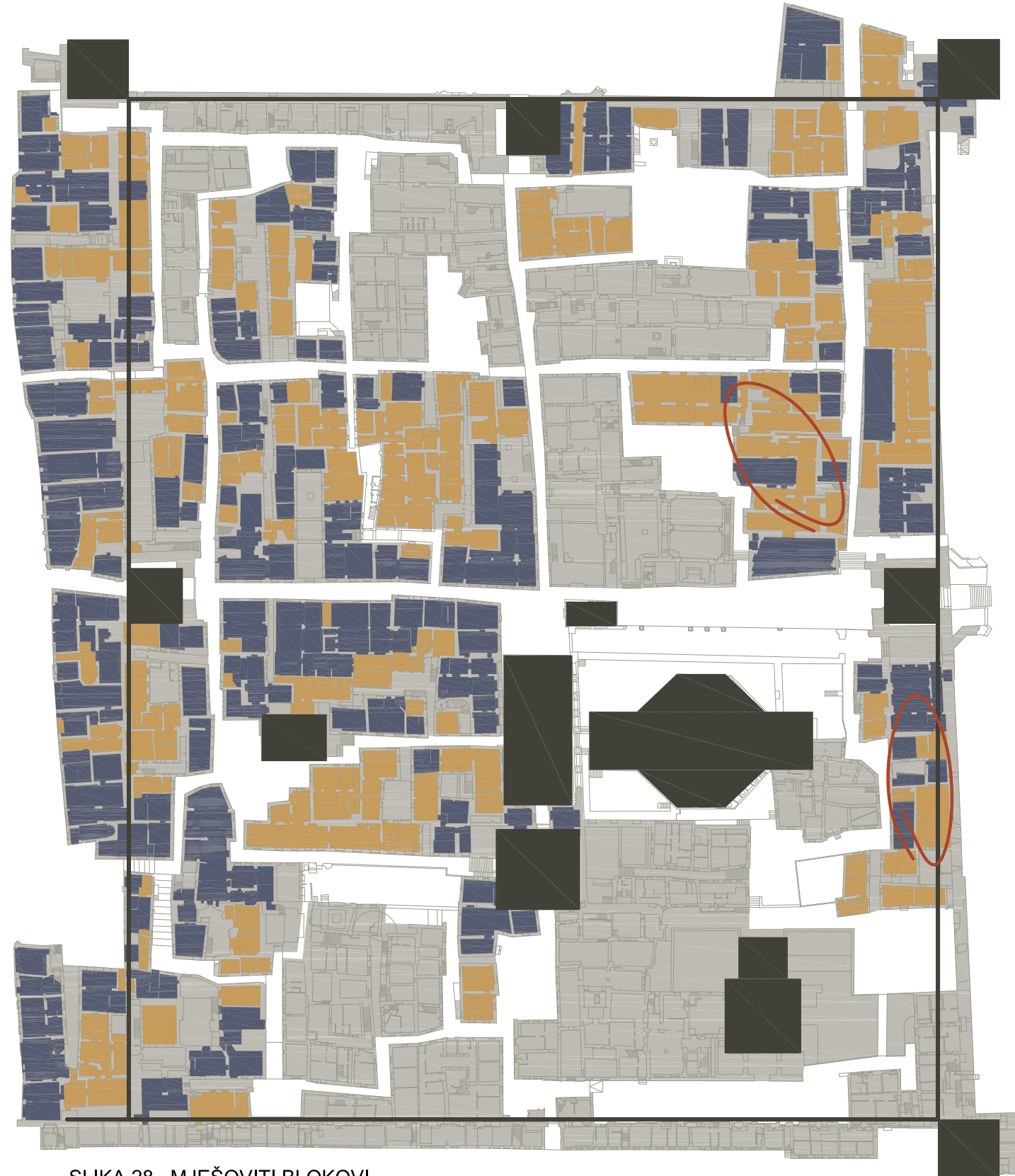
SLIKA 26 POVEZIVANJE OBALNE LINIJE S PROSTOROM PODRUMA

SLIKA 27 POVEZIVANJE OBALNE LINIJE S JUŽNIM DIJELOM PRIZEMLJA

DEFINIRANJE ULOGE MJEŠOVITIH BLOKOVA U PROCESU REVITALIZACIJE

- namjena prostora unutar blokova:**
- stambeni
  - poslovni
  - izdvojeni primjeri lokacija detaljnog prikaza

mješoviti blokovi
postojeća vrijednost:
 - sraz stambenog i poslovnog
 - doživljaj lokalnog načina života uz opciju kupovine, objeda ili privremenog boravka

intervencija (unutar poslovnih prostora):
 zamjena postojećih sadržaja novima

postojeći sadržaji:
unutar jedno/dvoetažnih prostora
 - trgovina (globalni brendovi)
 - ugostiteljstvo (restorani, cafei)
unutar višeetažnih prostora
 - turizam (hoteli, apartmani, sobe)

novi sadržaji:
unutar jedno/dvoetažnih prostora:
 - trgovina (lokalni brendovi) + svakodnevna tercijara (pekarna, voćarna)
 - limitirano ekskluzivno ugostiteljstvo (lokalni autentični restorani i cafei)
 - obrtništvo (stari zanati starosjedioca)
unutar višeetažnih prostora:
 - znanost i tehnologija, suvremeno industrijsko gospodarstvo:
 lokalni centri/odvojci svjetskih korporacija raznovrsnih polja djelovanja kao što su google, ericsson, nike, milka, prada...

ns unutar jedno/dvoetažnih prostora:
 - dio lokalnog identiteta, socijalne i zavičajne integracije, socijalne identifikacije
 - čimbenici duha mjesta - omogućuju da se područje jasno razlikuje od drugih i doživi kao jedinstvena cjelina
 - skup posebnih djelatnosti koje u iskustvu posjetitelja izazivaju posebne doživljaje, moguće samo na tom mjestu

ns unutar višeetažnih prostora:
 - lokalno ne postoje financijski uvjeti, akumulirani kapital, dovoljno veliki pogoni ni ustroj koji bi omogućili razvoj domaće gospodarske scene
 - ovakav tip sadržaja bi dao inicijativu budućem lokalnom razvoju, potakao tehnološki napredak, proizvodnju i marketing
 - mladim obrazovanim ljudima bi bilo omogućeno napredovati u okvirima rodnog mjesta čime bi se reducirao "odljev mozgova"
 - potencijalnom provedbom politike "otvorenih vrata", i lokalni stanovnici bi dobili priliku biti informirani i motivirani

doprinos intervencije:
 - obogaćivanje prostorne i sadržajne raznolikosti
 - poticaj unutrašnje doživljajne raznovrsnosti koja nudi mnoštvo poticaja i pozitivnih iskustava
 - identitetska raznovrsnost koja otvara horizont iskustva

- prostor intervencija:**
- jednoetažni (svakodnevna tercijara domaće scene)
  - višeetažni (lokalni ogranci globalnih korporacija)

izdvojene lokacije detaljnog prikaza

SLIKA 28 MJEŠOVITI BLOKOVI

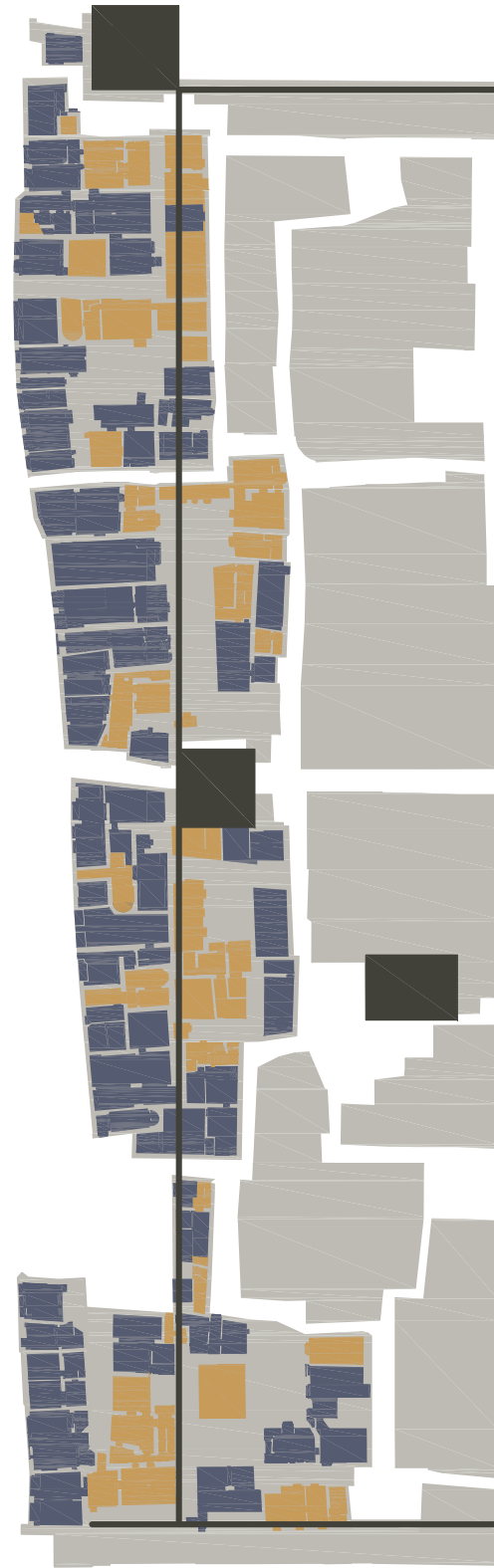
(POTENCIJALNA) INTERVENCIJA 4

transformacija mješovitog bloka
na zapadnoj strani zidina

SLIKA 29 PRIJELAZNI BLOKOVI

- blokovi unutar/
izvan zidina
- prijelazni blok
- stambeni
- poslovni
prostori

definicija

perforiranje unutrašnjih zidova i stvaranje kontinuirane linije povezanih poslovnih prostora na uličnoj fronti blokova

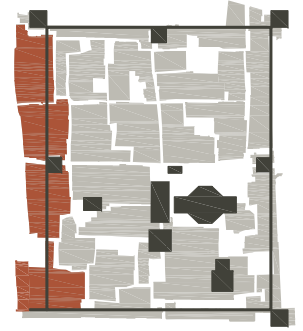
kreiranje svojevrsnog izložbenog prostora autentičnih lokalnih djelatnosti koje imaju začetak u palači i dio su društvenog i gospodarskog identiteta

obrazloženje

- prijelazni blokovi se pružaju s obje strane zidina (unutrašnje i vanjske), nisu zaštićeni unutar zidina niti djeluju kao paraziti izvana
- svojevrsna su komunikacija palače s okolinom, kontaktna zona života u palači i izvan nje

sadržaji

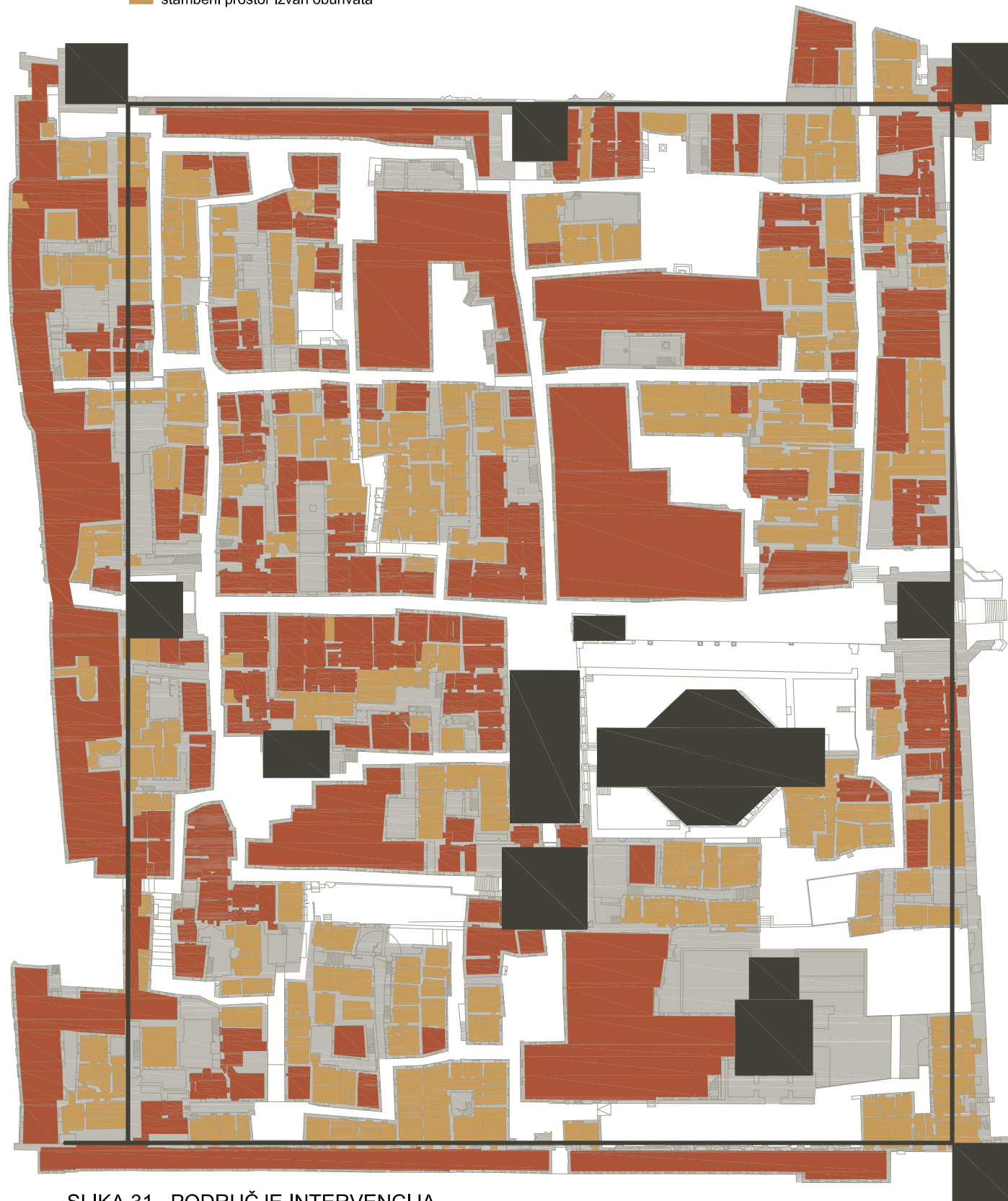
proizvodnja/prodaja: tradicionalnih lokalnih nošnji, pletiva, drvenih predmeta, prehrambenih proizvoda (vina, sireva, kolača)

SLIKA 30 INTERVENCIJA 4

NOVO STANJE
nakon svih intervencija

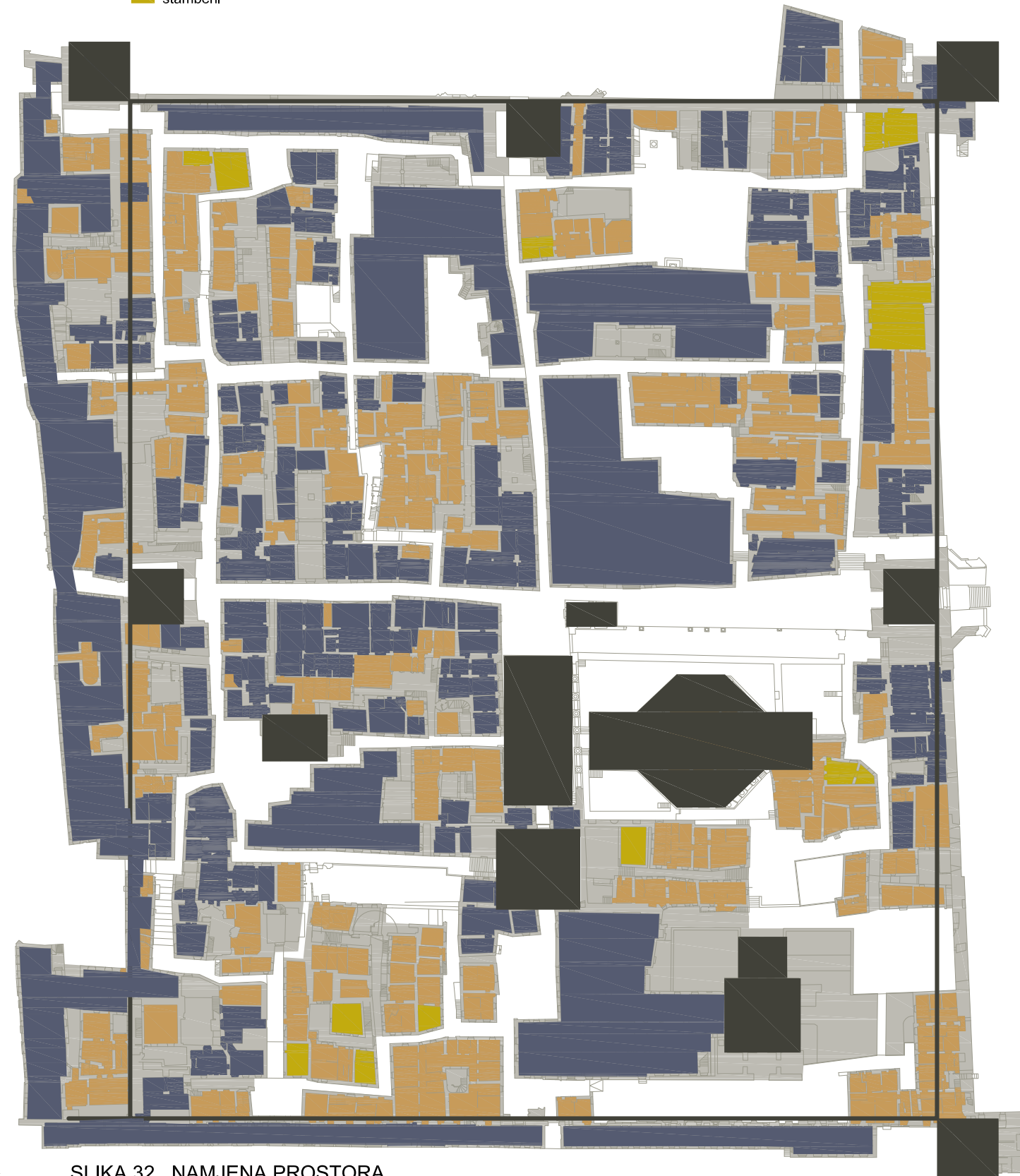
■ prostor intervencija
■ stambeni prostor izvan obuhvata

SLIKA 31 PODRUČJE INTERVENCIJA

intervencije po namjeni prostora

■ poslovni
■ stambeni

SLIKA 32 NAMJENA PROSTORA

intervencije po blokovima + potencijalni scenarij

■ poslovni	■ mješoviti	■ stambeni
1 galerijski sklop	■ tradicionalno obrtništvo i prehrambeni proizvodi	■ novo stanovanje
2 multimedijalni centar	■ svakodnevna tercijara, autentična trgov. i ugo.	
3 osnovna škola	■ ogranci glob. poduzeća	
4 tvornica kolača i sladoleda		
5 znanstveno-istraživački centar		
6 tržnice (riblja, voćna)		

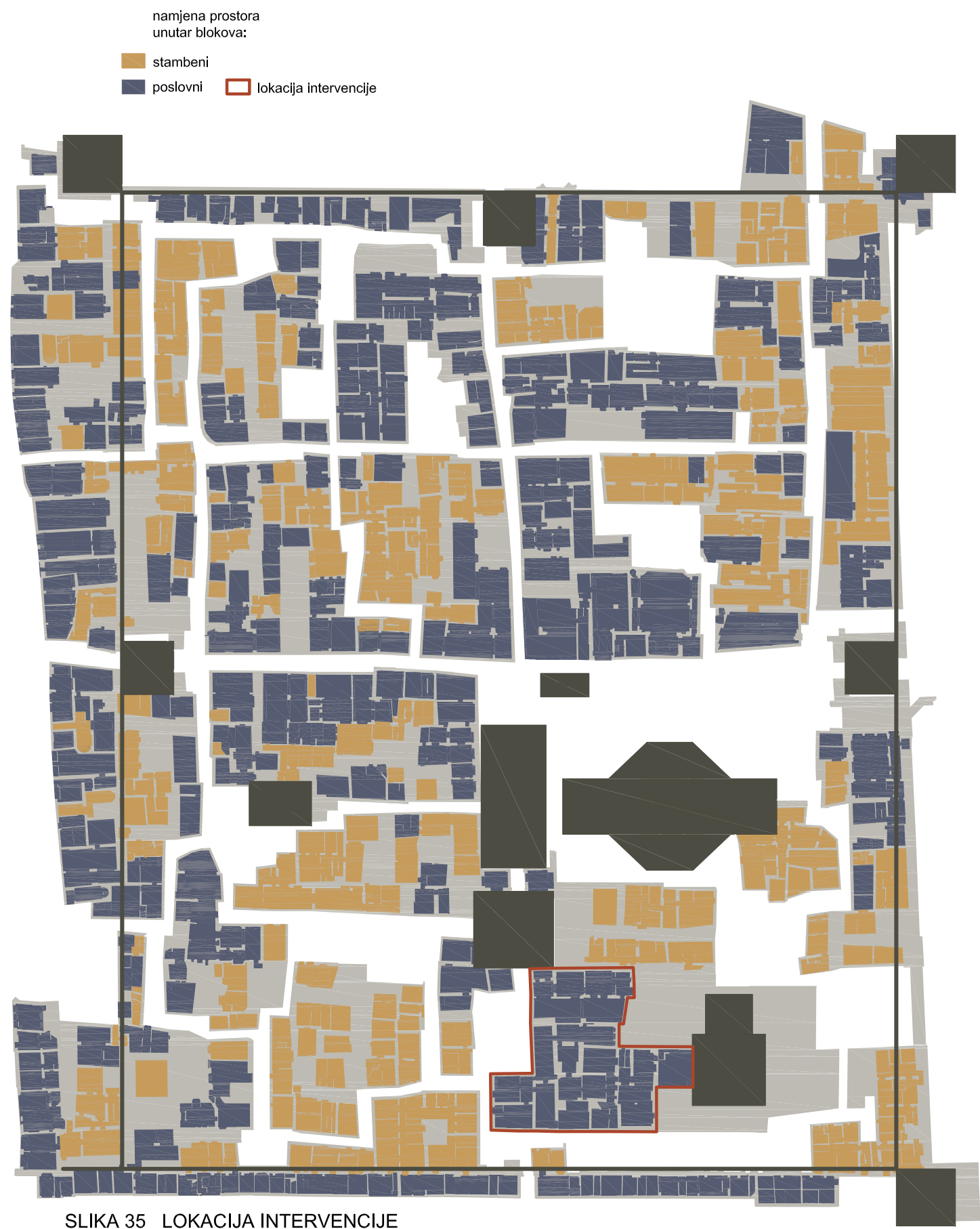

SLIKA 33 POZICIONI BLOKOVIMA + POTENCIJALNI SCENARIJ

SLIKA 34 REVITALIZACIJA

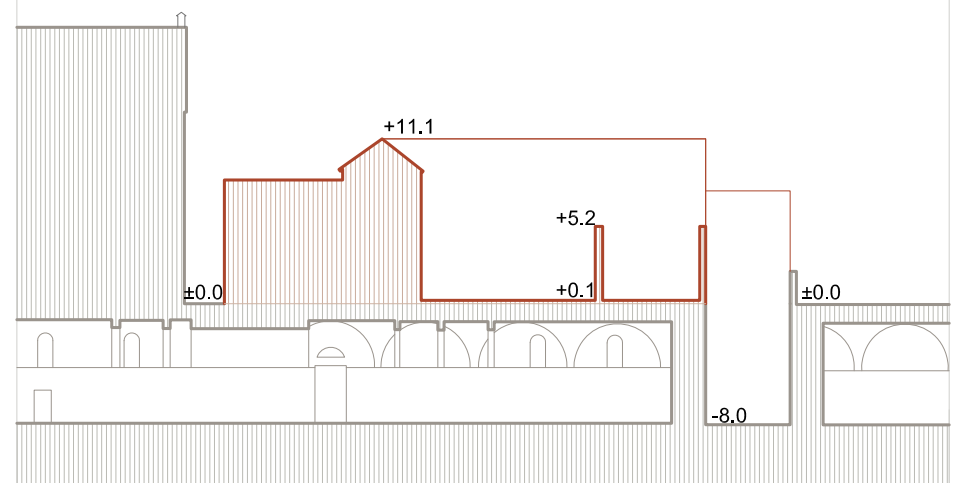

SLIKA 35 LOKACIJA INTERVENCIJE

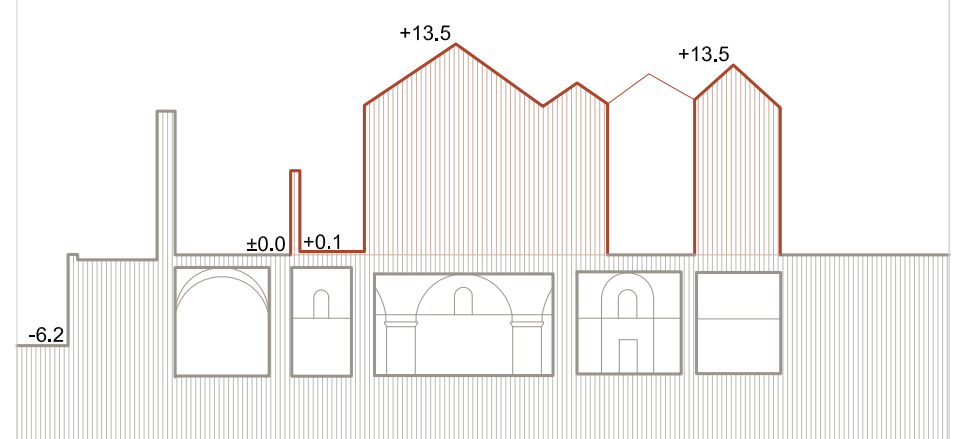

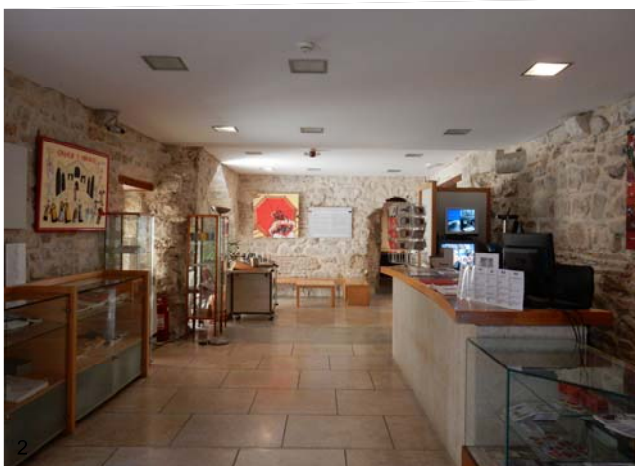
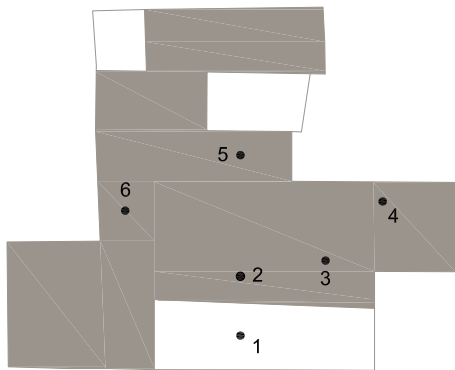
SITUACIJA, KATNOST, OBUHVAT M 1:1000

PRESJEK 1-1 M 1:500

PRESJEK 2-2 M 1:500

lokacija Dioklecijanova palača
 površina 1100m²
 namjena D7 (društvena/ kultura)
 sadržaj etnografski muzej
 parking x

l gradski bedem uz park E. Vidovića
 p 6100m²
 n D7 (društvena/ kultura)
 s skupljanje smeća, park za pse,
 aneks galerije umjetnina-
 p x

gradske čestice
 etnografski muzej
 lokacije izdvojenih intervencija:
 lokacija novog smještaja muzeja

- prostor velikih gabarita s mogućnošću smještaja ekonomske konstrukcije gabarita potrebnih za smještaj i potencijalno širenje muzejskog prostora
- formiranje izložbenog sklopa s galerijom umjetnina i dodatnim muzejskim sadržajem
- mogućnost uspostave optimalne organizacije prostora i adekvatnog osvjjetljenja
- mogućnost udomljavanja varijacije zbirki
- mogućnost prilagodbe prostorne dispozicije
- mogućnost uspostave restauratorskog odjela bitnog za ovaj tip muzeja
- vjerojatnost veće posjećenosti zbog koncentracije sadržaja
- dodatni atraktori - ljetna pozornica i cafe
- prometno dostupna lokacija

nova lokacija
etnograf. muzeja

+20% proširenje

galerija
umjetnina

novi muzejski sadržaj
- umjetnički muzej
(umjetničke instalacije,
skulpture, fotografije...)

postojeća lokacija
etnograf. muzeja

skandinavski centar za rani odgoj i edukaciju
internacionalni dječji vrtić

- sve više mladih obitelji s djecom doseljava u Palaču
- postojeći vrtićki kapaciteti su nedovoljni i relativno udaljeni
- dječji vrtić unutar Palače bi dao novo lice postojećoj sceni i unio novu energiju u pomalo zamrli zapušteni prostor
- grad nema novca za ovaj tip investicije, strani investitor je optimalno rješenje
- djeca imaju priliku dobiti edukaciju i njegu visokih internacionalnih standarda
- kao program plus dio kapaciteta bi ljeti bio namijenjen i boravku djece turista

- introvertiran sadržaj na povučenoj lokaciji
- prostor koji živi sezonski, najveća posjećenost ljeti od turista, ostatak godine gotovo prazan (neposredno ovisan o tercijarnim djelatnostima)
- nepostojeći adekvatan gospodarski prilaz pa stoga ograničena mogućnost primanja određenih eksponata ili udomljavanje međunarodnih izložaba
- teško pristupačan osobama s invaliditetom
- neadekvatno osunčani izložbeni prostori - visoki kut upada dnevnog svjetla
- subdimenzionirani i neprotočni izložbeni prostori
- nemogućnost daljnjeg širenja prostornih gabarita

SKANDINAVSKI CENTAR ZA RANI ODGOJ I EDUKACIJU
- INTERNACIONALNI DJEČJI VRTIĆI

ABOUT US (O NAMA)

We are the first multi purpose educational daycare center where we believe in the power of collaboration, the importance of advisory, the spirit of entrepreneurship and the paramount role of education as an investment in human capital. We promote innovation, creativity, education, design and business. For children we have created the first Finnish early childhood education and care center in Europe. We offer high quality care and education to children aged 1-6yrs old promoting the love for learning, the development of all of their abilities, while enjoying their childhood, having fun and exploring creativity and languages.

OUR CAPABILITIES (DJELATNOSTI)

Early Childhood Education and Care (ECEC)
Scandinavian & World Experience Through Culture, Art, Design, Education & Innovation
Event planing and execution
Business Consultancy & Incubation
Real Estate, Architecture & Interior Design
Product & Graphic Design
Co-working Collaborative Space
Moomin_int_logo

FINSKA I SKANDINAVSKA OBRAZOVNA TRADICIJA,
EDUKACIJA I NJEGA KROZ ZABAVU I KREATIVNOST

PODUKA OSNOVNIH VJEŠTINA RAZMIŠLJANJA, KOMUNIKACIJE
I SNALAŽENJA U PROSTORU
USREDOTOČENOST NA INDIVIDUALNE SPOSOBNOSTI I POTREBE DJECE
POTICANJE KREATIVNOSTI, RAZNOLIKOSTI, SUDJELOVANJA I DRUŽENJA

© Moomin Characters

CHILDREN (DJECA)

Moomin International Kindergarten offers fully integrated early childhood education and care (ECEC) using Finnish and Scandinavian learning traditions. Experienced educators engage the whole active learning child through an inquiry based, exploratory and holistic learning approach.

At Moomin International Kindergarten the children come first. We nurture character and a sense of independence early on and the skills for acquiring, utilizing, spreading and creating knowledge. Professional multilingual educators provide opportunities for challenge, discovery and adventure where children learn the basic skills of how to think, how to communicate, how to adapt to any situation and how to collaborate. Together they do hands on activities that benefit healthy brain development, strong bodies, and useful habits to last a lifetime.

We provide children with a solid foundation to learn how to learn, enjoy it and continue learning to be successful throughout their lives. Educators partner with parents and use individual development plans to understand each child and create a curriculum that caters to each child's abilities and needs. We adhere to the Finnish National Early Childhood Education and Care Curriculum Guidelines. For children from 1.5-6 years old. We offer multi-lingual after school creativity programs.

We firmly believe that every child is unique, brilliant and hungry for learning. We are creating this kindergarten to be a place where children develop at their own pace and learn without the pressures of a curriculum designed to fit all. Our children partner with an educator to discover how they and the world work. We adhere to a set of early childhood education principles and expose children to a balance of early experiences and a wide variety of materials to support their individual learning. Significant encouragement, support and care based on each child's individual needs make this a special place for children.

Children are our most important resource for the future. Personalized learning enhances the potential of each child, stimulates creativity, passion, energy and talents. Our future is full of challenges that require new solutions and those will depend on the creativity, vitality, diversity and happiness of our people. To be happy, it is necessary that we discover, develop and cultivate that which motivates us and makes us feel great.

OUR VISION (VIZIJA)

RAZVIJANJE SAMOPOUZDANJA I MAKSIMALNIH POTENCIJALA DJECE
POTICANJE DJEČJE ZNATIŽELJE, ŽELJE ZA UČENJEM I RAZVOJA SVIJEŠTI

We believe that all children have an unlimited capacity to become world builders and everything we do is designed to foster strong, joyful children and to develop their full set of abilities and self esteem during the first six years of life when their brains are developing the fastest. We give children the tools to always be curious, thirsty for more, learn to love learning throughout life and reach their utmost potential as individuals and conscious global citizens.

OUR MISSION (MISIJA)

SURADNJOM ODGAJATELJA, RODITELJA I STRUČNJAKA RAZVOJ CJELOKUPNOG
SKLOPA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI DJETETA I IZGRADNJA TEMELJA ZA BUDUĆNOST

Provide excellent quality early childhood learning opportunities with highly qualified educators and specialists partnering with parents to actively involve children in their own learning.
Encourage and support each child's full set of developmental and educational abilities building a solid foundation to succeed in life and continue learning in any international education system.
Challenge children with opportunities to think, discover and to realize that everything we do matters and every activity offers learning opportunities and adventure. Thus children become lifelong learners, innovative problem solvers and positive contributors to society.
Prepare children to embrace change, be adaptable and gain character strengths and virtues such as hard work, and determination.
Promote the joy of childhood, play, languages, doing and making while encouraging children's natural curiosity to learn any subject.
Create secure, flexible, well designed environments that complement the home and have versatile learning materials that motivate and inspire children to discover and develop their creativity and learning.
"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."
— Albert Einstein

POZIV NA SURADNJU, RAD, UČENJE, RAZVOJ I KREATIVNOST
OKUPLJANJE PARTNERA I INVESTITORA U CILJU ŠIRENJA NA
MEĐUNARODNO TRŽIŠTE, STICANJA ZNANJA I ISKUSTAVA

BUSINESS (POSALO)

Our purely open minded working space aims to attract energetic and creative people to collaborate, work, learn, develop and create together. We aim to foster companies, incubate and accelerate ventures in an ecosystem that attracts people from all backgrounds and industries and create an invigorating atmosphere for sharing knowledge and resources. We play an active role in finding mentors, partners and investment.
We focus on attracting companies, start ups and entrepreneurs from Scandinavia to build a bridge to the international market in a very dynamic way. The space aims to become the start of a local office for brands, an accelerator for companies at different stages of development and growth.

JEDAN OD NAJBOLJIH EDUKACIJSKIH SISTEMA NA SVIJETU
- RAZVOJ POTPUNIH KAPACITETA SVAKOG DJETETA
- ULAGANJE U EDUKACIJU I NAPREDOVANJE DJELATNIKA
- INTEGRACIJA NJEGE, EDUKACIJE I ZABAVE

WHY FINLAND (ZAŠTO FINSKA)

Finland has been recognized as having one of the best performing education systems in the world. This is evident in many international rankings, including the PISA rankings, which ranks the academic abilities of 15 year old children across 68 countries.

The system has developed some of the best educational practices available, guided by research and evidence and deriving critical lessons from abroad. The Finnish system focuses on:

Whole child development of every child in a group, with rich interactive activities for their multiple intelligences and their character
Giving every education and care center the freedom to design their own curriculum based on the diverse needs of each child while enhancing the teaching and learning using socio-constructivist learning concepts emphasizing the impact of collaboration and negotiation on thinking and learning
Constructively assessing young children without tests while evaluating the processes used to teach
Attracting the best and brightest students to become educators and providing them with high-quality training and trusting them to teach to their highest potential
Providing confidential peer coaching to educators and believing that teachers are also always learning
Finland's concept of education starts in the early years fully integrating care, education and learning. In the early years learning through play is essential. Kindergartens must adhere to the Finnish National Early Childhood Education and Care (ECEC) Curriculum Guidelines and provide activities that address all the developmental needs of the whole child. Academic teaching starts at 6 years old with the goal of preparing children to enter primary school.

EARLY CHILDHOOD EDUCATION PRINCIPLES (PRINCIPI EDUKACIJE U RANOM DJETINJSTVU)

HOLISTIČKI PRISTUP NJEŽI I EDUKACIJI
KOJI STAVLJA DJECU NA PRVO MJESTO

Early learning is an exploration that children pursue at their own pace and through their unique developmental and care needs. Children's brains are designed to be stimulated and challenged and to carefully examine and interpret their environment. Putting children first and offering a holistic open ended curriculum catered to each child ensures that every child engages in developmentally appropriate activities and takes an active role in learning.

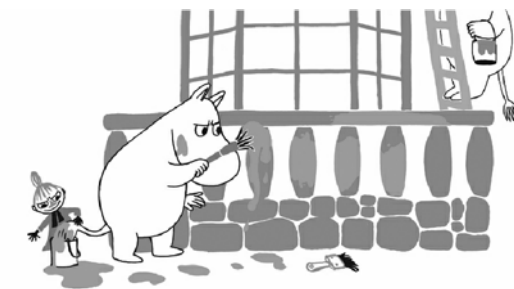
Every situation is a learning opportunity. Learning is as natural as breathing for children. When children are trusted, loved and respected, they feel powerful and competent to achieve any task. Patient guiding adults that give children time not only to do/make/experience but also for children to notice and correct "mistakes," allow children to become less dependable. Children then gain the curiosity, energy, determination, and patience to learn in every situation.

Child development plans build relationships and knowledge. Educators can be most effective in their teaching and build relationships with each child when they fully understand the child. Listening to parents, observing and interacting with the child for a period of time before a curriculum is determined is fundamental to effective care and teaching. A child development plan contains past knowledge about the child and new information gained by educators to be able to cater to the child's unique needs, build trust and support each child to thrive.

Parent and educator partnerships embrace the child. When children's full set of needs are met and they learn that their ideas have value, their confidence and creative ability is enhanced. Parents and educators encourage and support children at every stage of their development and learning. They partner to communicate with each other to ensure the child is fully understood and all needs are fully met, including appropriate food, rest, and medical needs as well as intellectual and social opportunities.

Celebrating the gift of the human imagination leads to building multiple intelligences. When children are able to interact with different disciplines in different ways, they are able to experience the dynamism and interactivity of intelligence and the brain. Supporting and encouraging adults enhance this process leading to curious children able to imagine numerous possibilities in any scenario and come up with ideas that have value. When creativity is embraced as much as literacy, mathematics and other subjects, children flourish.

Children are our most important resource now and in the future. We have an opportunity to create the foundation for children so their interests grow, they can quickly adapt to any environment and they are able to break any barriers in life. They will live in a world with different challenges than those of today and we can prepare them today for a bright future.

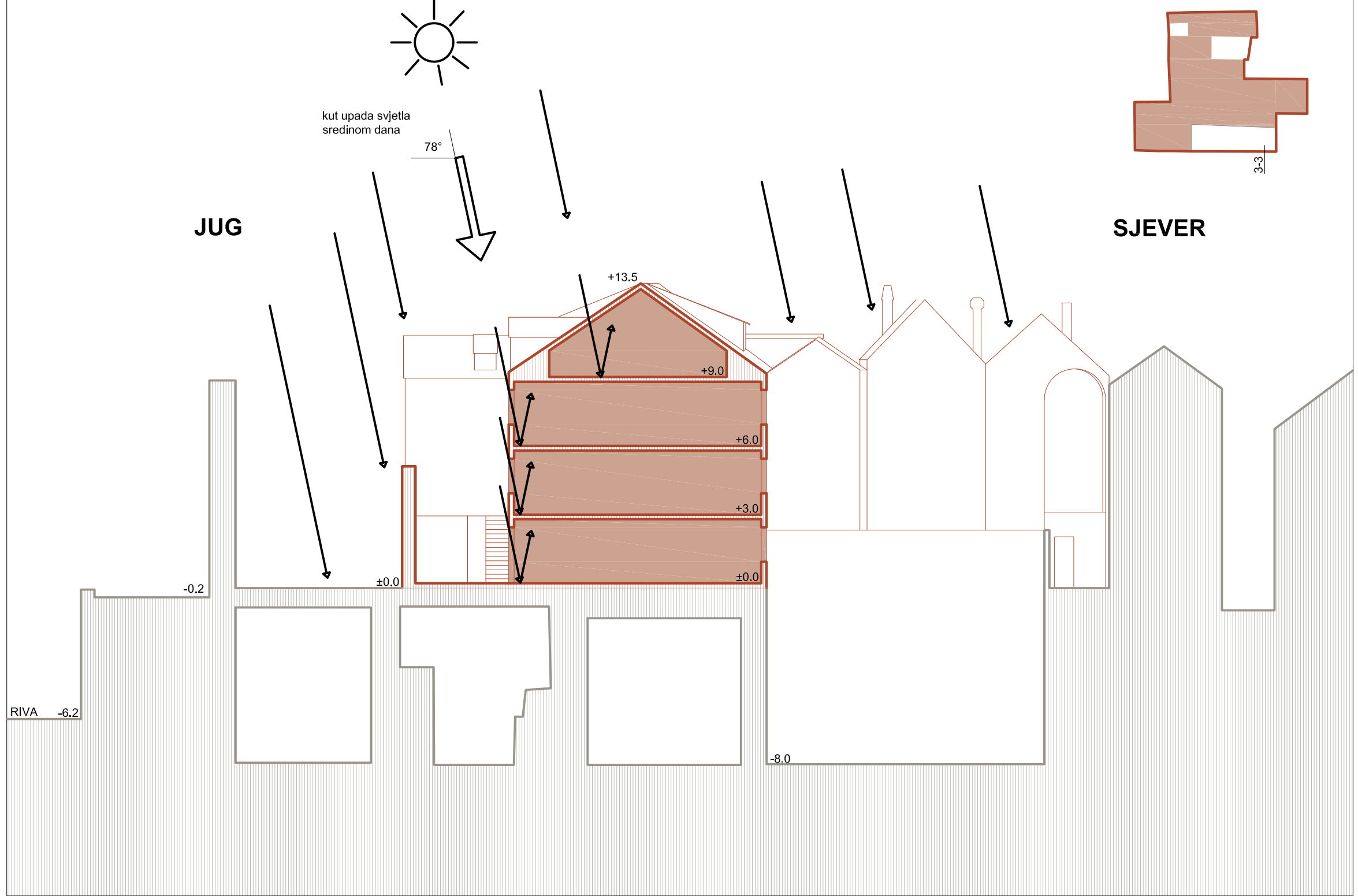

SURADNICI I PARTNERI

MEMBERS AND SUPPORTERS:

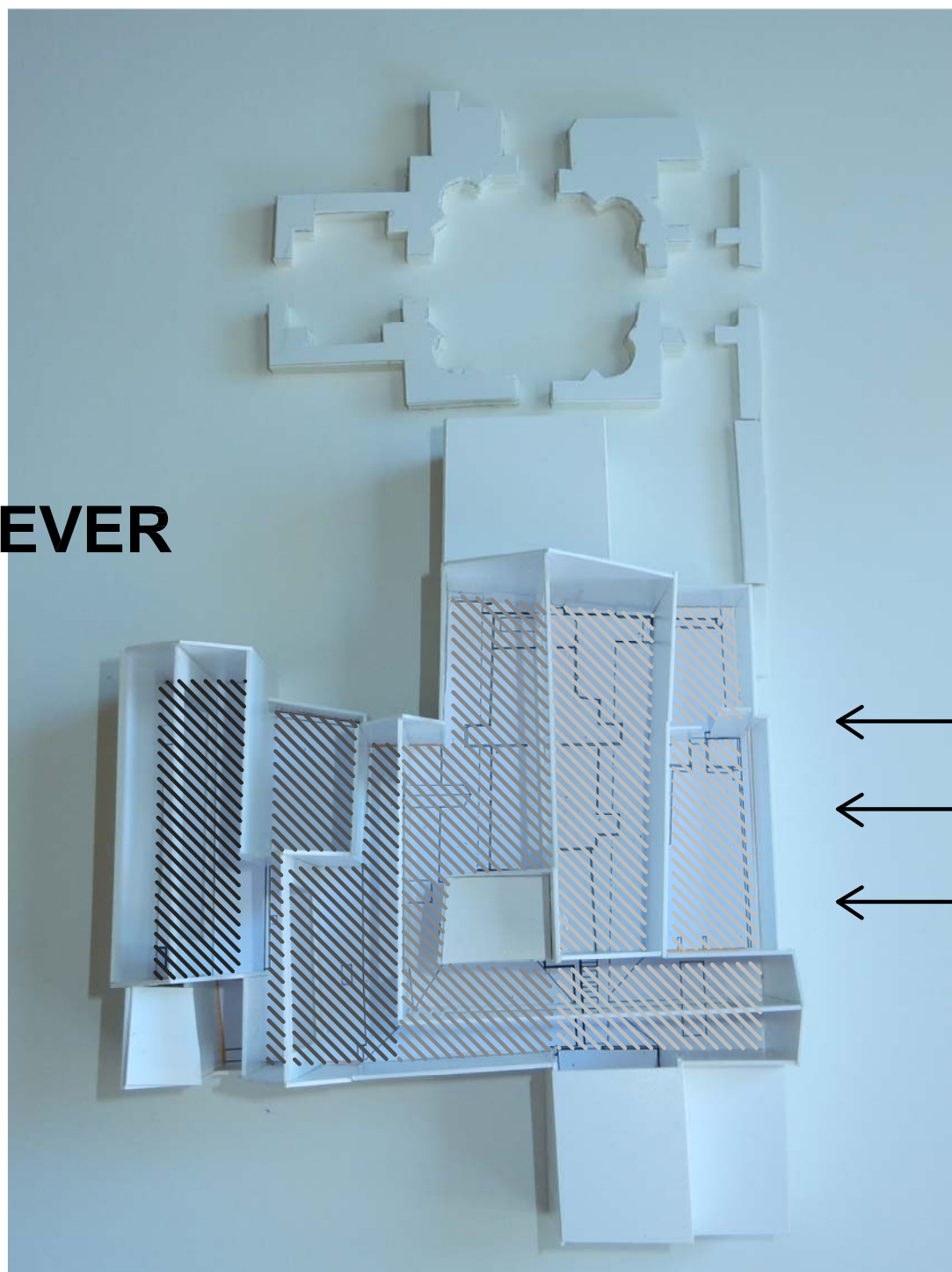
Fiskars Group
Miele & Cie KG
artek- art & technology
Vallila interior
BRIO AB
Arabia 1873
ROYAL FURNITURE KK

PRESJEK 3-3 M 1:200

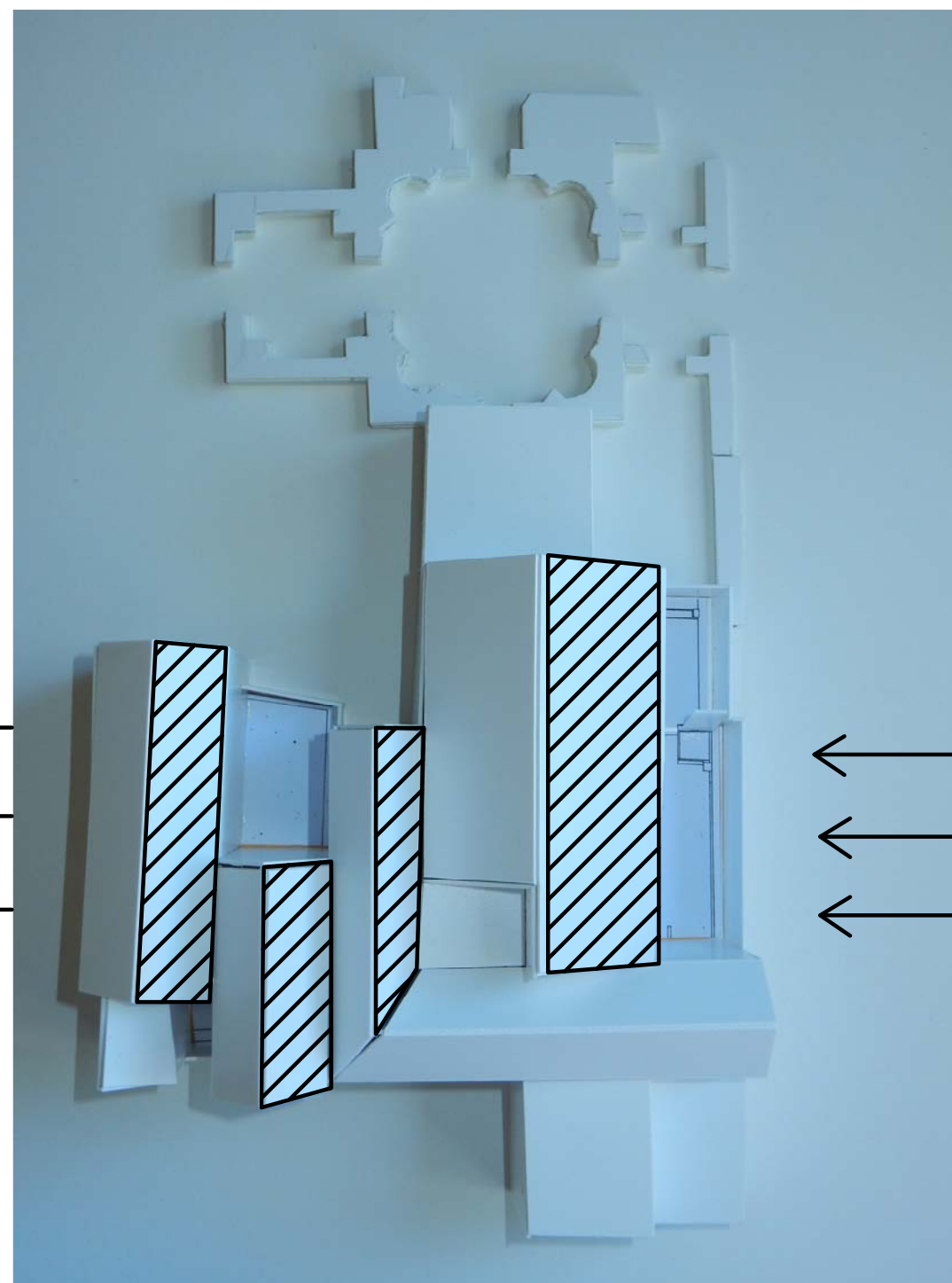

SLIKA 36 ANALIZA DNEVNOG SVJETLA

SJEVER

JUG

SLIKA 37 I 38 ANALIZA DNEVNOG SVJETLA

KONCEPT

- 1 OBUHVAT = SKLOP KUĆICA
- 2 D.VRTIĆ = SKLOP FUNKCIJA

PROSTORI ZA DJECU

SKUPNA SOBA
GARDEROBA
PROSTOR SANITARNIH UREĐAJA
PROSTOR ZA PREGLED DJECE I
IZOLACIJU OBOLJELOG DJETETA
PVN
SPREMIŠTE REKVIZITA
TERASA

PROSTORI DJELATNIKA

SOBA RAVNATELJA
SOBA ZA ADMINISTRACIJU I TAJNIKA
GARDEROBA SA SANITARIJAMA

SOBA ODG.-ZDRAVSTVENIH DJELATNIKA
SOBA GLAVNE MEDICINSKE SESTRE
SOBA PEDAGOGA
GARDEROBA SA SANITARIJAMA

GOSPODARSKI PROSTORI

KUHINJSKI POGON
GARDEROBA SA SANITARIJAMA
BLAGOVAONICA ZA OSOBLJE
SPREMIŠTE SMEĆA

SERVISNI PROSTORI

SERVIS ZA OBRADU RUBLJA
ENERGETSKI POGON
KOTLOVNICA
SPREMIŠTE INVENTARA I
PRIRUČNA RADIONICA
SPREMIŠTE ZA ČIŠĆENJE

KOMUNIKACIJE

HODNICI
STUBIŠTA
ULAZNI PROSTOR

DVORIŠNE POVRŠINE

GOSPODARSKO DVORIŠTE
IGRALIŠTA
SLOBODNE POVRŠINE

1+2 = FUNKCIONALNE KUĆICE

DJEČJA KUĆA 1

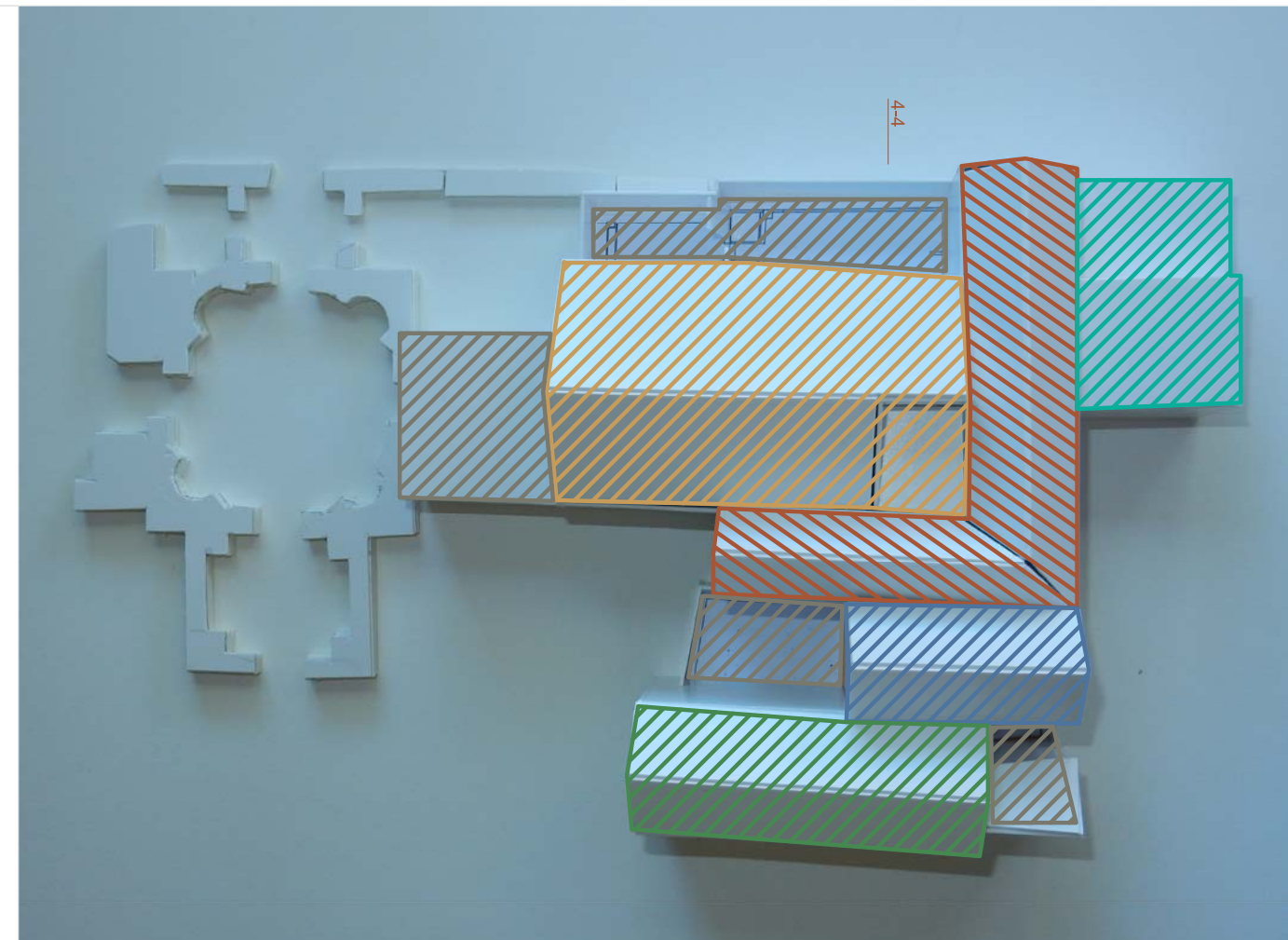
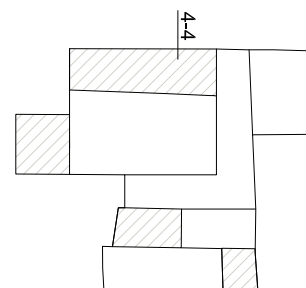
DJEČJA KUĆA 2

KUĆA DJELATNIKA

GOSPODARSKA KUĆA

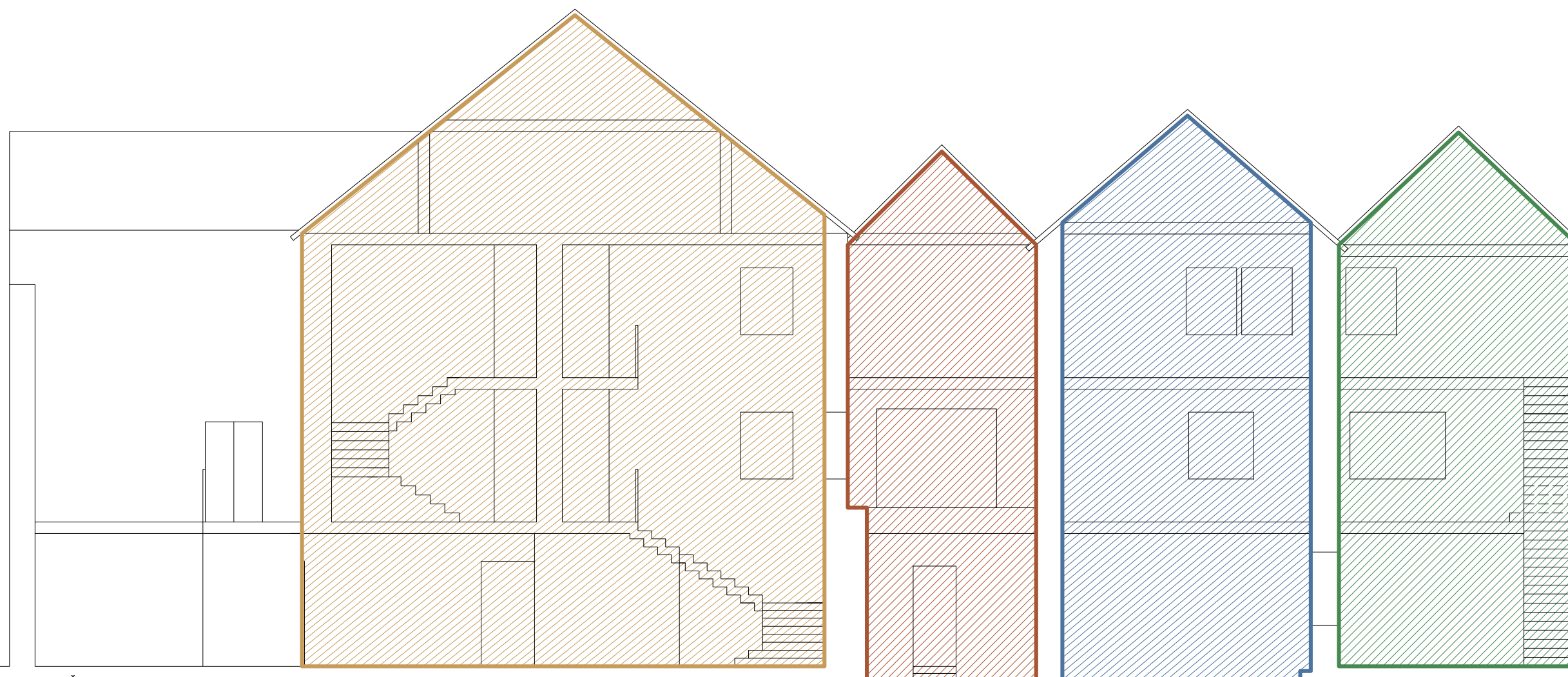
SERVISNA KUĆA

DVORIŠNE POVRŠINE
KOMUNIKACIJE

PRESJEK 4-4 M 1:100

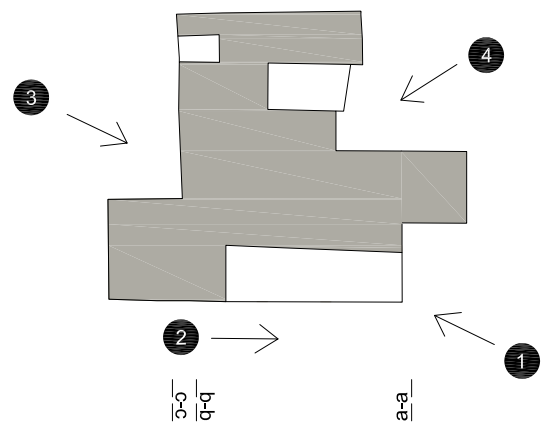
SLIKA 39 FUNKCIONALNE KUĆICE

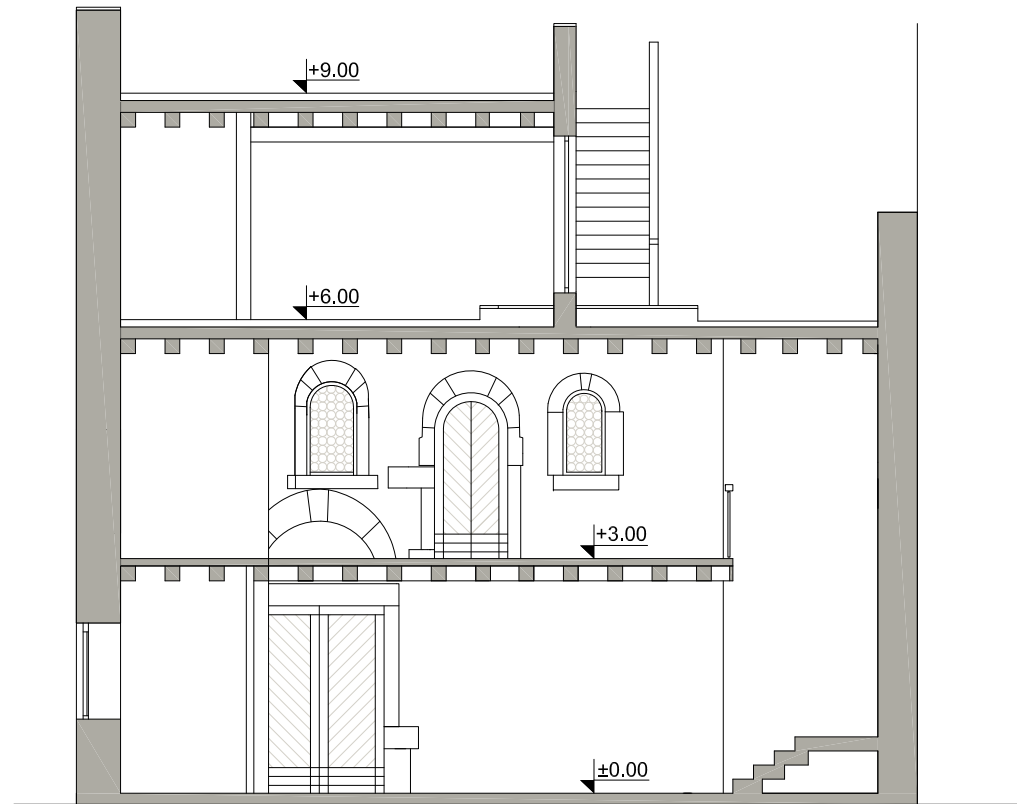

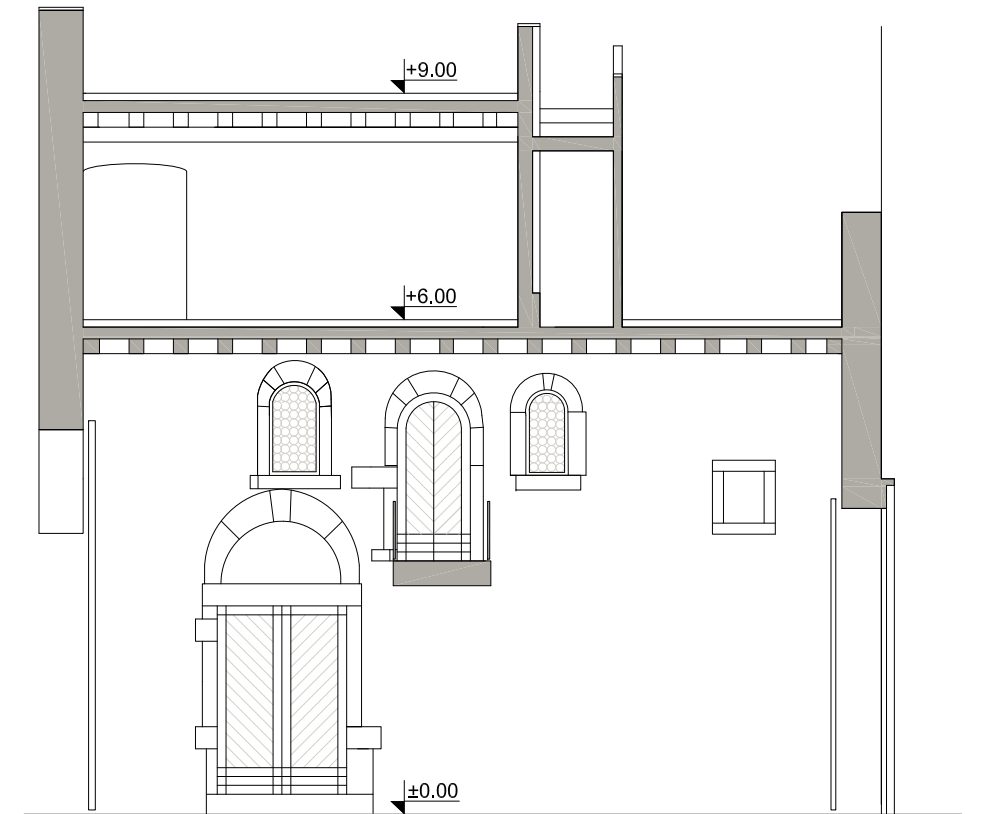
SJEVER (grad)

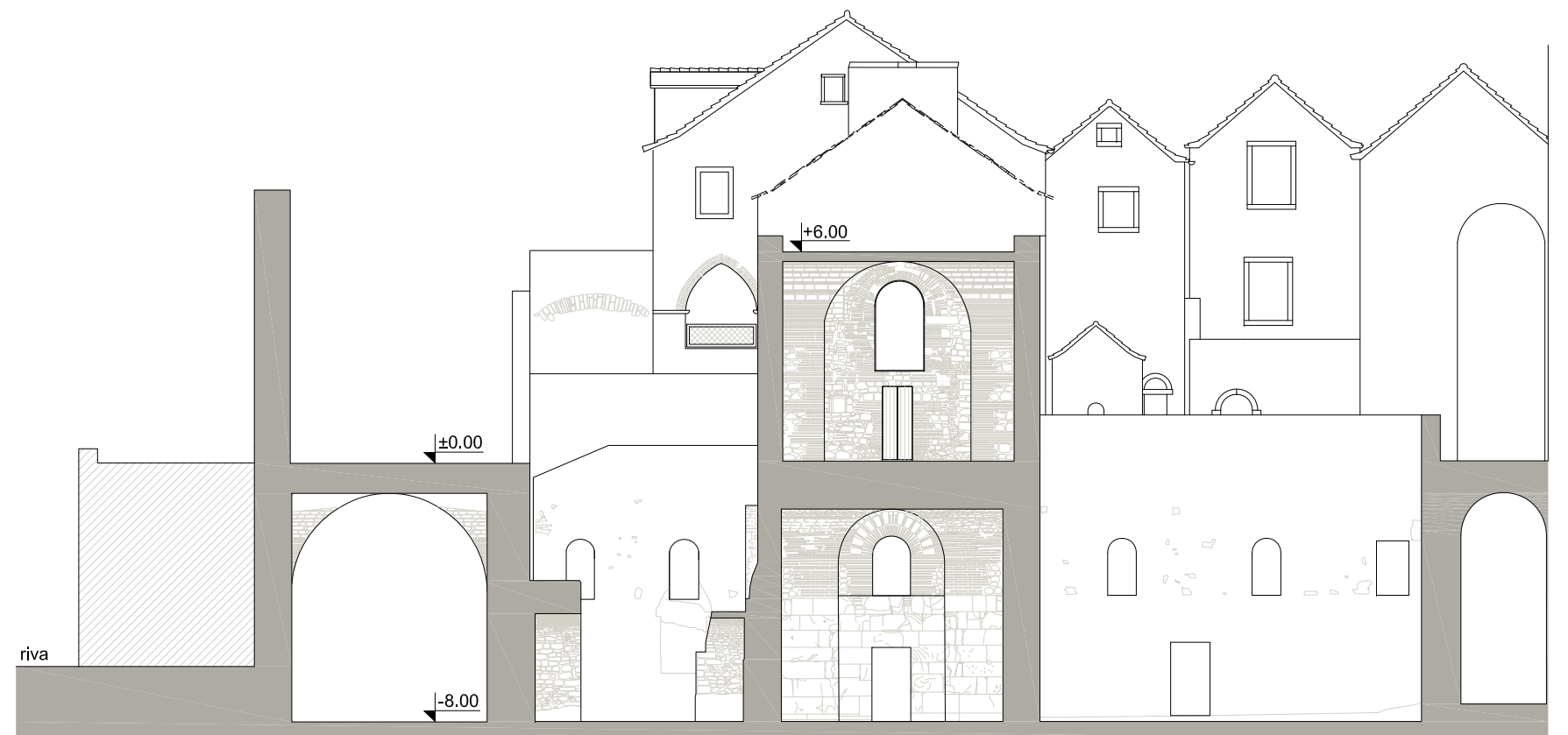
JUG (obala)

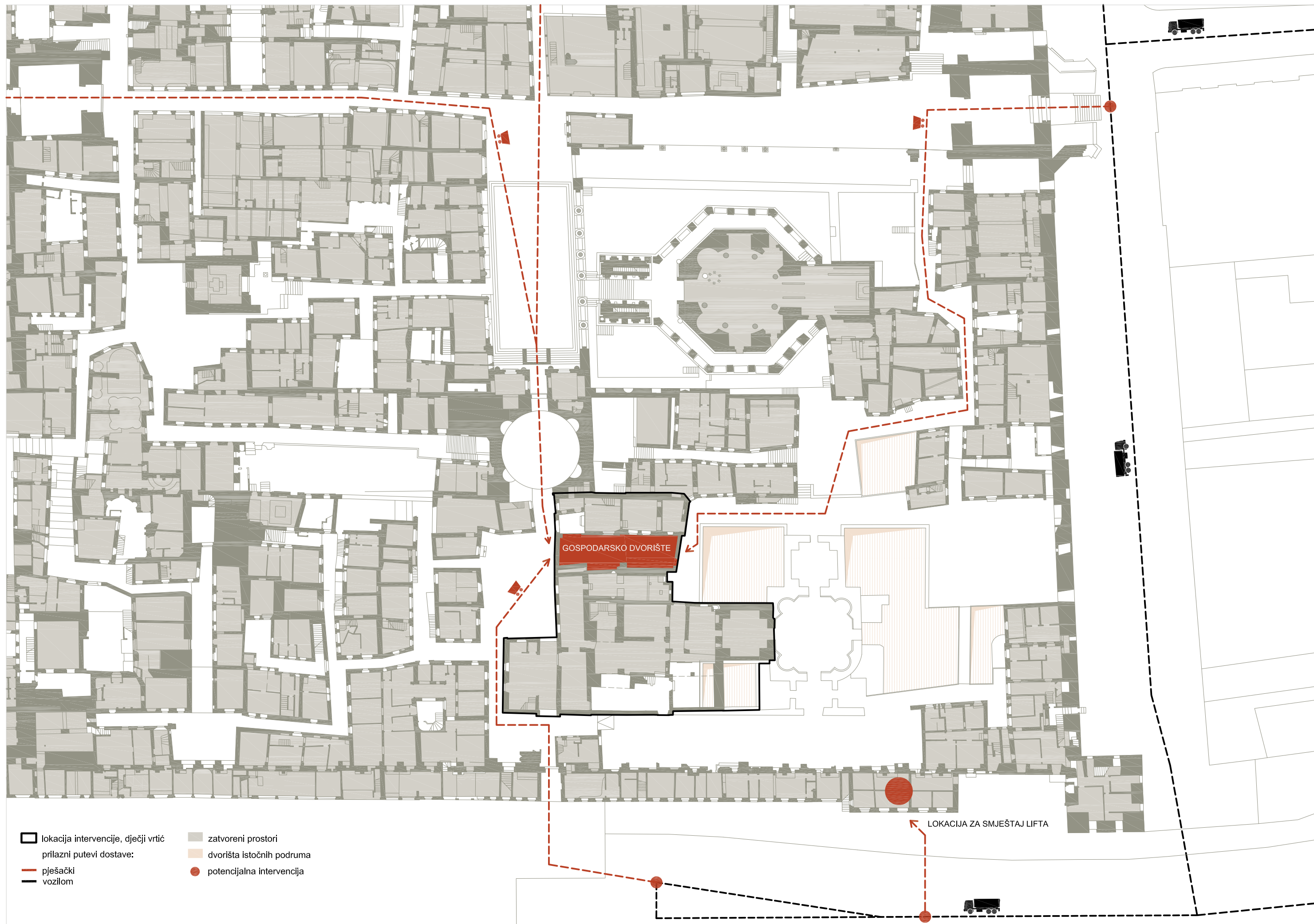
PRESJEK c-c
M 1:100

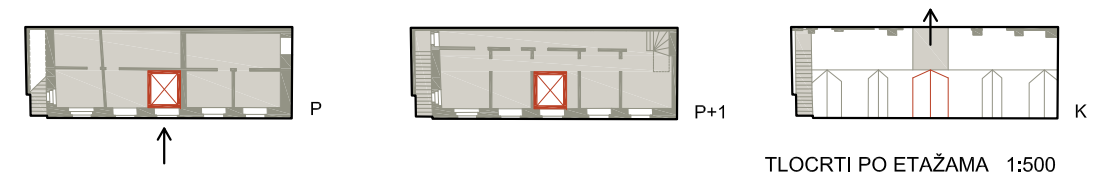
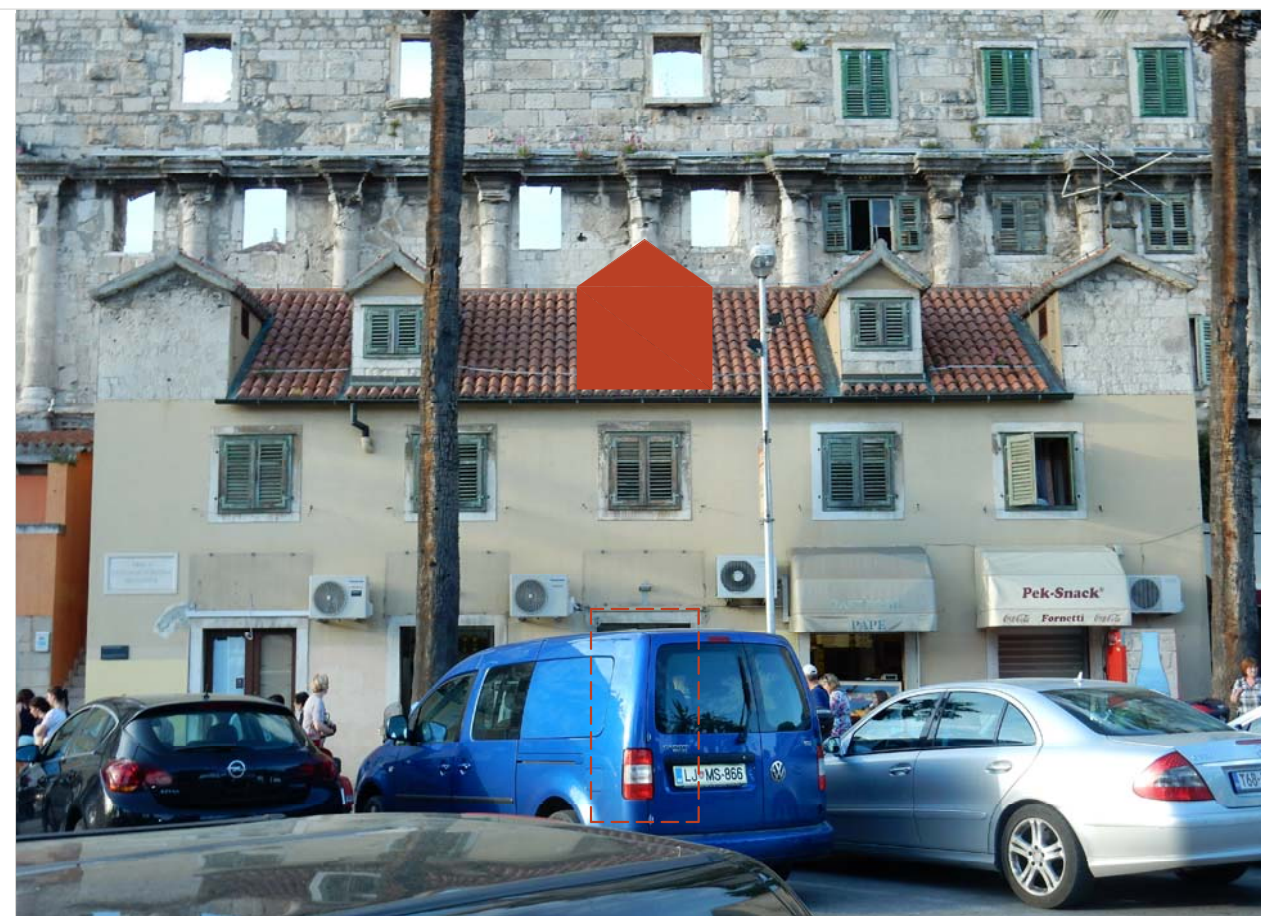
PRESJEK b-b
M 1:100

PRESJEK a-a
M 1:200

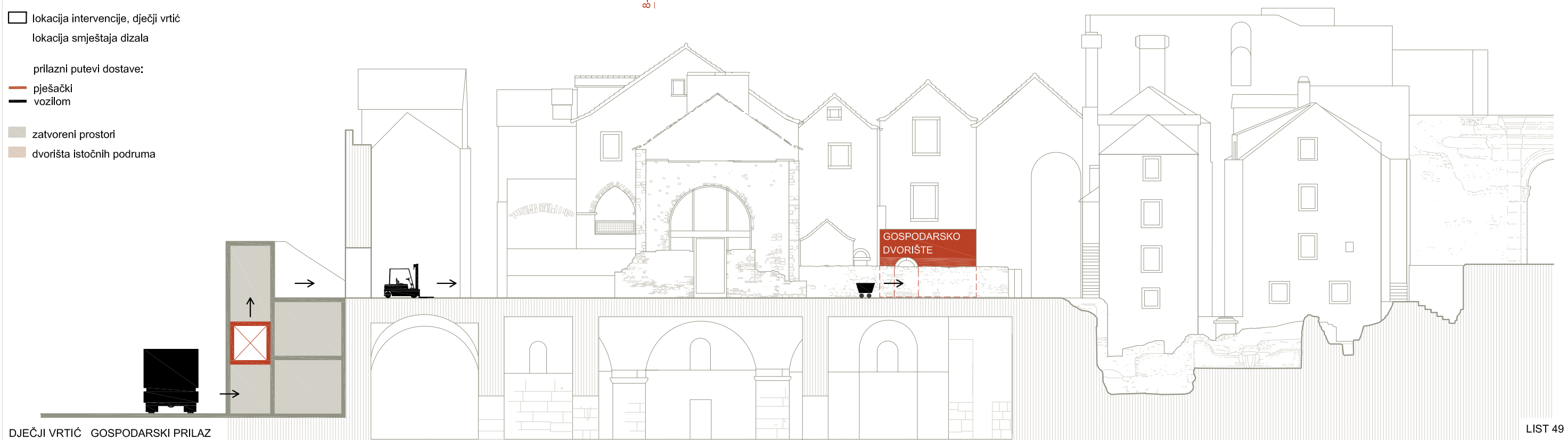

- lokacija intervencije, dječji vrtić
- ▬ prilazni putevi dostave:
- pješački
- vozilom
- zatvoreni prostori
- dvorišta istočnih podruma
- potencijalna intervencija

PRESJEK 8-8 1:200

- lokacija intervencije, dječji vrtić
- lokacija smještaja dizala
- prilazni putevi dostave:
  - pješački
  - vozilom
- zatvoreni prostori
- dvorišta istočnih podruma

plan restauracije:

presjek pogled
rušenje
gradnja

 interna dvorišta, terase, lođe
 javne površine

plan restauracije:

interna dvorišta, terase, lode

presjek pogled
rušenje
gradnja

■ ■

■ ■

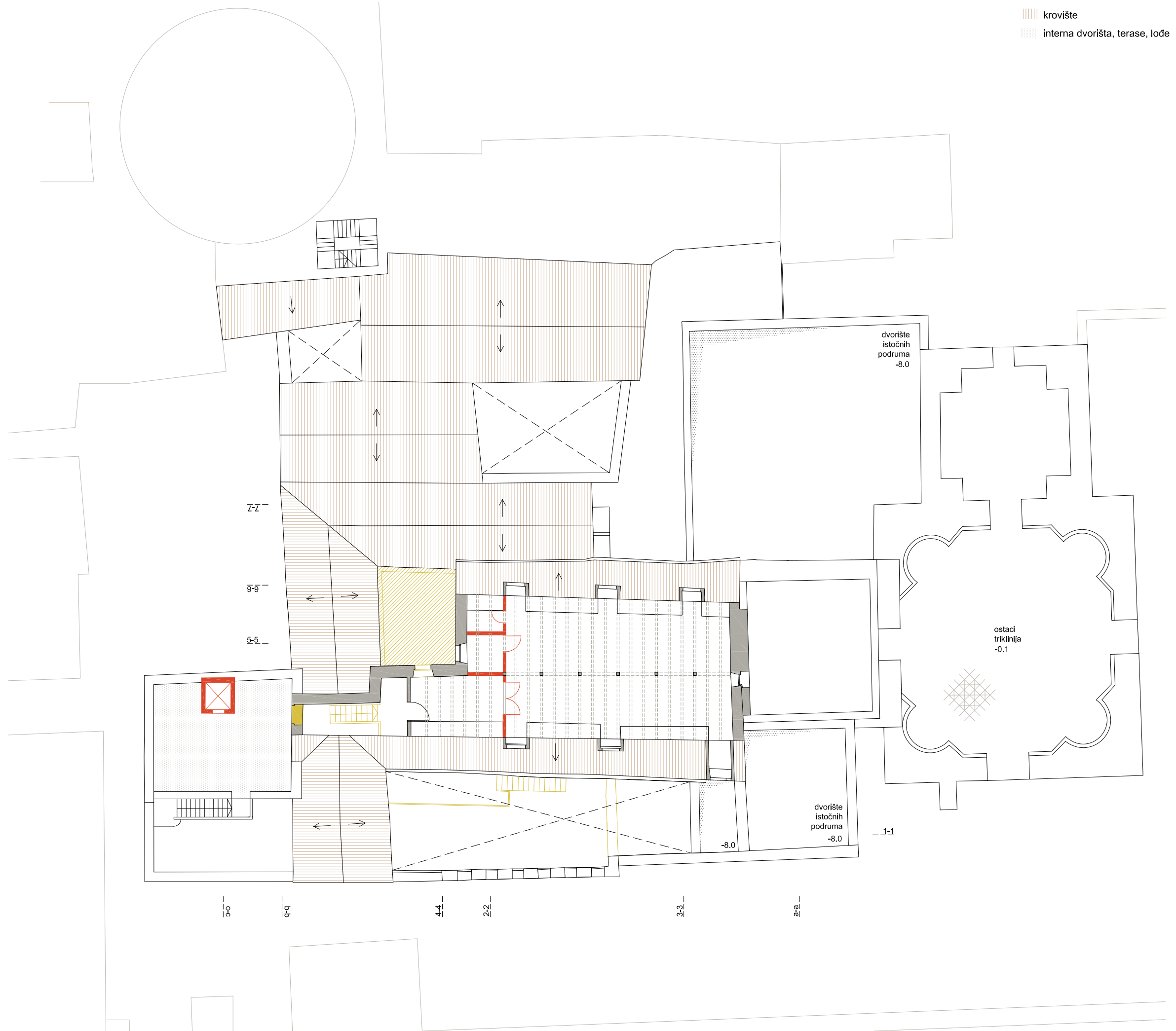

plan restauracije:

presjek pogled

rušenje
gradnja

 krovšte
 interna dvorišta, terase, lođe

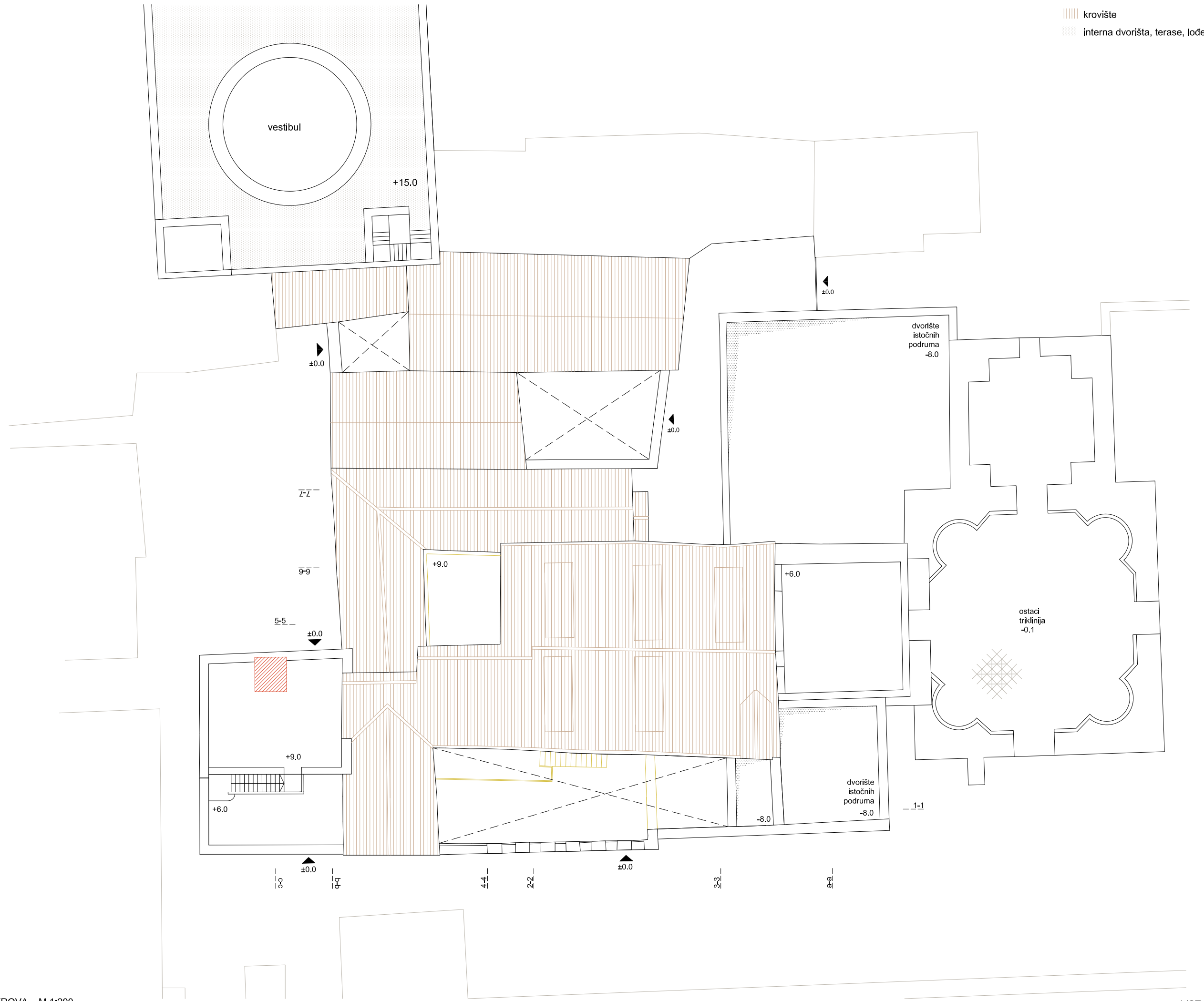

plan restauracije:

presjek pogled

rušenje
gradnja

 krovište
 interna dvorišta, terase, lođe

ORGANIZACIJA PROSTORA:

PROSTORI ZA DJECU (154.4m²)

GLAVNI:
PREDPROSTOR S GARDEROBOM 18.9m²
SKUPNA SOBA 59.4m²
PROSTOR ZA IGRU
PROSTOR SA SANITARIJAMA 14.1m²
NATKRIVENA TERASA 15.3m²

USLUŽNI:
BLAGOVAONICA 46.8m²

PROSTORI DJELATNIKA (23.1m²)

SOBA RAVNATELJA 10m²
SOBA TAJNIKA 7.1m²
GARDEROBA SA SANITARIJAMA 5.1m²

GOSPODARSKI PROSTORI (32.3m²)

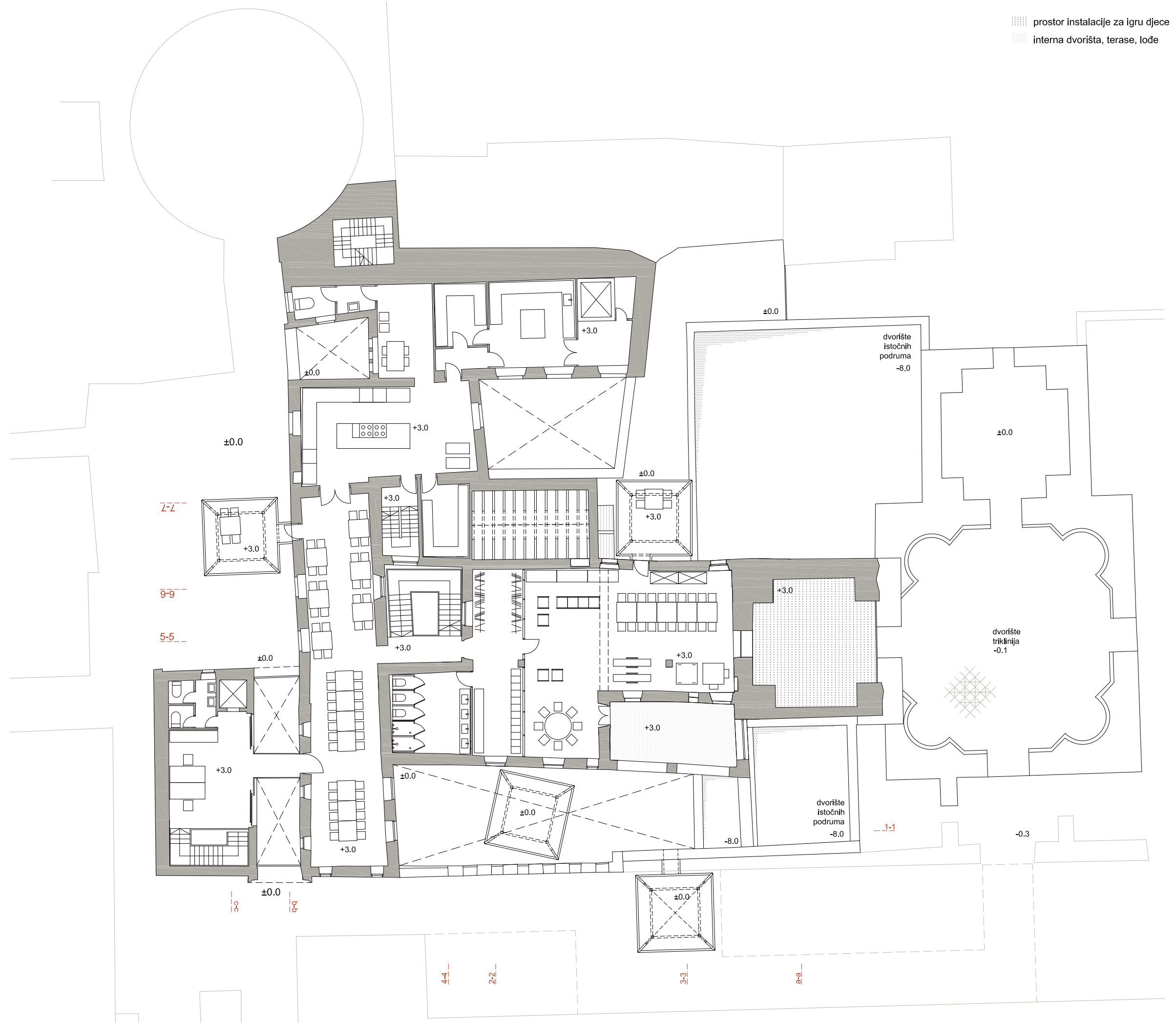
KUHINJA 32.3m²

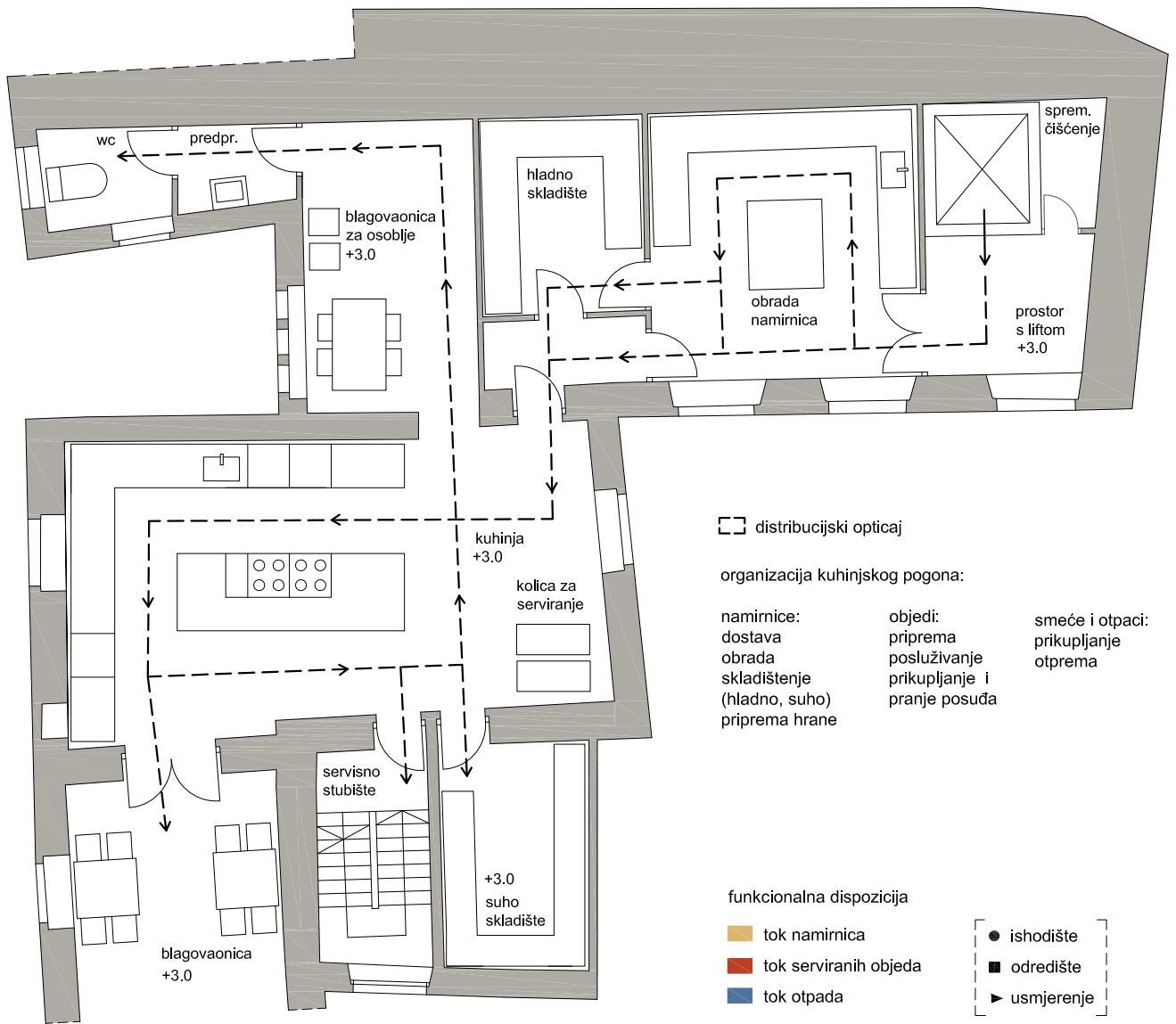
SERVISNI PROSTORI 47.2m²

KUHINJSKI POGON 17.8m²
SPREMIŠTE HRANE 9.8m²
BLAGOVAONICA ZA OSOBLJE 10.2m²
SPREMIŠTE ZA ČIŠĆENJE 4.6m²
PROSTOR SA SANITARIJAMA 4.8m²

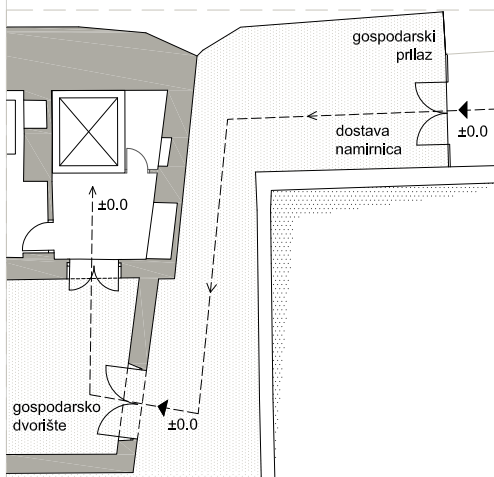
DVORIŠTA I KOMUNIKACIJE (X)

prostor instalacije za igru djece
interna dvorišta, terase, lođe

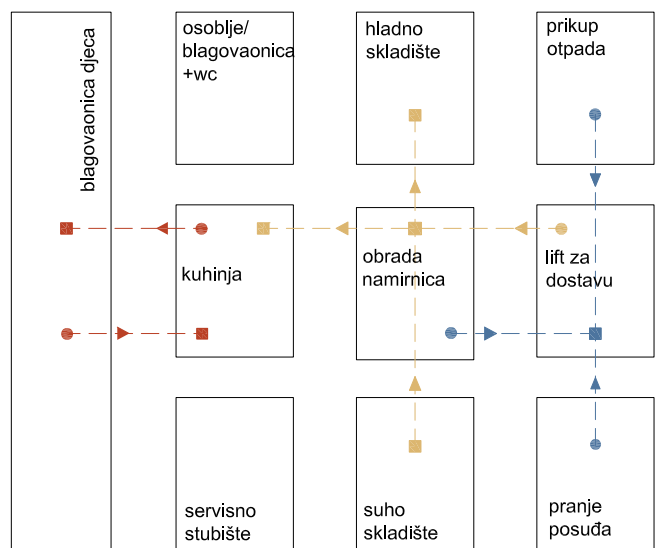

tlocrt I. etaže M 1:100
kuhinjski pogon, kuhinja, blagovaonica

tlocrt prizemlja, doprema namirnica M 1:200

ORGANIZACIJA PROSTORA:

PROSTORI ZA DJECU (188.1m²)

GLAVNI:

PREDPROSTOR S GARDEROBOM 13.8m²
 SKUPNA SOBA 53.7m²
 SKUPNA SOBA 54.3m²
 PROSTOR ZA IGRU

USLUŽNI:

SPAVAONICA 56.5m²
 PROSTORI SANITARNIH UREDAJA 24.9m²

PROSTORI DJELATNIKA (29m²)

SOBA ODG.-ZDRAV. DJELATNIKA 23m²
 PROSTOR SA SANITARIJAMA 5.1m²

GOSPODARSKI PROSTORI (13.3m²)

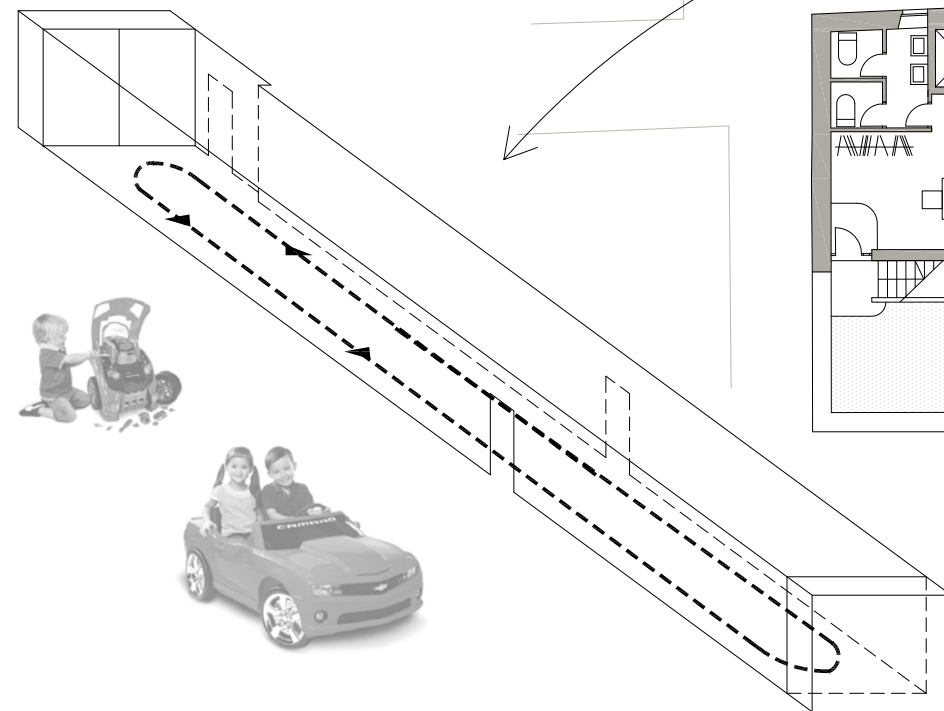
SOBA ZA KUHINJSKO I SERVISNO OSOBLJE
 + GARDEROBA

SERVISNI PROSTORI 36.1m²

SERVIS ZA OBRADU RUBLJA 15.8m²
 SABIRNICA PRLJAVOG I SPREM. ČISTOG RUBLJA 9.2m²
 ČAJNA KUHINJA 10.2m²
 SPREMIŠTE ZA ČIŠĆENJE 1.8m²
 SANITARIJE 4.8m²

DVORIŠTA I KOMUNIKACIJE (X)

prostor za vožnju
 bicikla i autića

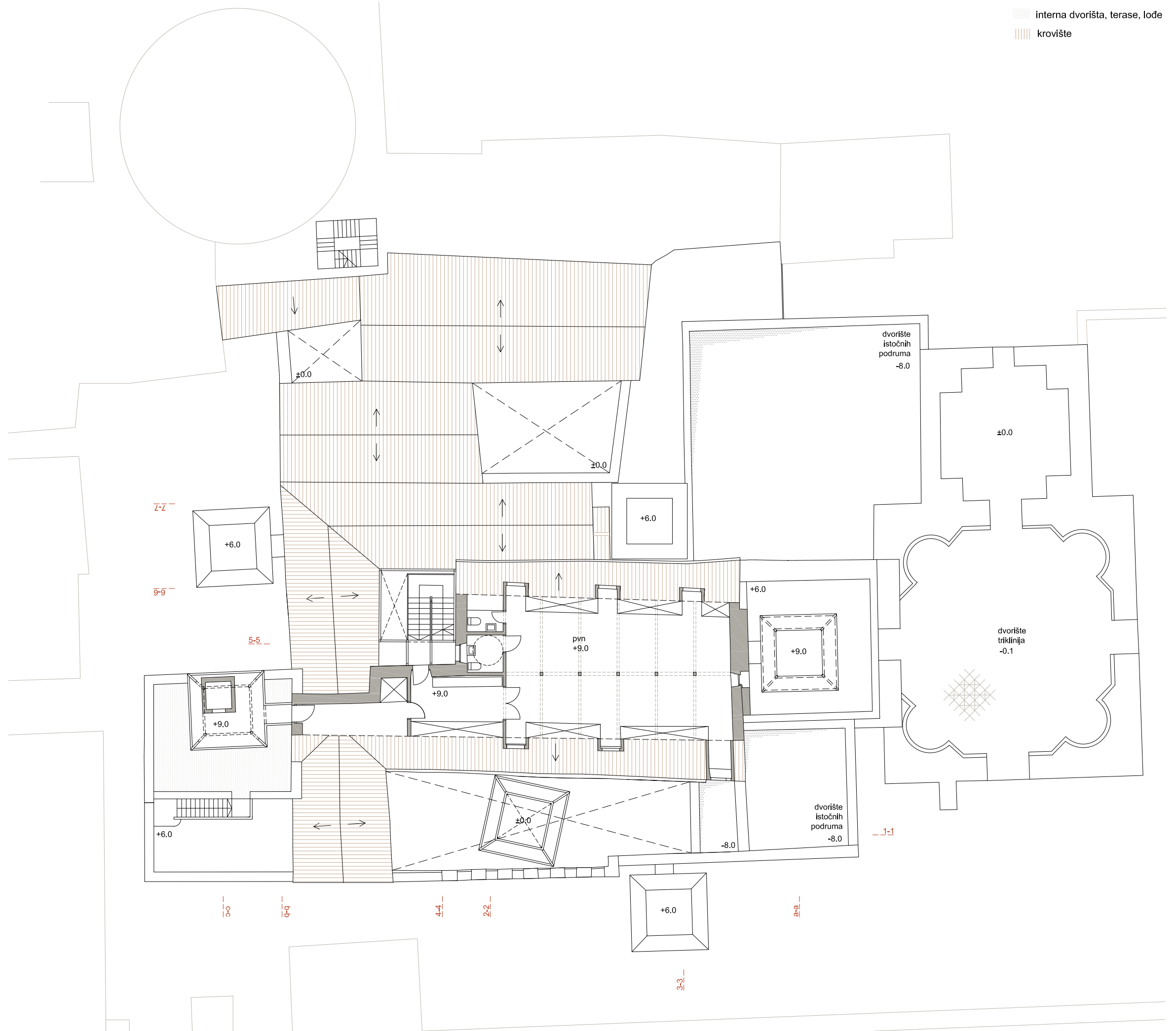
ORGANIZACIJA PROSTORA:

PROSTORI ZA DJECU (120m²)

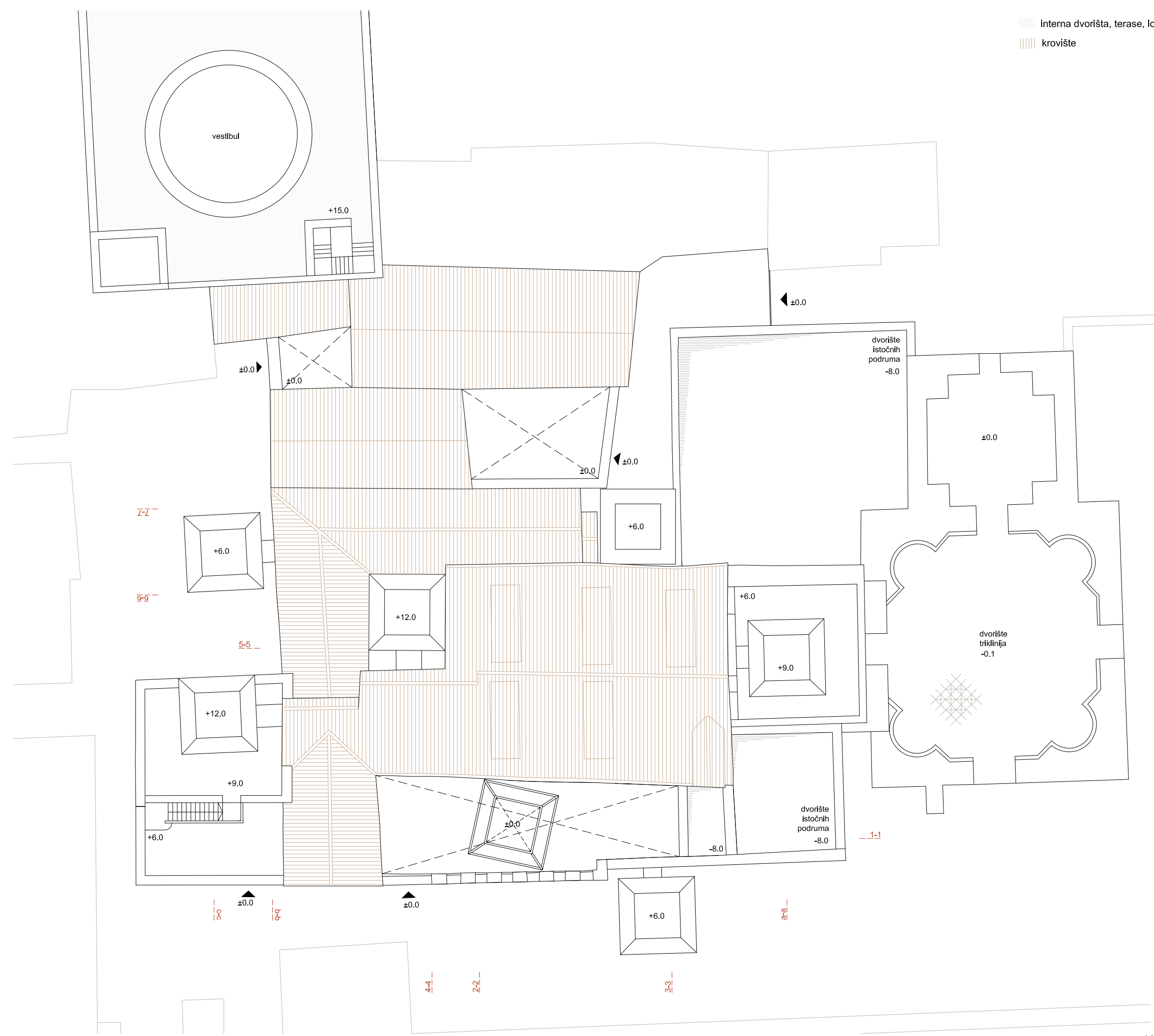
GLAVNI:
DVORANA 66.8m²

USLUŽNI:
SPREMIŠTE REKVIZITA 6m²
GARDEROBA 11.6m²
PROSTOR SA SANITARIJAMA 5.5m²

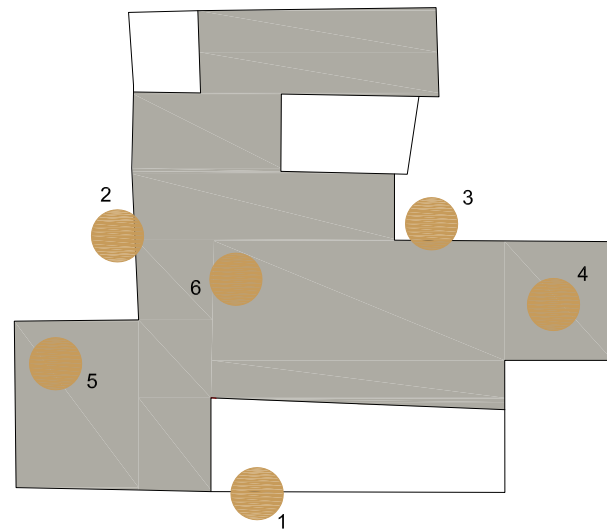
interna dvorišta, terase, lode
krovište

▨ interna dvorišta, terase, lođe
▨ krovšte

DEFINIRANJE IZDOJENIH INTERVENCIJA

● lokacije kontakta prostora za djecu s vanjskim prostorom

obrazloženje

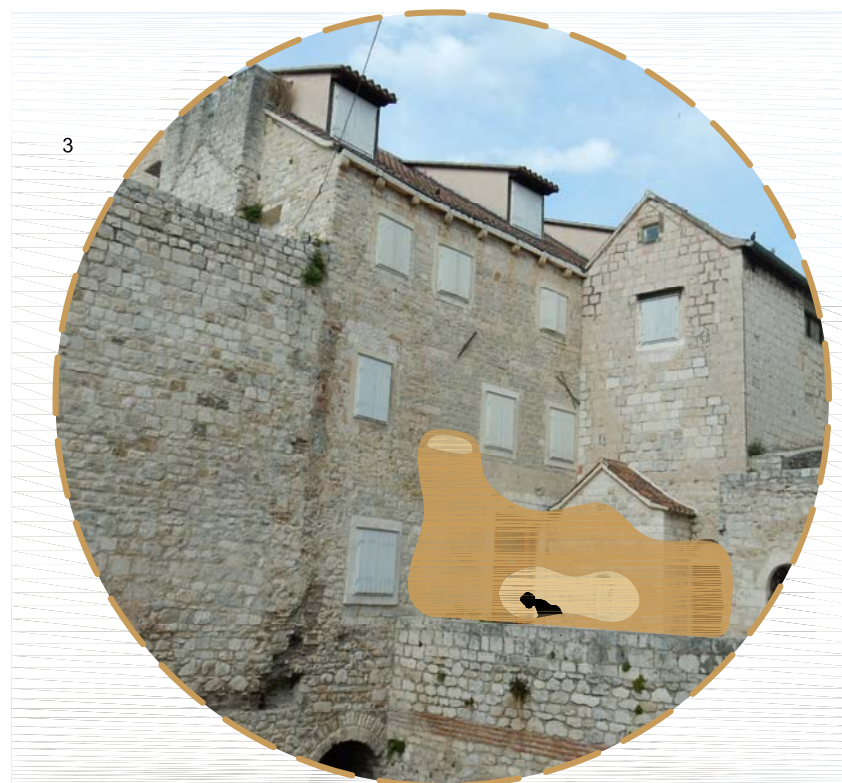
čvrsto zarobljen unutar masivnih zidova kuća palače, na mjestima komunikacije s vanjskim prostorima dolazi do 'preljevanja' dječjeg prostora u okolni prostor stvara se kontakt vrtića skrivenog iza unificiranog pročelja s okolišem, 'isplivava' sva nesputanost i sloboda dječjeg svijeta ova pojava materijalizira se u formi 'pop-up mjehura'

lokacije

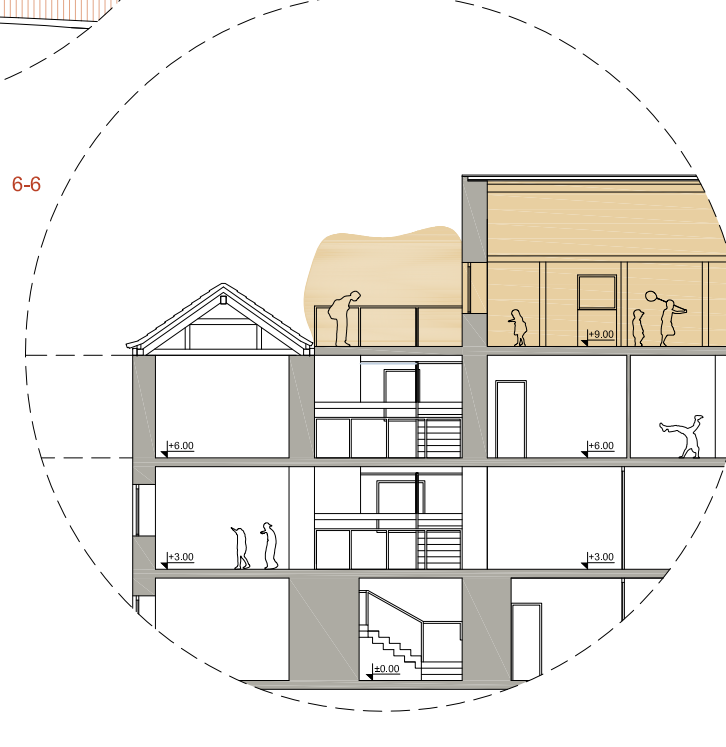
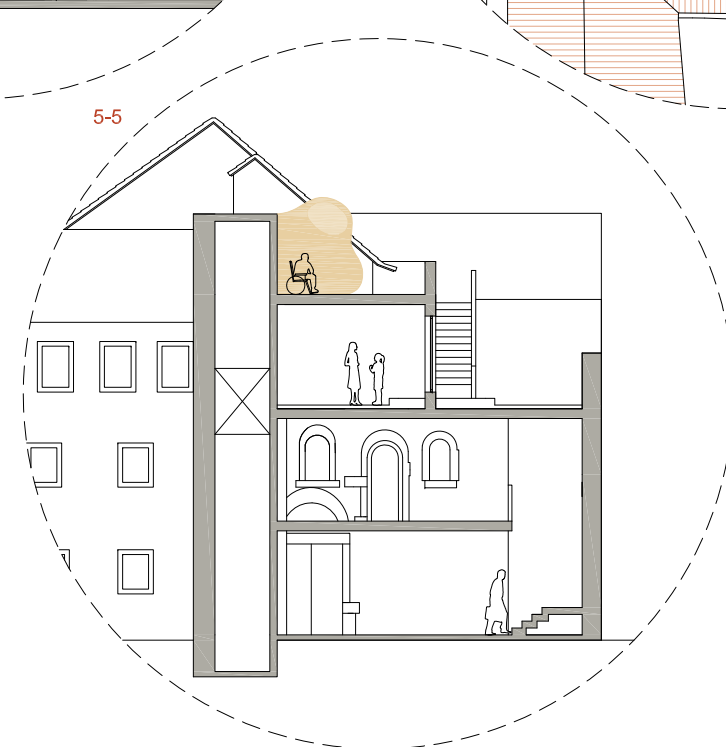
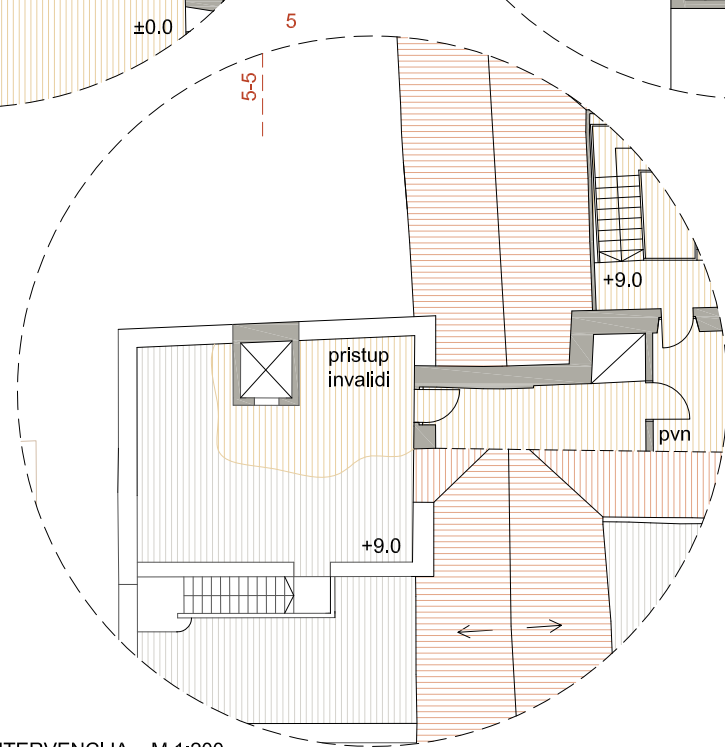
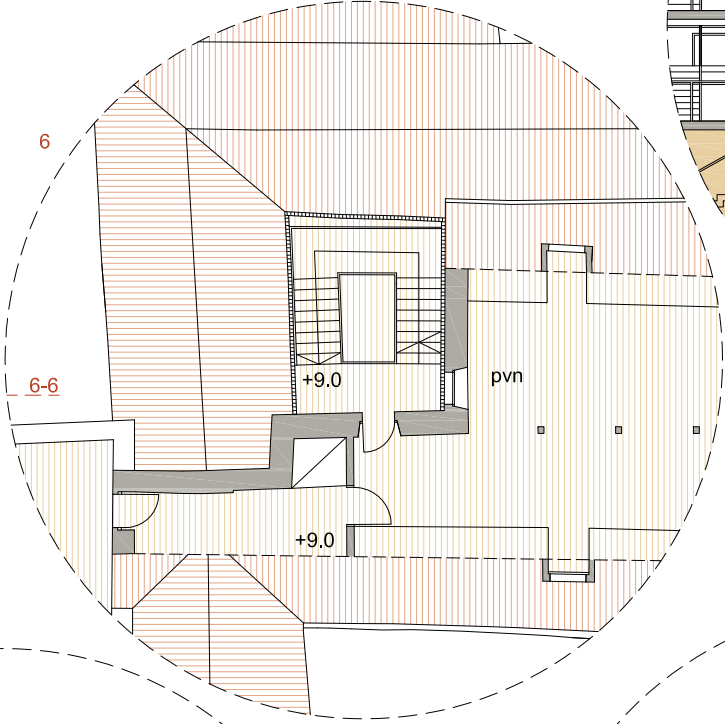
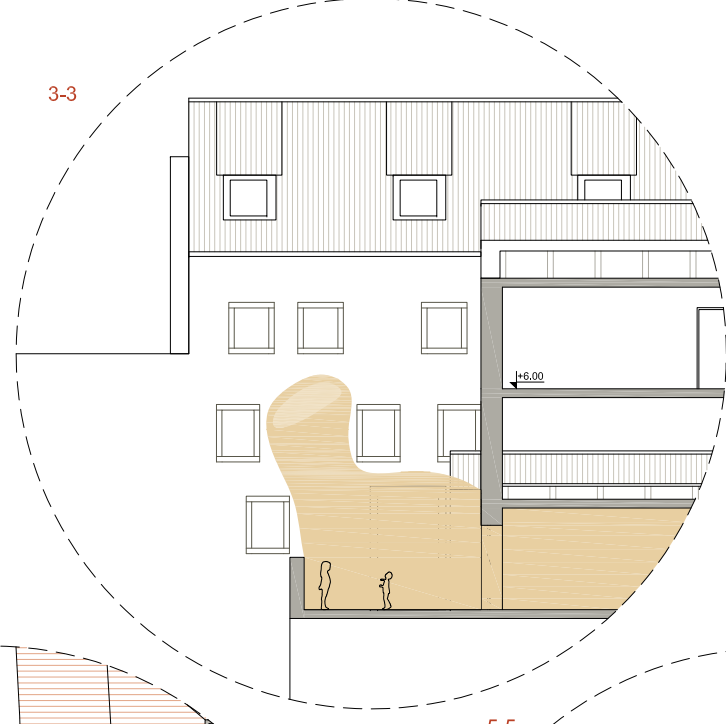
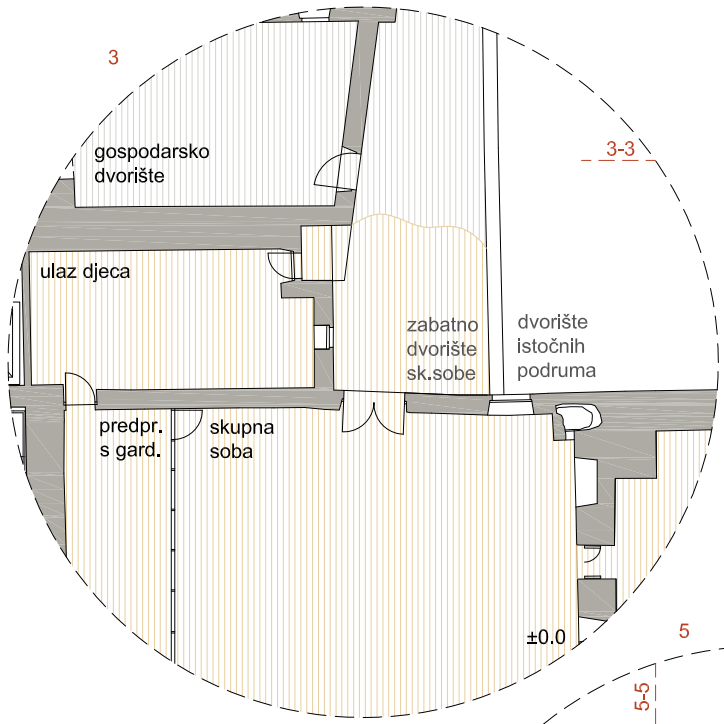
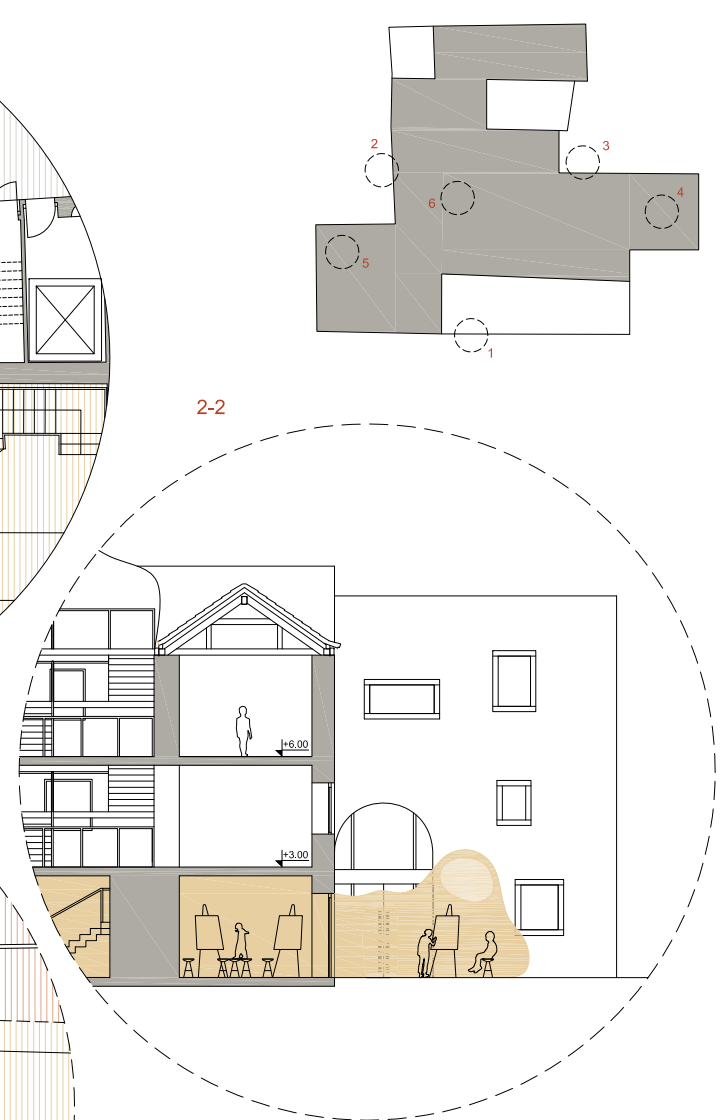
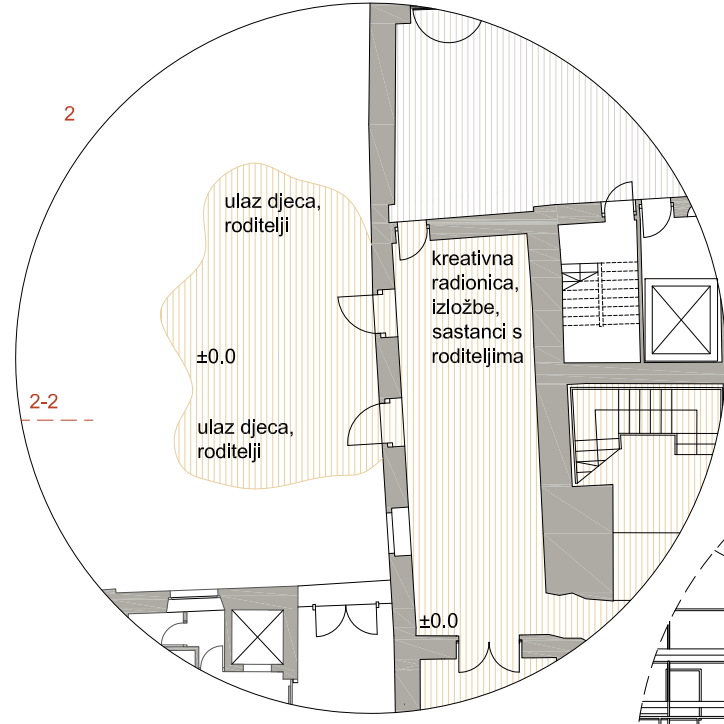
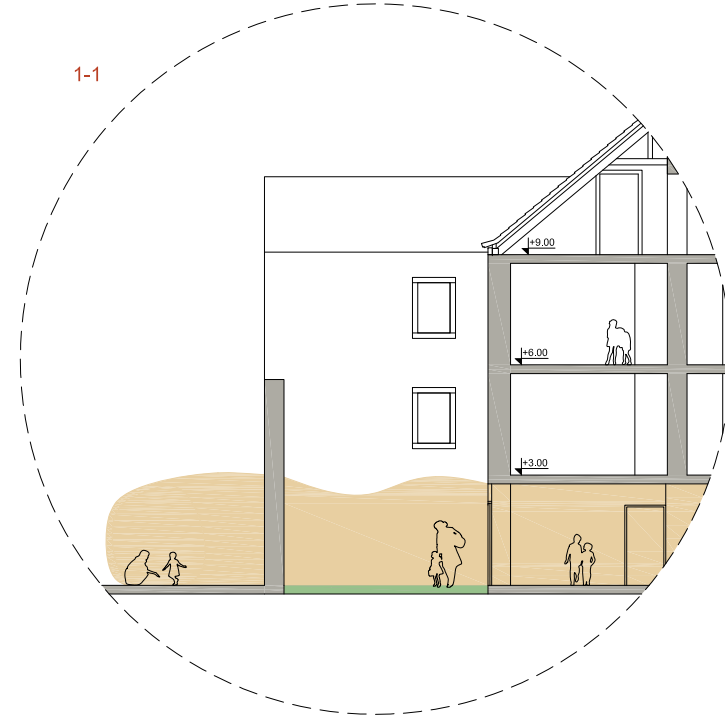
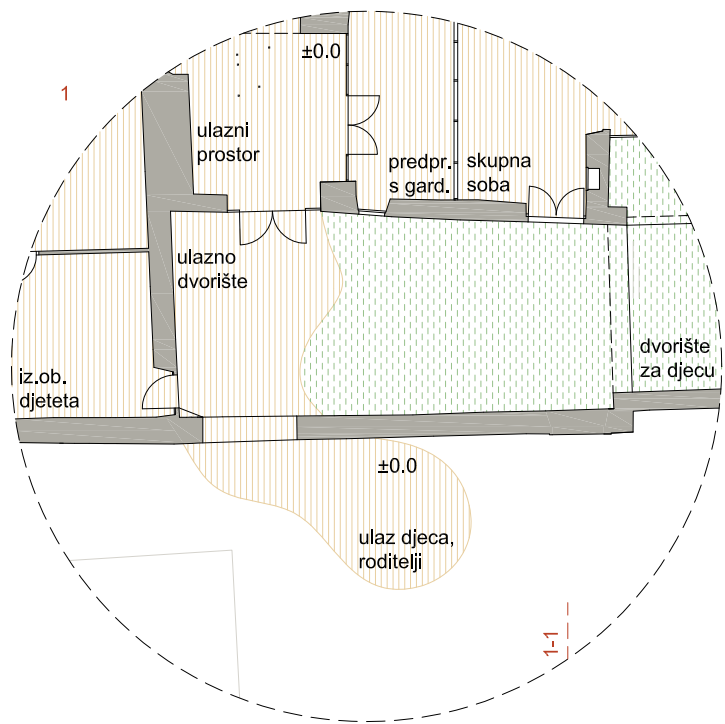
- 1 ulazni prostor
- 2 dječja kreativna radionica i izložbeni prostor
- 3 prostor stražnjeg dvorišta skupne sobe
- 4 pokrov prostora za igru djece
- 5 vezni prostor pvana i lifta
- 6 krovni prostor stubišta

shematski prikazi intervencija

■ prostor kontakta prostora za djecu s vanjskim prostorom

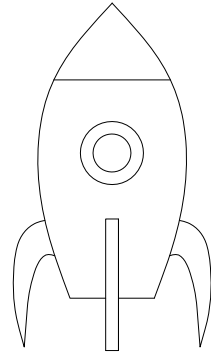

koncentracija broja korisnika

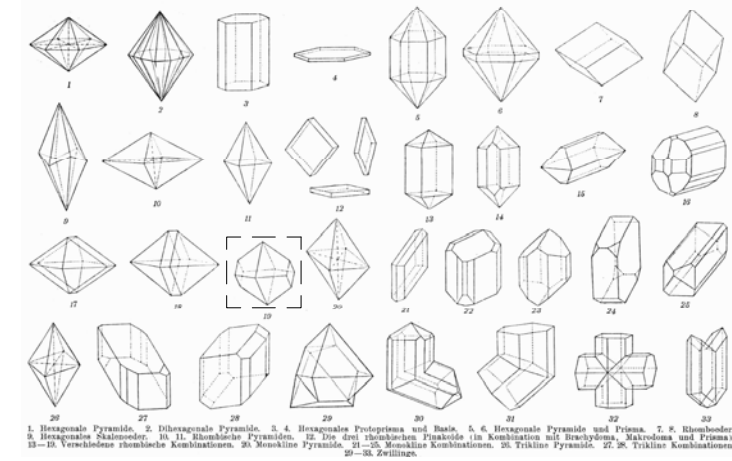
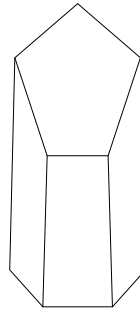
* lokacija 4 je prikazana u sklopu zasebne intervencije

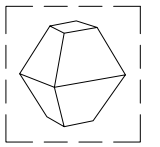
ideja o svemirskim letjelicama koje pristižu kako bi pomogle ostvariti komunikaciju zidovima palače ograđenog dječjeg svijeta s vanjskim svijetom

+

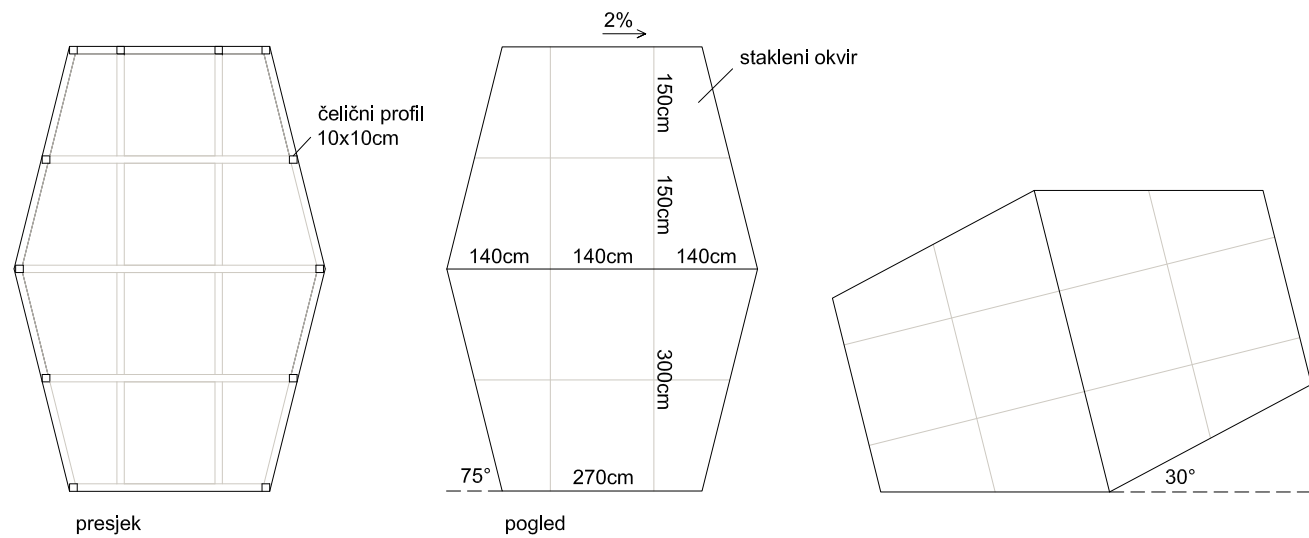
ideja o velikim kristalima kao čvrstim reprezentativnim tijelima koja svojom prisutnošću definiraju atmosferu prostora i dominiraju ambijentom u kojem se nalaze

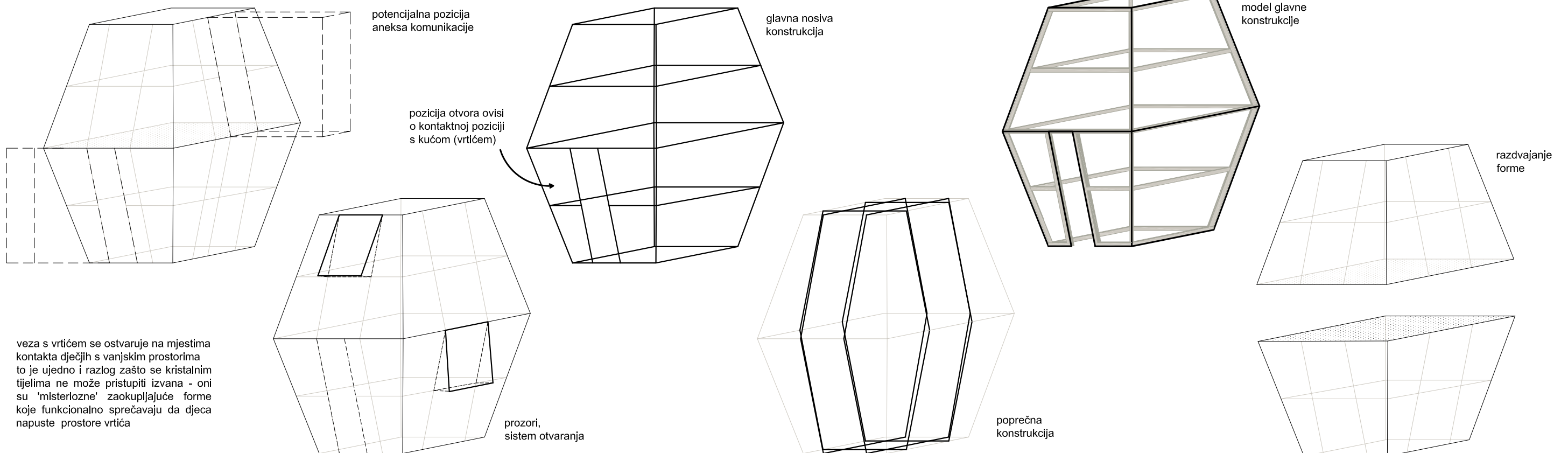
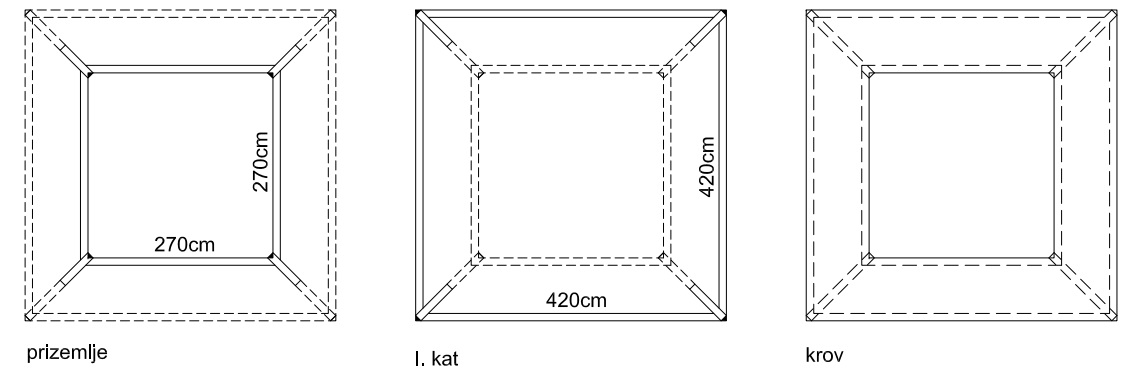
izvadak iz znanstvene literature: forme kristala

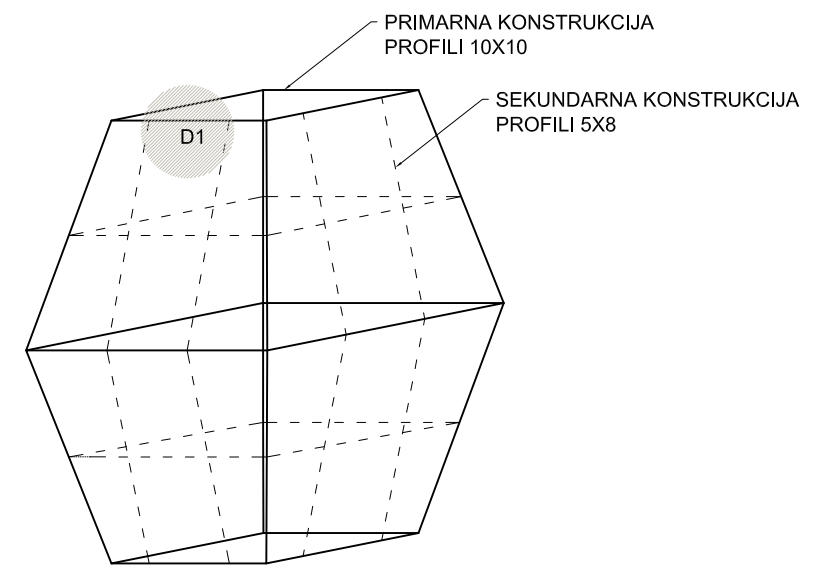
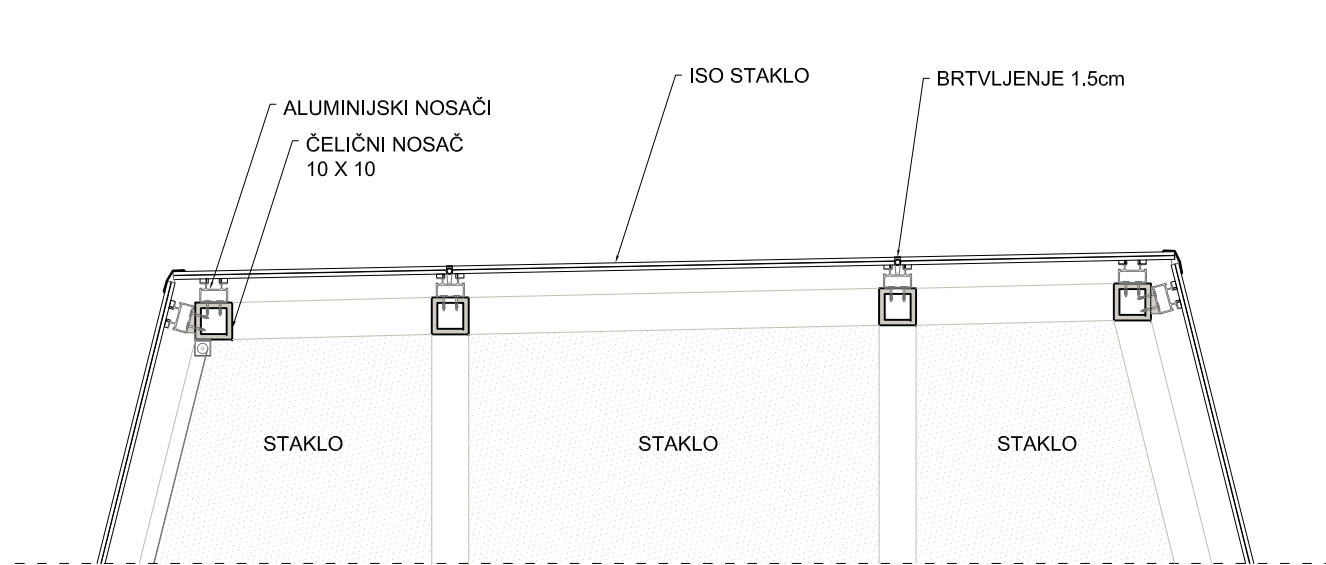

tupi piramidalni oblik

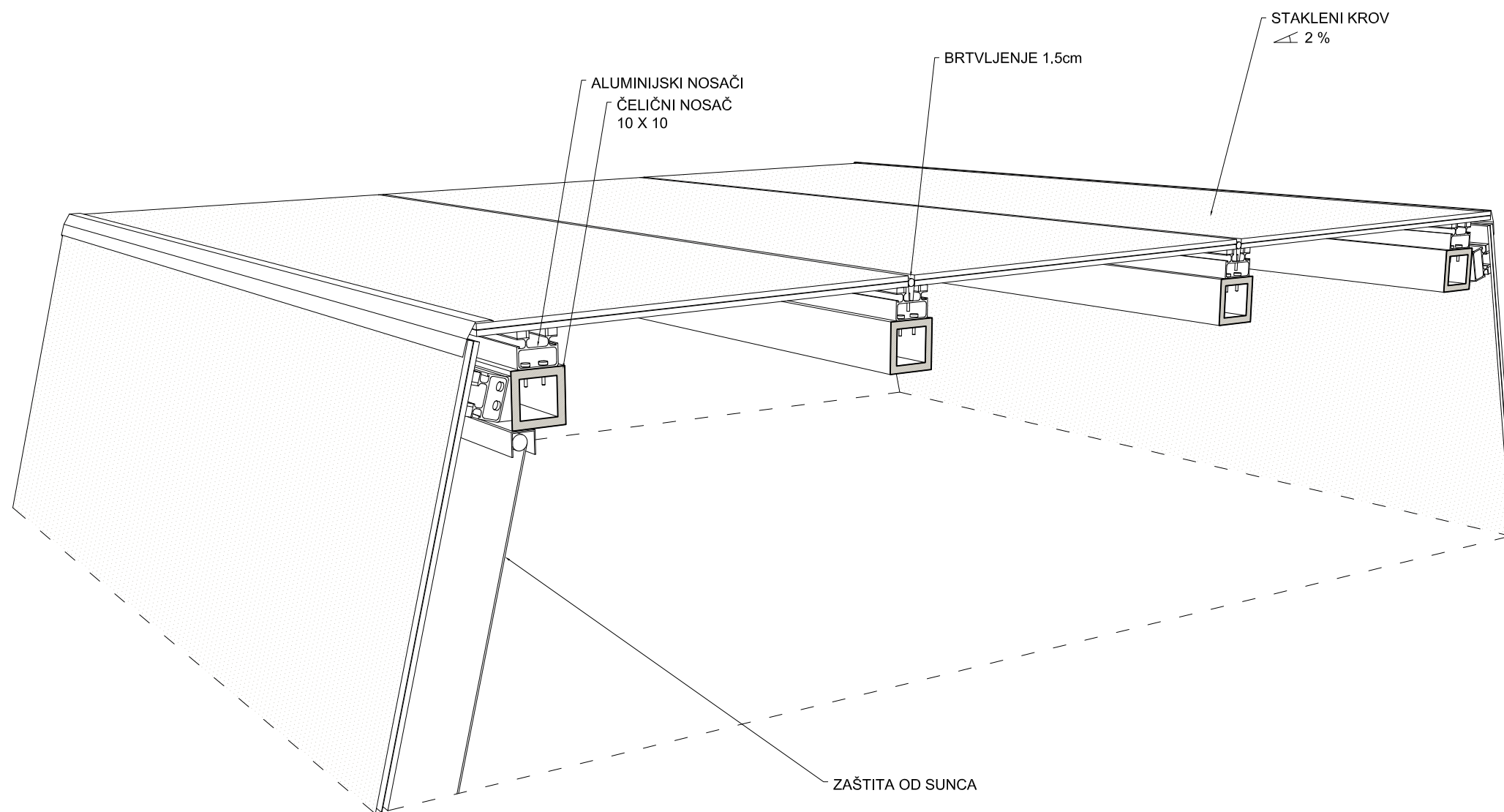
tlocrti

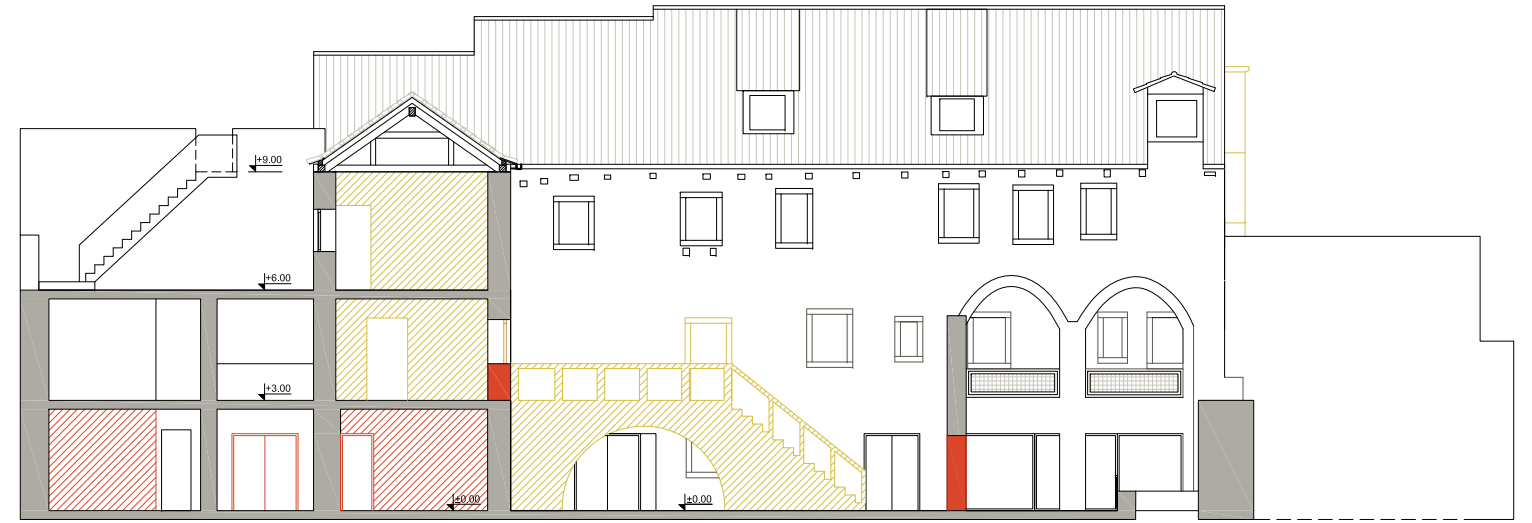
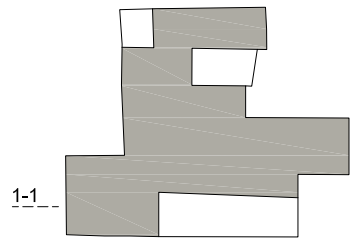

D1-DETALJ PRESJEKA KROV "KRISTALNE FORME"

M_1:20

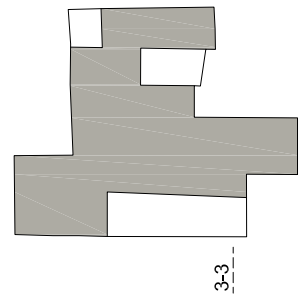

presjek pogled

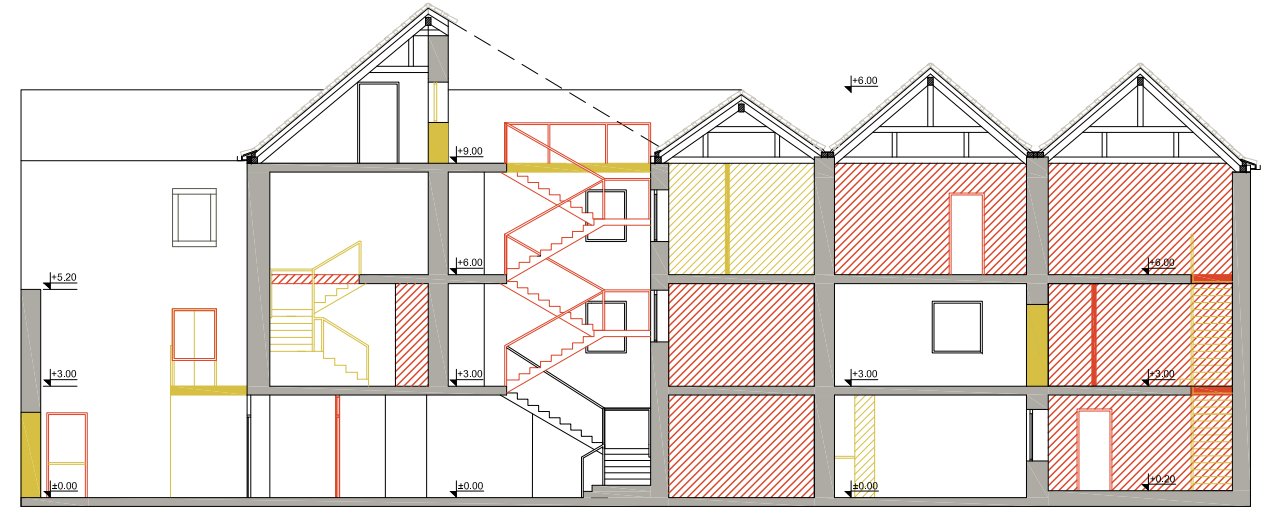
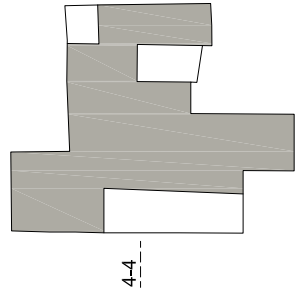
rušenje		
gradnja		
plan restauracije		

presjek pogled
 rušenje
 gradnja
 plan restauracije

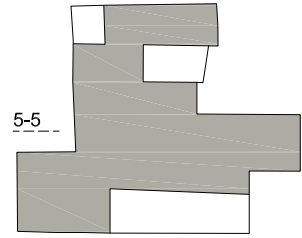

presjek pogled

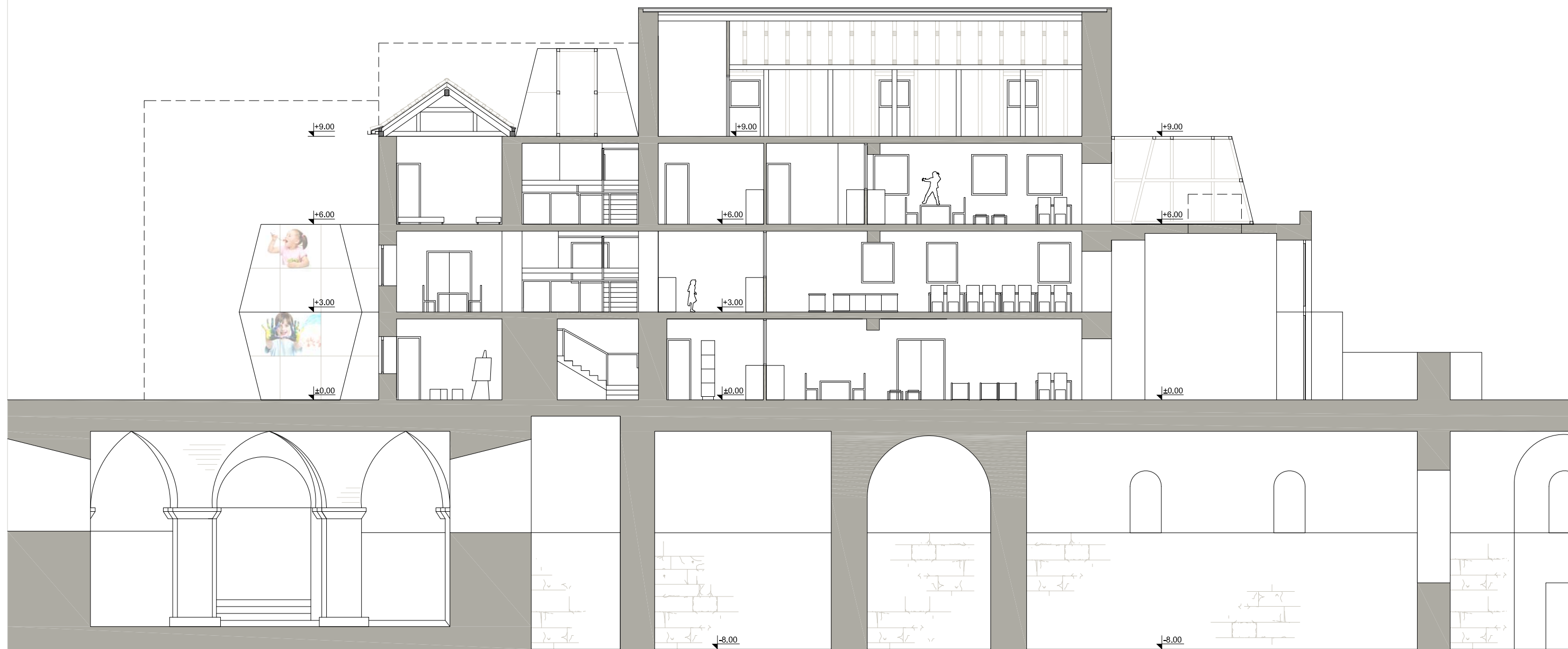
rušenje	
gradnja	
plan restauracije	

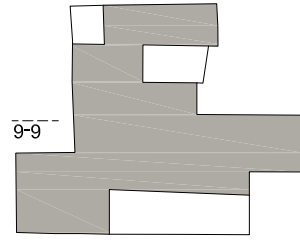

presjek pogled

rušenje		
gradnja		
plan restauracije		

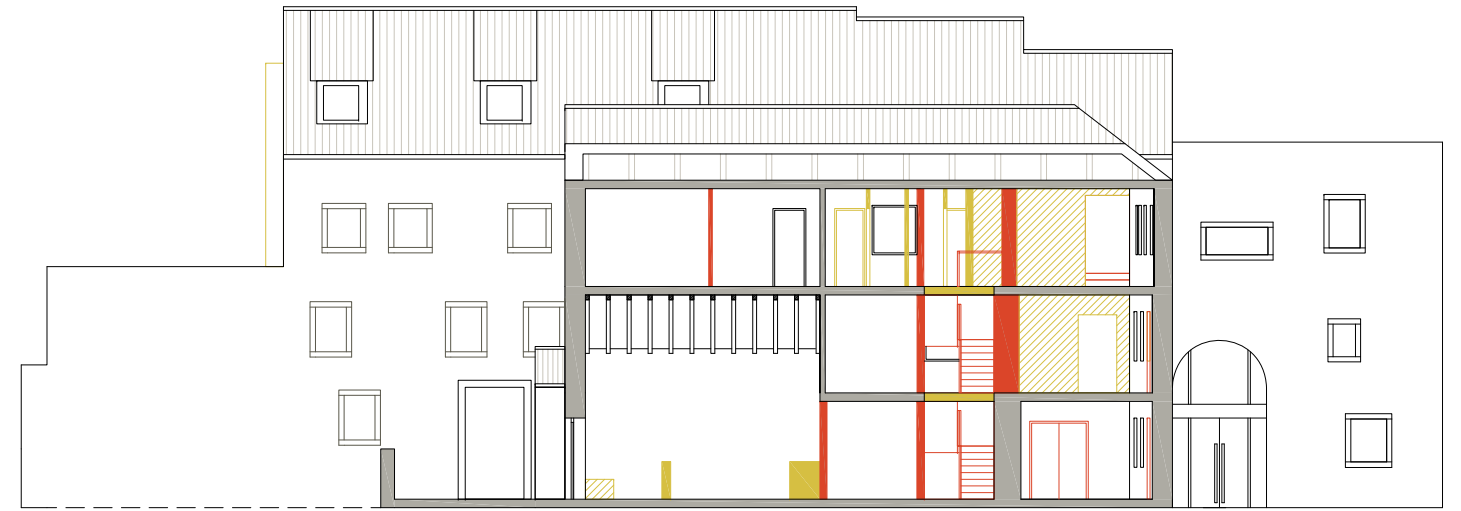
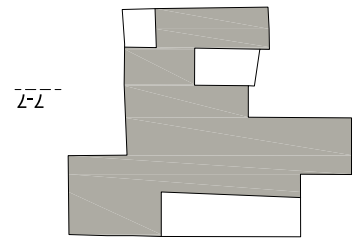

presjek pogled
rušenje
gradnja
plan restauracije

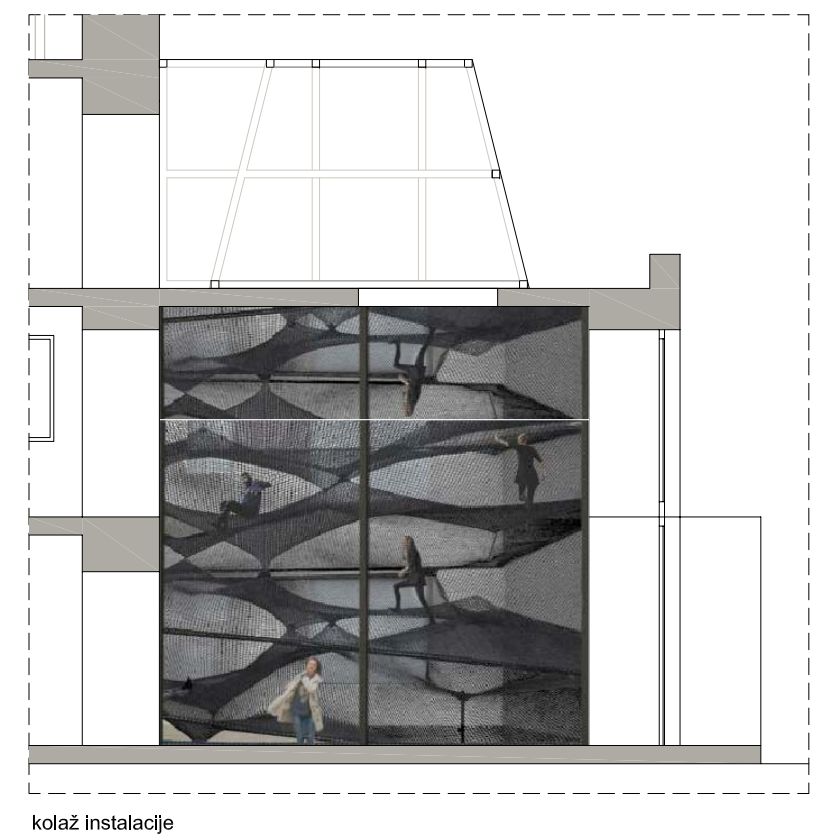
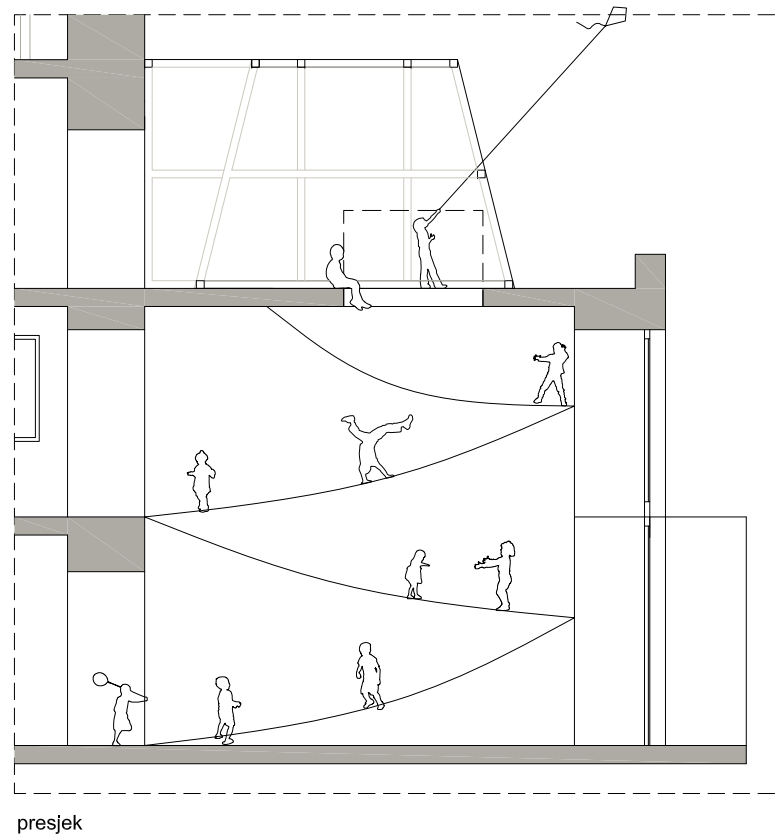
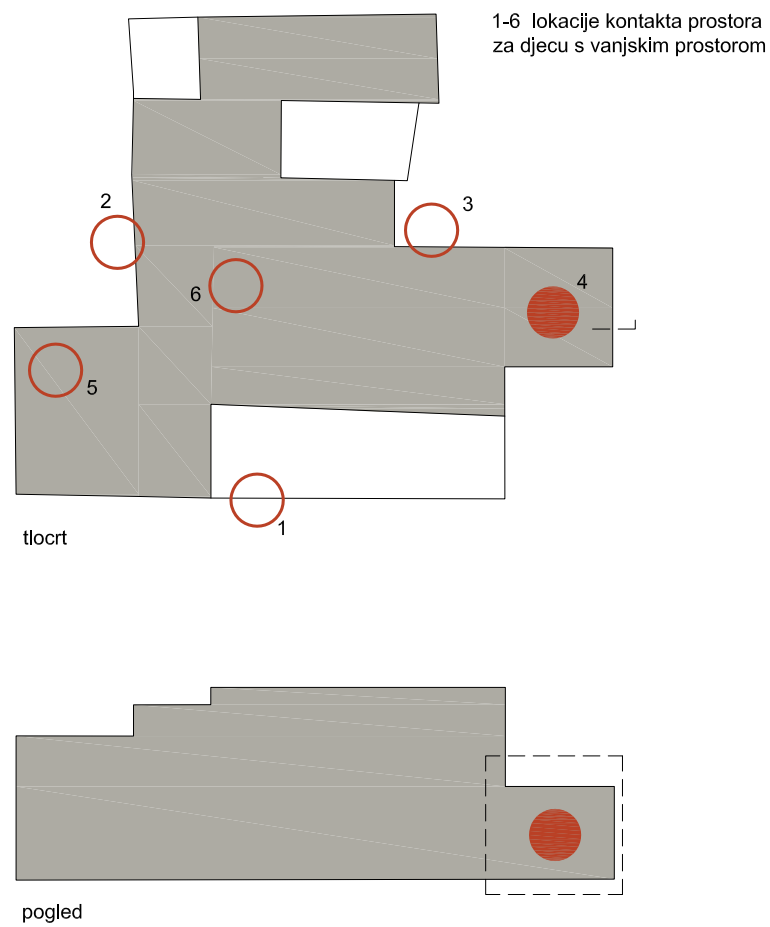

presjek pogled
rušenje
gradnja
plan restauracije

IZDVOJENA INTERVENCIJA 4
INSTALACIJA ZA IGRO DJECE

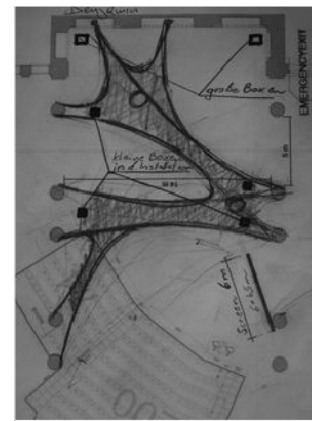

OBRAZLOŽENJE

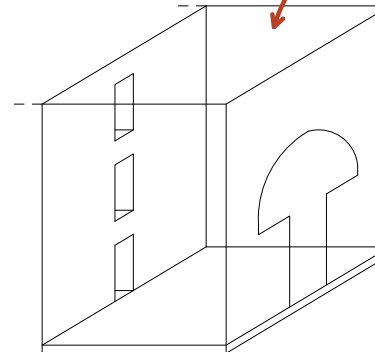
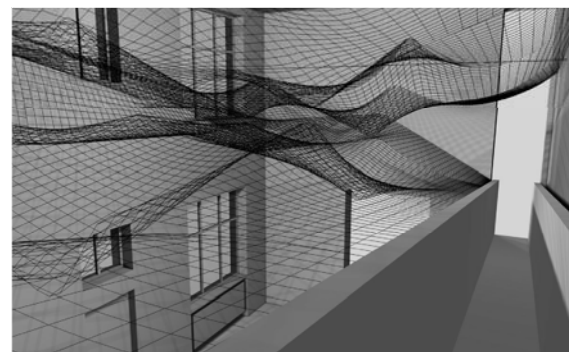
Unutar troetažnog vertikalno izduženog kubusnog prostora u sklopu aneksa skupnih soba dječjeg vrtića, postavlja se instalacija koja, služeći kao prostor za igru djece, istovremeno postaje vertikalna komunikacija među etažama.

Instalacija je zapravo višekatna mreža za ležanje koja se može koristiti kako za igranje, tako i za promišljanje društva u kojem živimo. Projekt je realizacija grupe Numen/For Use nastao kao dio interesa za transparentne umjetne krajolike koje u prostoru formira instalirana arhitektura. Cilj projekta je mrežama prekriti ograđene zračne prostore kako bi se korisnicima omogućio izlazak s raznih razina u slojevite strukture. Ideja nije bila samo ostvariti osjećaj lebdenja u prostoru, već mnogo važnije, stvoriti vrstu „mreže“ koja će ponovno integrirati susjedstvo koje sve više postaje otušeno, a mreža utjelovljava neku vrstu javnog balkona.

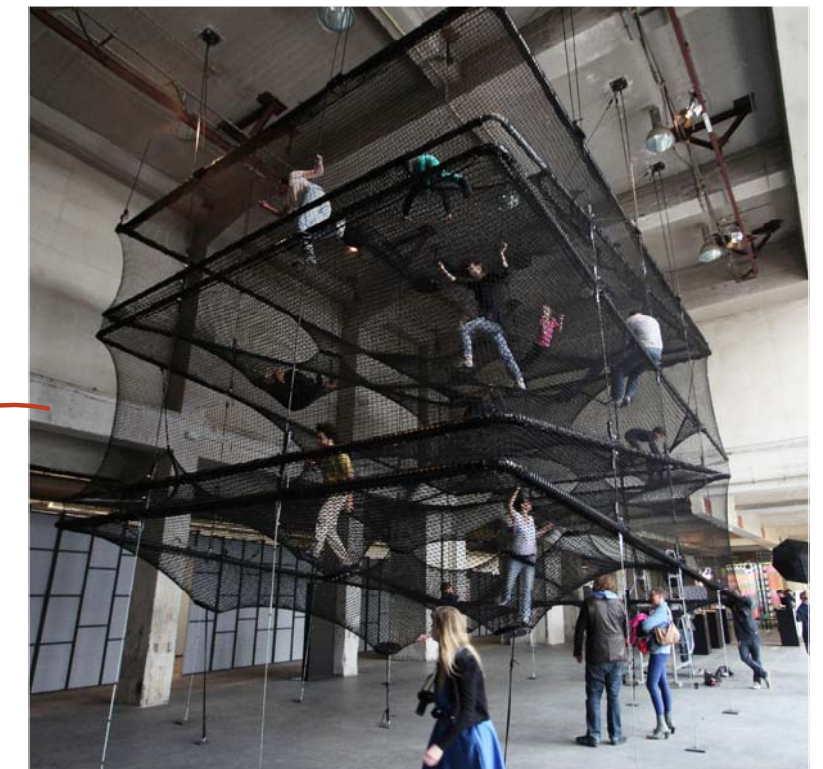
Sama struktura- instalacija, sastoji se od slojeva fleksibilne mreže koja je razapeta u prostoru. Ravni slojevi mreže su međusobno povezani sa kontrapunktnim točkama koje stvaraju formu lebdećeg krajolika, koji postaje otvoren za posjetitelje, ali i omogućava prelazanje iz jedne razine u drugu. Konačni rezultat je „op-art“ javna skulptura, ili zajednička viseća mreža za ležanje, koja istodobno govori o temama nestabilnosti, lebdenju i povratka prvotnim načelima. Instalacija poziva posjetitelje da uđu u prizemlju i pokušaju se penjati do vrha.

ideja

model prostora intervencije

fotografija referentne instalacije

UREĐENJE PROSTORA ŠETNICE ISPRED DJEČJEG VRTIĆA

OBRAZLOŽENJE

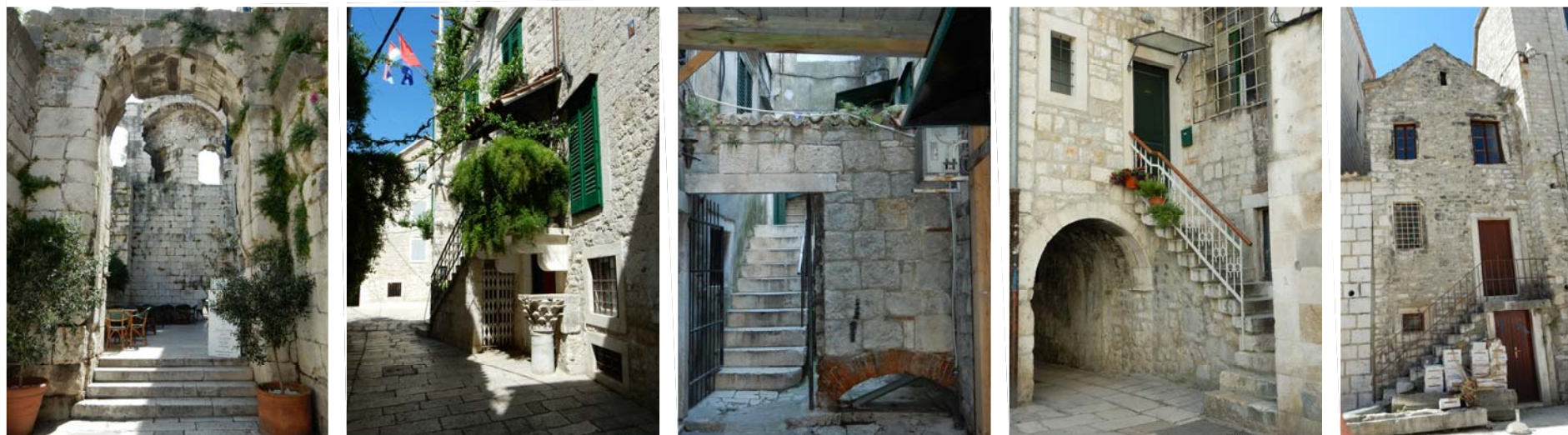
Šetnica koja se pruža između lokacije intervencije i obodnih zidina Palače, neuređen je i zapušten prostor, kao i same zidine.

Sjeverna linija šetnice definirana je dvorištem istočnih podruma, ostacima nekadašnjeg triklinija i novom funkcijom dječjeg vrtića. Južna linija definirana je oronulim obodnim zidom Palače. Ovaj zid ima ulogu dvostrukog pročelja, onog vanjskog prema rivi, i unutarnjeg prema objektima unutar Palače.

Život u palači obogaćen je nizom unutarnjih dvorišta sa pristupnim stubištima i voltovima u prizemlju koji formiraju ladanjske prostore zaklonjene od sunca i odražavaju autentični lokalni identitet.

S druge strane, prisutnost zelenila u Palači gotovo je nepostojana. Uvažavajući činjenicu da važan dio identiteta Splita predstavlja park- šuma Marjan, ideja je da se taj identitet odrazi i u pejzažu palače, kroz šetnicu obogaćenu zelenilom i u potpunju urbanom opremom.

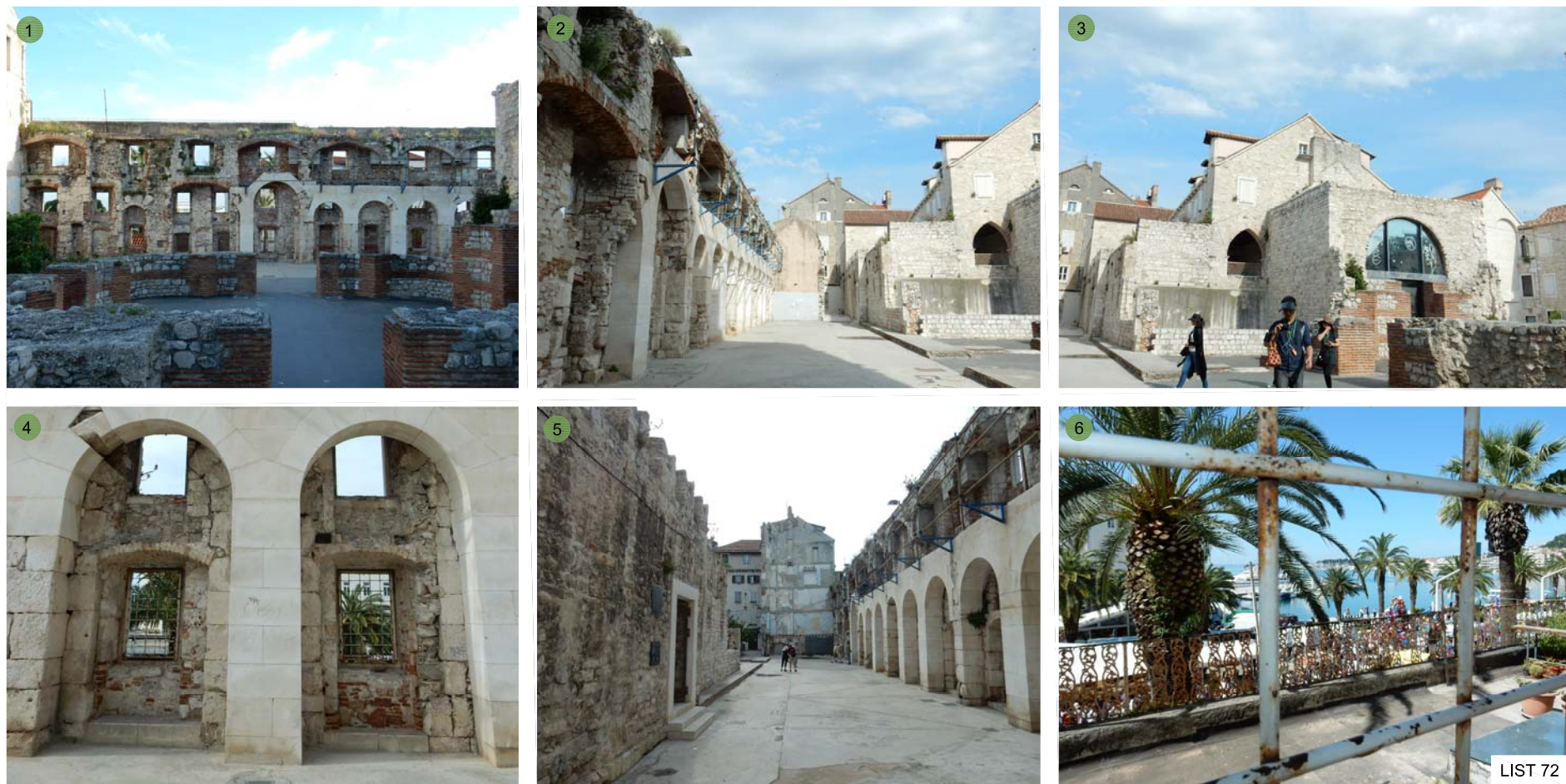
Kao ekstenzija šetnice aktiviraju se zapušteni prostori ravnih krovova koji gledaju na rivu, u daljnji na otoke.

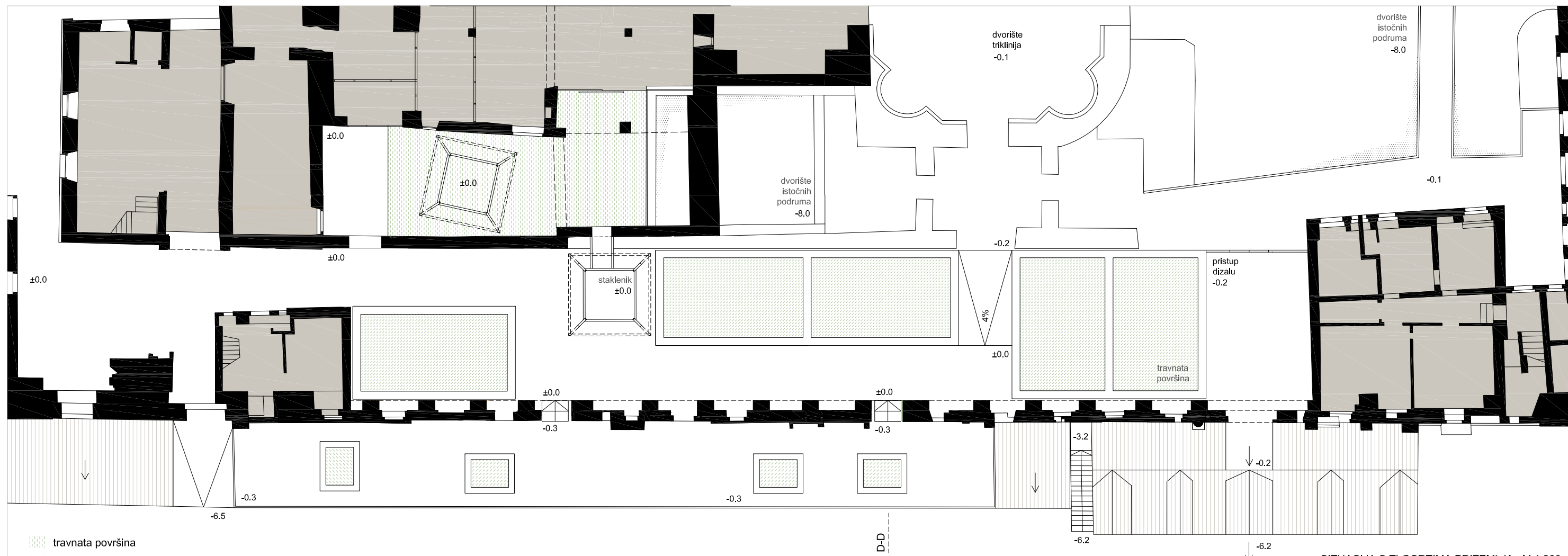

FOTODOKUMENTACIJA GRAĐE KARAKTERISTIČNE ZA ŽIVOT U PALAČI

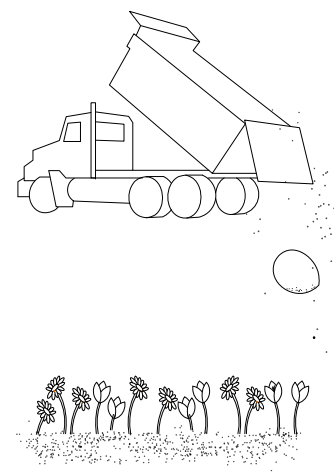

FOTODOKUMENTACIJA LOKACIJE

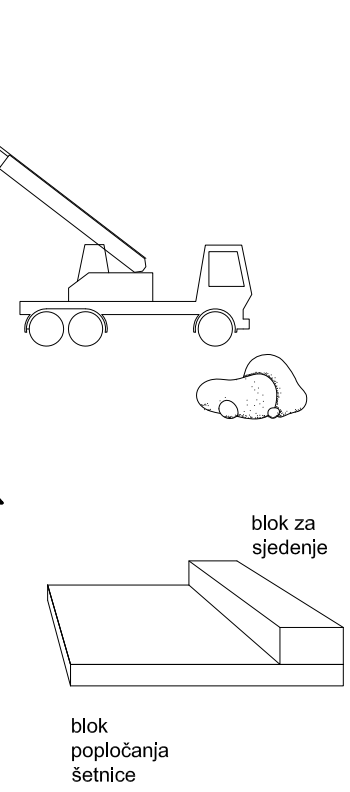

SITUACIJA S TLOCRTIMA PRIZEMLJA M 1:200

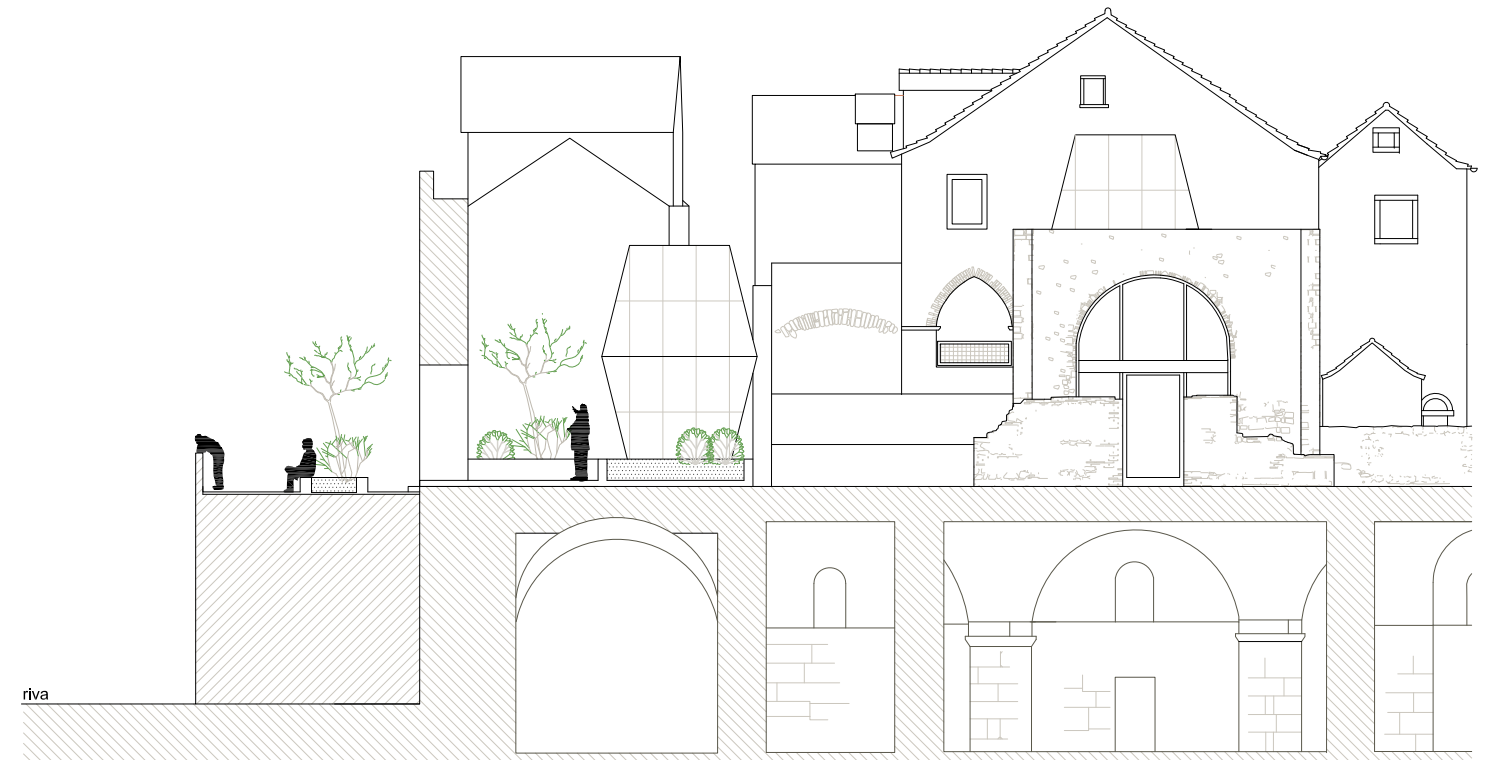
PROSTORNI PRIKAZ: PROCES IZVEDBE

PROSTORNI PRIKAZ: PLANIRANI MODEL ŠETNICE

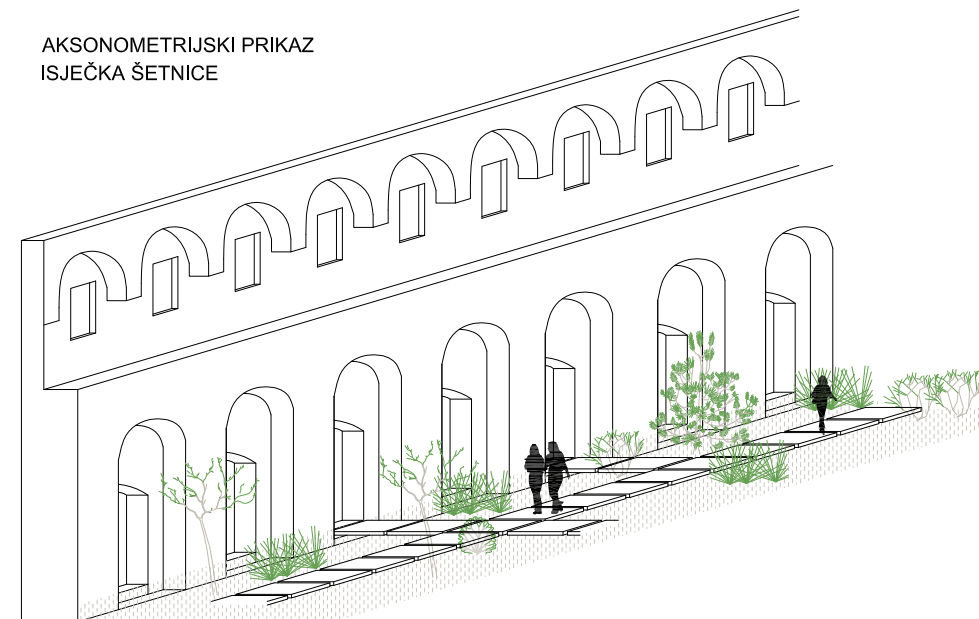
INTERVENCIJA:
PERFORIRANJE ZIDOVA

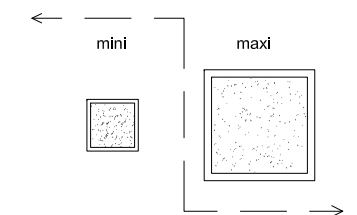
PRESJEK D-D
M 1:200

AKSONOMETRIJSKI PRIKAZ
ISJEČKA ŠETNICE

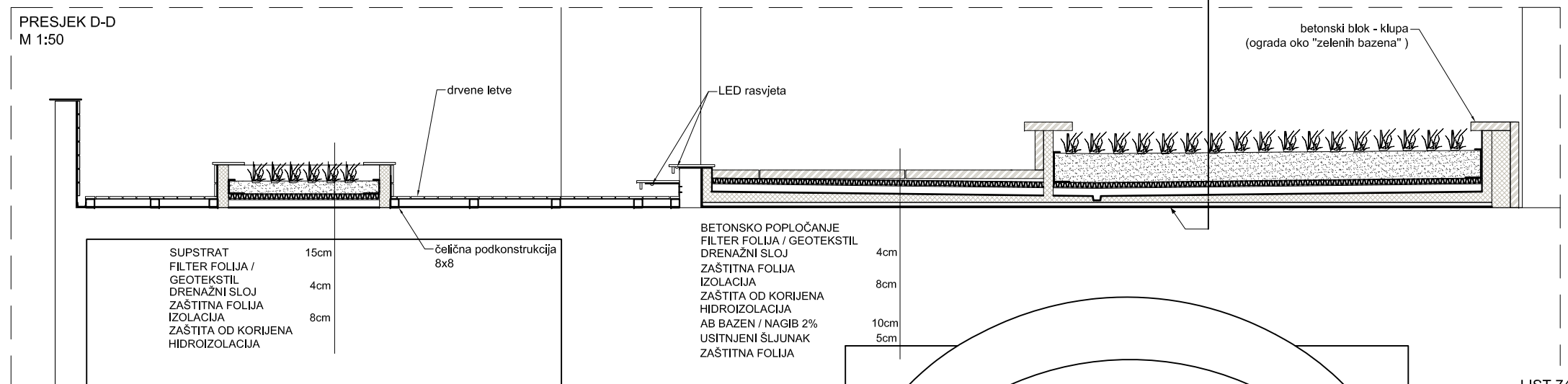
KONCEPT
bazeni sa zelenilom

// Kemijske analize prisutnih štetnih topljivih soli u kamenu, mikrokemijsko ispitivanje pukotina, vrste kamena, sondiranje ostataka polikromije na površini kamena
 // Ovisno o analizama, desalinizacija i konsolidacija kamena
 // Prije samog procesa čišćenja površine, treba obaviti testove čišćenja različitih tipova nečistoća različitim tehnikama, kemijskim i mehaničkim
 // Čišćenje same površine kamena : mehaničko uklanjanje tragova žbuke, čišćenje kamenih ulomaka u konačnici bi se obavilo najprikladnijom metodom, ovisno o rezultatima obavljenih testova površinskog čišćenja kamena

DJEČJI VRTIĆ ŠETNICA UZ LOKACIJU

katalog bilja bazena uz šetnicu:

a) mediteransko ljekovito i začinsko bilje, manji grmovi, niže stabljike

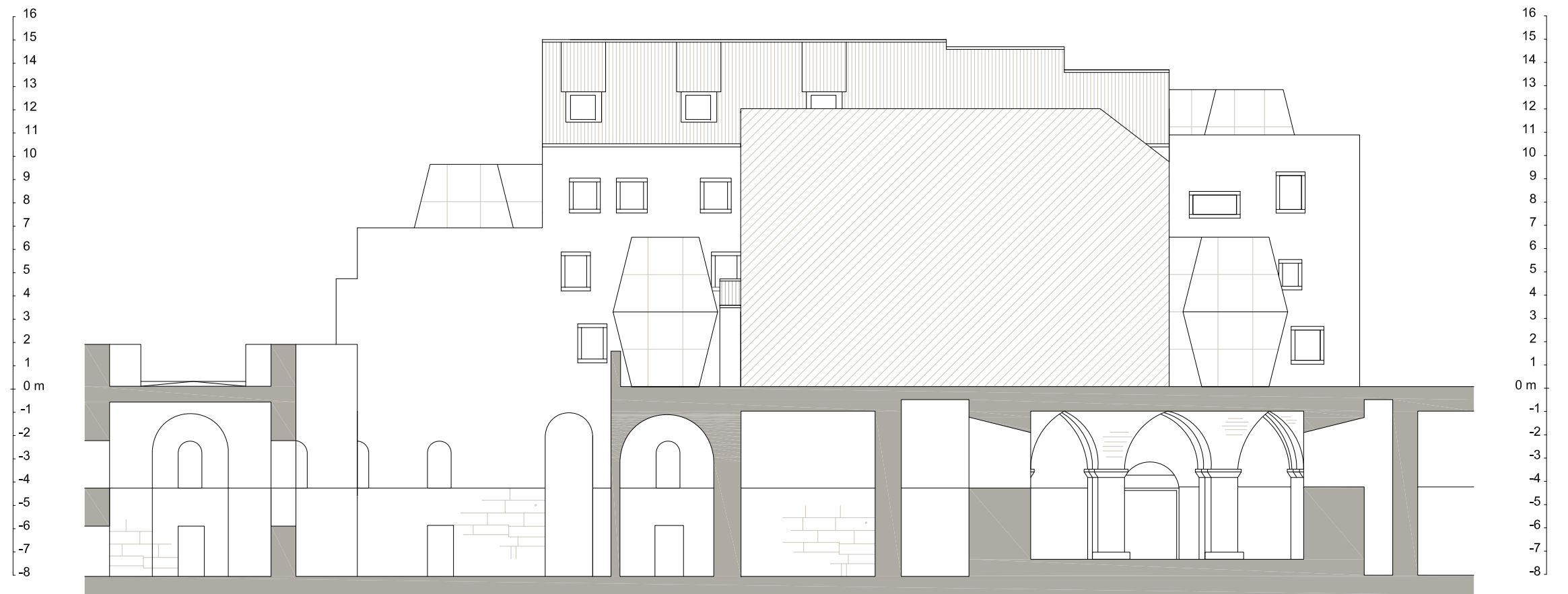
1. bosiljak	7. timijan
2. čubar	8. hibiskus
3. kadulja	9. jorgovan
4. lavanda	10. maslina
5. mažuran	11. oleandar
6. smilje	12. potentilla

b) sezonsko voće i povrće

1. brokula	7. borovnica
2. cvjetača	8. brusnica
3. mrkva	9. jagoda
4. paprika	10. kupina
5. rajčica	11. malina
6. rotkvica	12. šipak

sjevno pročelje

istočno pročelje

južno pročelje

zapadno pročelje

"zeleni bazeni" uz prilaznu šetnicu

Sean Martindale, Planter Box (art intervention), Toronto

Vo Trong Nghia Arhitekti, Kuća za Stabla, Vijetnam

Kurt Perschke, Red Ball Project, Paris

aneksi prostora za djecu

Architects of air, Amococo, Michigan

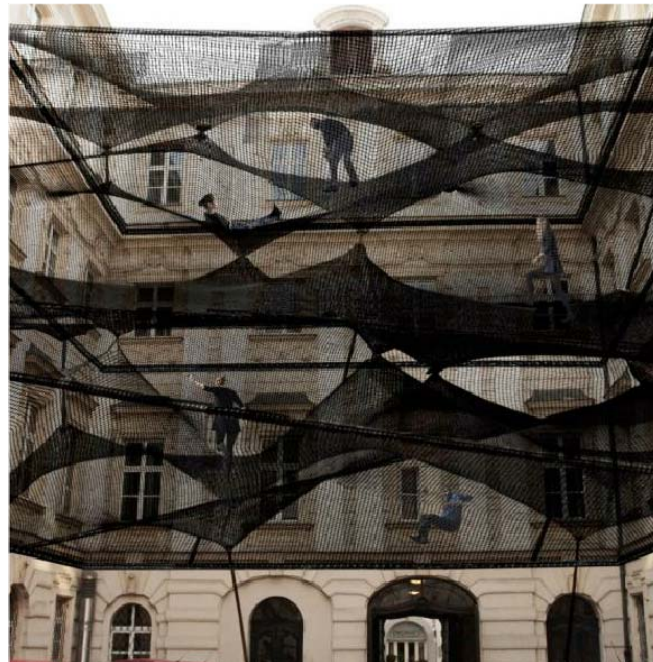
Diller Scofidio + Renfro, Hirshhorn Bubble, Washington

Vallo Sadovsky Architects, Ba_Lik, Bratislava

Numen/ For use: Mreža Z33, Firenca

prostor instalacije za igru djece

Z33, Linz

Studio Arthur Casas + Atelier Marko Brajovic, Brazilski paviljon za Expo 2015, Milano

Corocord, Spacenet playground, Berlin

